

Školský vzdelávací program

8. ročník

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Názov predmetu: Slovenský jazyk a literatúra

Zložky: slovenský jazyk, literatúra

Rozsah výučby slov. jazyk: 3 vyuč. hodiny týždenne

Rozsah výučby literatúry: 2 vyuč. hodiny týždenne

I. Charakteristika predmetu

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií (spôsobilostí) sa považuje za východisko kvalitnejších výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote. Vo vyučovaní jazyka sa do popredia dostáva analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré budú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii. Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakom priestor na sebauvedomenie. Dá šancu objaviť a následne prejaviť pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožní dokázať vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázať hodnotiť svoje správanie a jeho dôsledky. Cieľom je, aby si žiaci uvedomovali jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

II. Ciele predmetu

Komunikačné jazykové kompetencie

Čítanie s porozumením

- Zamerať svoje čítanie podľa potreby
- Pochopiť význam textu
- Pochopiť kompozíciu textu
- Odlíšiť vetu a text
- Pochopiť podstatu umeleckého a vecného textu vzhľadom na funkciu slovných druhov

- Pochopiť význam lexikálnych jednotiek

Písanie

- Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne druhy publika
- Organizovať text z hľadiska kompozície
- Zosúladiť štýl textu s cieľom písania a čitateľmi
- Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia
- Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov
- Transformovať texty z jedného žánru do druhého
- Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis
- Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov
- Rešpektovať jazykové pravidlá

Hovorenie

- Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne publikum
- Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou
- Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov
- Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku
- Štylizovať jednoduché holé a rozvité vety
- Rešpektovať jazykové pravidlá
- využívať pri komunikácii extralingválne a paralingválne prostriedky

Edukačné ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra, časť: slovenský jazyk

Poznávacia (kognitívna) kompetencia

- Spôsobilosť používať kognitívne operácie.
- Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.
- Spôsobilosť kritického myslenia.
- Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.
- Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.

Komunikačná kompetencia

- Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.
- Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.
- Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.
- Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.

Interpersonálna (sociálna) kompetencia

- Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.
- Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.

- Spôsobilosť kooperácie.
- Schopnosť empatie.

Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia

- Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
- Vytvárať vlastný hodnotový systém.
- Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.

Obsahové vymedzenie predmetu

Časť: slovenský jazyk

A/ Zvuková rovina jazyka a pravopis

pravopis

vsuvka, prístavok, oslovenie

skratka

B/ Významová/lexikálna rovina

frazeologický slovník

spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov

nepriame pomenovania (metafora, metonymia, personifikácia)

jednoslovné a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)

frazeologizmus

slovná zásoba – systematizácia

C/ Tvarová/morfologická rovina jazyka

podstatné mená: ohybný slovný druh, podstatné mená mužského rodu: zvieracie,

neživotné zakončené na -r, -l

cudzie nesklonné podstatné mená

skloňovanie podstatného mena pani

prídavné mená: ohybný slovný druh

zámená: ohybný slovný druh

skloňovanie

základný tvar

rod, číslo, pád

delenie zámen: opytovacie, ukazovacie

číslovky: ohybný slovný druh

slovesá: ohybný slovný druh, vid: dokonavý, nedokonavý

príslovky: neohybný slovný druh

predložky: neohybný slovný druh

spojky: neohybný slovný druh

častice: neohybný slovný druh

citoslovcia: neohybný slovný druh

D/ Syntaktická/skladobná rovina

jednoduchá veta: rozvitá s viacnásobným vetným členom

vedľajšie vetné členy:

predmet

príslovkové určenie: miesta, času, príčiny, spôsobu

prívlastok: zhodný, nezhodný

prístavok

jednoduché súvetie

zápor v slovenčine

súdržnosť textu

interpunkcia

Sloh

výťah, odborný opis, rétorika: artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika, postoj, dôkaz, prihláška, úradný list, úradný/štruktúrovaný životopis, slávnostný príhovor, prejav, jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký,

slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový, úvaha, výklad, debata, odosielateľ, prijímateľ, vnútorná kompozícia

Jazykoveda a národný jazyk

národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia

jazykoveda: náuka o zvukovej rovine jazyka, náuka o významovej rovine jazyka, morfológia/tvaroslovie, syntax/skladobná rovina jazyka

Časť: literatúra

Všeobecné pojmy: literatúra faktu, vedecko-fantastická literatúra, populárnovedecká literatúra,

Literárne druhy : epika, dráma, lyrika : prírodná lyrika, ľúbostná lyrika, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika

Literárne žánre : román : detektívny román, dobrodružný román, biografický román, historický román, dievčenský román, román vo forme denníka, aforizmus, tragédia, komédia, činohra

Štruktúra diela : kompozícia literárneho diela : vonkajšia kompozícia literárneho diela (nadpis, odsek, kapitola, diel, verš, strofa, dejstvo), vnútorná kompozícia literárneho diela (úvod, zápleтка, vrchol, obrat, rozuzlenie)

Štylizácia textu : metonymia, básnická otázka

Metrika : veršový systém sylabický

Prierezové témy

– enviromentálna výchova

- multikultúrna výchova
- dopravná výchova
- osobný a sociálny rozvoj
- vlastenecká výchova
- výchova k manželstvu a rodičovstvu

Metódy a formy práce vo výchovno-vzdelávacom procese

- rozprávanie, rozhovor, motivačná hra, tajnička, motivačný problém, výzva
- beseda, dramatizácia, opis, demonštračné metódy, vysvetľovanie
- samostatná práca s knihou, samostatné štúdium, štúdium s využitím IKT,
- projekty, referáty, prezentácie
- metódy mimovoľného učenia / preberanie názorov, postojov, záujmov – práca s literárnou vzorom/
- ústne a písomné skúšanie, didaktické testy

Kritériá a nástroje hodnotenia žiaka

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č.7/2009 – R z 29. apríla 2009 na hodnotenie žiakov ZŠ.

PREDMET: ANGLICKÝ JAZYK – 1. JAZYK

Časový rozsah	3 hod. týždenne
Ročník	ôsmy
Škola	ZŠ Rázusova, Čadca
Stupeň vzdelania	Základné – ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Anglický jazyk
Iné	

Obsah

ÚVOD

I KOMPETENCIE

II VŠEOBECNÉ KOMPETENCIE

III KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ KOMPETENCIE

1 JAZYKOVÁ KOMPETENCIA

2 SOCIOLINGVISTICKÁ KOMPETENCIA

3 PRAGMATICKÁ KOMPETENCIA

IV KOMUNIKAČNÉ ZRUČNOSTI

1 POČÚVANIE S POROZUMENÍM

2 ČÍTANIE S POROZUMENÍM

3 PÍŠOMNÝ PREJAV

4 ÚSTNY PREJAV

ÚSTNY PREJAV-DIALÓG

ÚSTNY PREJAV – MONOLÓG

V KOMUNIKAČNÉ SPÔSOBILOSTI A FUNKCIE KOMUNIKÁCIE

VI SLOVNÁ ZÁSoba

TÉMY PRE KOMUNIKAČNÉ ÚROVNE

VYBRANÁ POVINNÁ LEXIKA PRE KOMUNIKAČNÚ ÚROVEŇ A2-B1

VII PREHĽAD TEMATICKÝCH CELKOV A STANOVENÝ POČET HODÍN, HODNOTENIE

LITERATÚRA

Úvod

Cieľom vzdelávacieho programu z cudzích jazykov je ponúknuť učiacim sa nielen súhrn jazykových kompetencií, ale aj kompetencie všeobecné tak, aby ich jazyková príprava efektívne zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe. Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie v nemalej miere vytvára podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Nová koncepcia základnej pedagogickej dokumentácie (cieľový program) vychádzala z návrhu modelu vyučovania cudzích jazykov vytvoreného riešiteľským tímom v predchádzajúcich fázach riešenia projektu.

Nová koncepcia základnej pedagogickej dokumentácie vychádza zo základného dokumentu: *Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky*, ďalej SERR (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (Cambridge, 2001)), ktorý bol vytvorený na pôde Rady Európy. Tento dokument na jednej strane vytvára rámec pre tvorbu edukačných politík v oblasti jazykov, pričom sa zameriava na rozvoj komunikačných a kognitívnych kompetencií žiaka a na druhej strane stanovuje všeobecný stupeň dosiahnutia jednotlivých presne špecifikovaných kompetencií, čím vytvára rámec komunikačných spôsobilostí, ktoré môžu učitelia sa pri presne stanovených podmienkach dosiahnuť.

Dokument definuje jednotlivé kompetencie ako „*súhrn vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú osobe konať*“, pričom:

Ā „*Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.*

Ā *Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú osobe konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.*

Ā *Kontext označuje konfiguráciu udalostí a situačných faktorov (fyzických aj iných), do ktorých sú situované komunikačné akty.*

Ā *Jazykové činnosti predstavujú uplatňovanie vlastnej komunikačnej jazykovej kompetencie pri plnení úlohy v konkrétnej oblasti spracovania.*

Ā *Stratégia je organizovaný, zámerný a riadený postup úkonov, ktorý si jednotliviec vyberie na splnenie ním zvolenej úlohy alebo úlohy, ktorú má nariadenú.*

Ā *Úloha je definovaná ako také zámerné konanie, ktoré jednotliviec pokladá za potrebné na dosiahnutie daného výsledku v kontexte riešeného problému.“ (Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie, ŠPÚ Bratislava 2006, s.12 - 13).*

Dokument ďalej definuje jednotlivé komunikačné úrovne:

Ā základná úroveň A nazvaná *Používateľ základov jazyka*, ktorá sa ďalej delí na **úroveň A1** (fáza objavovania/oboznamovania sa s jazykom) a **úroveň A2** (počiatočná fáza využívania základných komunikačných nástrojov),

Ā mierne pokročilá úroveň B nazvaná *Samostatný používateľ*, ktorá sa ďalej delí na **úroveň B1** (fáza plynulého využívania základných komunikačných nástrojov/prahová úroveň) a **úroveň B2** (fáza primeraného využívania komunikačných kompetencií v bežných komunikačných situáciách),

Ā pokročilá úroveň C nazvaná *Skúsený používateľ*, ktorá sa ďalej delí na **úroveň C1** (fáza plynulého využívania komunikačných kompetencií v širokom komunikačnom kontexte) a **úroveň C2** (fáza celkového operačného využitia jazyka v akomkoľvek komunikačnom kontexte vrátane využívania interkultúrnych kompetencií).

Stanovenie úrovni ovládania jazyka má za cieľ presne vymedziť rámec pre harmonizáciu dosiahnutých jazykových kompetencií učiaceho sa, pričom kľúčovými kompetenciami v oblasti jazykovej prípravy sú: **porozumieť** (počúvať, čítať), **hovoriť** (ústna interakcia, samostatný ústny prejav) a **písať**. Kľúčové kompetencie sú priamo ovplyvňované kvalitatívnymi aspektmi ako rozsah, presnosť, plynulosť, interakcia a koherencia.

Za účelom vypracovať podrobnú pedagogickú dokumentáciu, ktorá by vytvorila ideálne podmienky pre dosiahnutie vyššie uvedených úrovni stanovených vo formálnom vzdelávaní na úroveň A1 až B2, bolo nevyhnutné v prvej fáze navrhnuť relevantný učebný plán a v druhej fáze vytvoriť koncepciu pre tvorbu cieľového programu ako prostriedku pre dosiahnutie stanovených úrovni. Keďže cieľová skupina žiakov sa vo formálnom vzdelávaní, a to najmä v ZŠ, odlišuje úrovňou kognitívnych spôsobilostí, ktorá sa neustále vyvíja, bolo nevyhnutné pre vytvorenie efektívneho učebného plánu presnejšie špecifikovať stanovené úrovne s prihliadnutím na psychohygienické možnosti žiaka. SERR podporuje jemné členenie úrovni podľa potrieb užívateľov a navrhuje niekoľko možností členenia.

Nová koncepcia osnov z cudzích jazykov má za cieľ vytvoriť rámec pre dosiahnutie jednotlivých referenčných úrovni vo vybraných CJ tak, aby boli vytvorené efektívnejšie podmienky pre výučbu CJ v rámci skvalitnenia usporiadania obsahu. Obsah učiva pre všetky uvedené cudzie jazyky: AJ, NJ, FJ, RJ, ŠJ a TJ bol usporiadaný na základe nasledujúcich požiadaviek:

- A** definovať všeobecné, medzipredmetové a jazykové kompetencie v súlade so SERR,
- A** synteticky usporiadať všetky kompetencie (vrátane ich jednotlivých častí), nakoľko umožňujú učiteľovi rýchlu orientáciu v základných častiach, ktoré potrebuje na prípravu svojej hodiny, resp. sekvencie,
- A** presne zdefinovať lexikálne témy a kvantitatívne vymedziť základné lexikálne jednotky v rámci jednotlivých referenčných úrovni.

I Kompetencie

Podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* pri používaní a učení sa jazyka sa rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využívajú nielen všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapájajú sa do rečových činností, v rámci ktorých vytvára a prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych oblastí. Pri tomto procese si učiaci sa aktivujú tie stratégie učenia sa, ktoré sa mu zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie. Kompetencie pritom definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú na návšteve v jeho krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojujú,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

II Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových zručností.

Učiaci sa na úrovni A2-B1 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni A1-2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- vedome získať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,

- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

III Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

1 Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2-B1 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A1-2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby ich dokázal používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť.
- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a komunikačných okruhov (lexikálna kompetencia)
- morfológické tvary a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia)
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia)

2 Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2-B1 má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni A1-2, a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.
- správne reagovať v rôznych spoločenských komunikačných situáciách
- vyjadriť záujem o druhého, výmenu názorov, informácií, obdivu, pohostinnosti, poľutovania, ospravedlnenia, vďaky
- uvedomiť si rozdiely vo formách prejavu – formálny, neformálny

Učiaci sa vie vyjadriť v situáciách jednoduchej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede. Učiaci sa následne dokáže realizovať v širokej škále jazykových funkcií, používať bežné prostriedky neutrálnejšieho štýlu.

3 Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2-B1 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A1-2, a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- sformulovať svoje myšlienky v súlade s vyžadovanou stratégiou (zámer, téma, logická následnosť, príčina, kohézia, koherencia, štýl, register, rétorika)
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, rozčarovania, strachu, ospravedlnenia, ľútosti, súhlasu, nesúhlasu, žiadosti
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najfrekvencovanejšie konektory na spájanie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

IV Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1 Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A2-B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1-2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne formulovaná:

- dokázal naplniť konkrétne potreby na základe porozumenia podstaty počutého,
- porozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumel základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- vedel identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumel základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe,
- rozumel jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopil vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú.
- dokázal porozumieť celku, téme, hlavnej myšlienke, zachytiť logickú štruktúru textu, porozumieť oznamom, inštrukciám, opisom, odkazom, pokynom, upozorneniam, radám, informáciám z rozhlasu alebo televízie

2 Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A2-B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1-2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby:

- dokázal vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých printových materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vedel vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- pochopil konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke články,
- porozumel jednoduché osobné listy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- vedel nájsť potrebné informácie v krátkych časopiseckých textoch.
- vyhľadať špecifickú a detailnú informáciu v textoch, rozlíšiť základné informácie od rozširujúcich

3 Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A2-B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1-2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,

- jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).
- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z počutého alebo prečítaného textu, zapísať jednoduchý konšpekt alebo osnovu, oznámenie, správu, odkaz, ospravedlnenie
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť, napísať jednoduchý úradný list, životopis, krátky slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov

4 Ústny prejav

Ústny prejav - dialóg

Učiaci sa dokáže komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy, ktoré súvisia s prácou a voľným časom. Dokáže zvládnuť krátku spoločenskú konverzáciu, ale nie vždy je schopný ju aj viesť a rozvíjať. Dokáže bezprostredne nadviazať rozhovor na témy každodenného života

Učiaci sa na úrovni A2-B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1-2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na témy, ktoré ho zaujímajú, reagovať na podnety v komunikačných situáciách správne a primerane
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia, reagovať na ne, začať, udržiavať a ukončiť konverzáciu s osobou
- povedať, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť, správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených alebo simulovaných komunikačných situáciách.

Ústny prejav - monológ

Učiaci sa dokáže podať jednoduchý opis alebo charakteristiku ľudí, podmienok v rodine a v škole, opis každodenných zvyklostí a toho, čo má alebo nemá rád, atď., vo forme krátkeho sledu jednoduchých slovných spojení a viet. Učiaci sa dokáže hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch, odôvodniť alebo vysvetliť svoj názor

Učiaci sa na úrovni A2-B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1-2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- v jednoduchých pojmoch vyjadriť svoje pocity a vďačnosť,
- jednoduchým spôsobom sa rozprávať o každodenných praktických otázkach,
- komunikatívne zvládnuť jednoduché a rutinné úlohy (role) s použitím jednoduchých slovných spojení a viet,
- vyrozprávať príbeh, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, zážitkov zo školy a voľnočasových aktivít v jednoduchom slede myšlienok,
- opísať svoje plány a osobné skúsenosti, interpretovať a odovzdávať informácie, tvoriť jednoduché príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy).

V Komunikačné spôsobilosti a funkcie komunikácie

V prvej časti osnov boli pre všetky jazyky rovnako zadané jednotlivé všeobecné kompetencie podľa referenčných úrovní.

Samotná koncepcia je vytvorená za účelom konštruovania obsahu podľa presne stanovených kritérií. Jednotlivé časti osnov sú uvedené v komunikačnom kontexte a v nadväznosti na ostatné časti komunikačných kompetencií, čím vytvárajú komunikačný kontext.

Napríklad **Spôsobilosti** súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré musí žiak ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa žiak stretne až na vyšších úrovniach, v logickej nadväznosti po zvládnutí základných jazykových funkcií. Časť **Aplikácia funkcie** je zoznamom vyjadrujúcim pragmatické zručnosti, ktorý nie je uzavretý a charakterizuje jednotlivé úrovne. Jeho cieľom je poskytnúť učiteľovi základný rámec pre rozvoj jazykových zručností v súlade s príslušnou úrovňou. Jednotlivé formulácie musia zodpovedať príslušnej úrovni, čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. Vyššie úrovne jazykového prejavu sú charakteristické úzkou prepojenosťou na všeobecné a sociolingvistické kompetencie. **Jazykové prostriedky** charakterizujú uvedené funkcie a ich ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne použitie, resp. vyjadrenie jednotlivých funkcií komunikácie. Časť **Jazykový register** má za úlohu dať do pozornosti základné sledované ciele. V súlade s jednotlivými úrovňami SERR rekapituluje požiadavky kladené na žiaka. Priamo prepája jazykovú a všeobecnú časť osnov a umožňuje tiež tvorcom spresniť svoj prístup a naznačiť cestu na dosiahnutie sledovaných cieľov. Ovládanie **Jazykovej a interkultúrnej dimenzie** umožní žiakovi, aby sa prispôbil od najnižšej úrovne ovládania jazyka zásadám sociálnej kohézie v cieľovej/vých krajine/ách. Patria sem aj interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách žijúcich v európskej spoločnosti a akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami.

Jazyková a interkultúrna dimenzia vo vyučovaní cudzích jazykov sa dá budovať nielen v škole, ale aj v rámci samovzdelávania na základe využitia autentických materiálov (hudba, literatúra, video, internet, DVD). V školskom prostredí budovanie interkultúrnej kompetencie zahŕňa:

- rozvoj interkultúrnych postojov (otvorenosť, zvedavosť,...),
- vedomosti o sociálnych skupinách a procesoch v spoločnosti,
- schopnosť interpretovať udalosti, dokumenty z vlastnej kultúry a iných kultúr,
- schopnosť kriticky hodnotiť produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Najdôležitejšie a pravdepodobne rozhodujúce kompetencie „učiaceho sa“ a „učiteľa“ pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole potom sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie využívaním interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu; prijímanie informovaných rozhodnutí založených na dôkazoch a zmena pozícií voči voči presvedčivým a pádnym argumentom;
- kreatívne myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov, ktoré minimalizujú nežiadúce zovšeobecnenia, predsudky a stereotypy;
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy a vyberať si v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku, boj proti sebeckému a etnocentризmu; otvorenosť pri komunikácii s inými a schopnosť poučiť sa zo skúseností iných;
- myslenie orientované na budúcnosť, t. j. schopnosť vnímať problémy a hodnotiť rozhodnutia s ohľadom na skúsenosti s cieľom vybudovať spravodlivejšiu budúcnosť.

Chceli by sme zdôrazniť, že jednotlivé spôsobilosti na seba nenaväzujú, ale vytvárajú samostatný základný komunikačný kontext. Z daného dôvodu ich môže učiteľ kombinovať a neustále tak vytvárať nové komunikačné kontexty podľa vyučovacích potrieb žiakov v triede. Časti **Jazykový register** a **Jazyková a interkultúrna dimenzia** nie sú povinné, ale odporúčané. Učiteľ ich môže dopĺňať podľa potrieb efektívneho jazykového vzdelávania v triede.

Prehľad spôsobilostí a funkcií komunikácie stanovených pre úrovne A1 až B2 podľa SERR pre jazyky:

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou

Upútať pozornosť. Pozdraviť. Odpovedať na pozdrav. Rozlúčiť sa. Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie

2. Vypočuť si a podať informácie

Informovať sa. Potvrdiť (trvať na niečom). Začleniť informáciu. Odpovedať na žiadosť

3. Vybrať si z ponúkaných možností

Identifikovať. Opísať. Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas). Opraviť (korigovať)

4. Vyjadriť svoj názor

Vyjadriť svoj názor. Vyjadriť svoj súhlas, nesúhlas. Vyjadriť presvedčenie. Vyjadriť vzdor. Protestovať. Vyjadriť stupeň

istoty

5. Vyjadriť svoju vôľu

Vyjadriť svoje želania/túžby. Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)

6. Vyjadriť svoju schopnosť

Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia. Vyjadriť neznalosť. Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť

7. Vnímať a prejavovať svoje city

Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie. Vyjadriť smútok, sklúčenosť. Vyjadriť sympatie. Vyjadriť fyzickú bolesť. Utešiť, podporiť, dodať odvalu

8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne

Vyjadriť nádej. Vyjadriť sklamanie. Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu. Ubezpečiť. Vyjadriť úľavu. Vyjadriť spokojnosť. Vyjadriť nespokojnosť, poťažovať si. Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím

9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus

Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam. Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád. Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu

10. Reagovať vo vyhrotenej situácii

Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu. Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného

11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti

Vyjadriť príkaz/zákaz. Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu. Získať povolenie, súhlas. Dať súhlas, povoliť niečo. Odmietnuť. Zakázať. Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz. Vyhrážať sa. Sľúbiť

12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností

Obviniť, obviniť sa, priznať sa. Ospravedlniť sa. Odmietnuť obvinenie. Vyčítať

13. Reagovať na príbeh alebo udalosť

Vyjadriť záujem o niečo. Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva. Vyjadriť prekvapenie. Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapilo/-lo. Vyjadriť nezáujem

14. Ponúknuť a reagovať na ponuku

Žiadať od niekoho niečo. Odpovedať na žiadosť. Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal. Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali. Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného). Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem. Odpovedať na návrh niekoho iného

15. Reagovať na niečo, čo

Varovať pred niekým/niečím

sa má udiť v budúcnosti

Poradiť. Dodať odvalu/Podporiť. Adresovať niekomu svoje želanie

16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti

Spomenúť si na niečo/nieкого. Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol. Pripomenúť. Kondolovať. Gratulovať

17. Reagovať pri prvom stretnutí

Predstaviť niekoho. Predstaviť sa. Reagovať na predstavenie niekoho. Privítať. Predniesť prípitok

18. Korešpondovať

Korešpondovať. Začať list. Ukončiť list

19. Telefonovať

Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor

20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým

Začať rozhovor. Ujať sa slova v rozhovore. Vypýtať si slovo. Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili. Zabrániť niekomu v rozhovore

21. Vypracovať prezentáciu/prednášku

Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky). Oboznámiť s obsahom/osnovou. Rozviesť tému a osnovu. Prejsť z jedného bodu na iný. Ukončiť svoj výklad

22. Obohatiť/Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku

Podčiarknuť/ dať do pozornosti. Odbočiť od témy (digresia). Vrátiť sa k pôvodnej téme. Uviesť príklad
Citovať. Parafrázovať

23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať

Navrhnuť novú tému/nové body diskusie. Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie
Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie

24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené

Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia. Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané.
Požiadajte o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy
Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo. Hľadať slovo/vetu. Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru

25. Porozprávať niečo

Rozprávať príbeh. Začať príbeh, historku, anekdotu. Zhrnúť príbeh, historku

VI SLOVNÁ ZÁSoba

Slovná zásoba je popri gramatike základným „stavebným materiálom“ pre tvorbu zmysluplných verbálnych výpovedí. Preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť. V osnovách, ktoré sa používali doteraz, bola slovná zásoba naznačená len vymedzením tematických okruhov pre jednotlivé ročníky ZŠ a SŠ, v rámci ktorých sa mal žiak vedieť vyjadriť. Zostávalo na učiteľovi, resp. na učebnici, ktorú používal, akú slovnú zásobu a v akom rozsahu si žiak osvojil.

Témy pre komunikačné úrovne

Uvádzame zoznam tém pre komunikačné úrovne A2 až B1:

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje. Rodina - vzťahy v rodine. Národnosť/štátna príslušnosť. Tlačivá/dokumenty
Vzťahy medzi ľuďmi. Náboženstvo

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo. Fyzické charakteristiky. Charakterové vlastnosti človeka. Choroby a nehody
Hygiena a starostlivosť o telo. Zdravý spôsob života. Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Doprava a cestovanie

Dopravné prostriedky. Osobná doprava. Príprava na cestu a cestovanie. Turistika a cestovný ruch. Problémy
cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca

Škola a jej zariadenie. Učebné predmety. Pracovné činnosti a profesie. Školský systém. Celoživotné
vzdelávanie. Pracovné podmienky

Človek a príroda

Zvieratá/fauna. Počasie. Rastliny/flóra. Klíma. Človek a jeho životné prostredie. Príroda okolo nás – ochrana
životného prostredia

Voľný čas a záľuby

Záľuby. Knihy a čítanie. Rozhlas, televízia a internet. Výstavy a veľtrhy. Kultúra a jej vplyv na človeka.
Umenie a rozvoj osobnosti

Stravovanie

Stravovacie návyky. Mäso a mäsové výrobky. Zelenina a ovocie. Nápoje. Cestoviny a múčne výrobky.
Mliečne výrobky. Stravovacie zariadenia. Príprava jedál. Kultúra stolovania. Zdravá výživa

Multikultúrna spoločnosť

Cudzí jazyky. Rodinné sviatky. Cudzozajččná komunikácia. Zvyky, tradície a sviatky v rôznych krajinách. Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Obliekanie a móda

Základné druhy oblečenia. Odevné doplnky. Výber oblečenia na rôzne príležitosti. Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy

Šport, záľuby a voľný čas

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne. Športové disciplíny. Význam športu pre rozvoj osobnosti. Nové trendy v športe. Fair play športového zápolenia. Voľno-časové aktivity: finančné zázemie pre jednotlivé aktivity, vplyv na zdravie, zdravotné problémy, výbava k jednotlivým aktivitám, ich pravidlá

Obchod a služby

Nákupné zariadenia. Pošta a telekomunikácie. Druhy a spôsoby nákupu a platenia. Hotely a hotelové služby. Centrá krásy a zdravia. (kaderníctva, fitness, ...). Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta

Krajiny a svetadiely. Moja krajina a moje mesto. Geografický opis krajiny. Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie

Druhy umenia. Kultúra a jej formy. Umenie – spoločnosť – kultúra

Človek a spoločnosť; komunikácia

Jazyk ako dorozumievací prostriedok. Formy komunikácie. Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet

Aktivity mládeže. Vzťahy medzi rovesníkmi. Generačné vzťahy. Predstavy mládeže o svete

Zamestnanie

Pracovné pomery a kariéra. Platové ohodnotenie. Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva

Technické vynálezy. Vedecký pokrok

Vzory a ideály

Človek, jeho vzory a ideály. Pozitívne a negatívne vzory

Slovensko

Geografické údaje. História. Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím

Geografické údaje. História. Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície

VII PREHĽAD UČEBNÝCH CELKOV A STANOVENÝ POČET HODÍN

GRAMATIKA	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
<p>OPAKOVANIE UČIVA 7.ROČNÍKA</p> <p>4 hod</p> <p>PAST AND PRESENT</p> <p>15 hod</p>	<p>Človek a príroda Oblečenie Mládež a ich svet Obchod a služby Pribehový a jednoduchý minulý čas Použitie “used to” Too/enough</p>	<p>a)porozumieť prečítanému náučnému textu a predstaviť hlavné body b)z počutého porozumieť príbeh o dobe kamennej Hovoriť o tom, ako sa náš život zmenil b)reagovať na kreslený príbeh, použiť neformálne výrazy v komunikácii - nácvik písania Interakcia: rolová úloha, v obchode</p>
<p>FAME AND FORTUNE</p> <p>15 hod</p>	<p>Umenie a kultúra Vzory a ideály Zamestnanie -kariéra Multikultúrna spoločnosť Technika v službách človeka</p> <p>Predprítomný čas vyjadriť skúsenosti a nedávne udalosti Použitie predprítomného a minulého času “for/since”</p>	<p>Pochopiť hlavné body čítaného textu o kaskadéroch Pochopiť počutý text, hlavné body o populárnych programoch TV Vedieť povedať, čo je úlohou kaskadéra podľa obrázku Reagovať na dej v kreslenom seriály Prerozprávať príbeh známej osobnosti- napísať svoj životopis Interakcia: diskusia o čítaní kníh medzi osobami</p>
<p>HEALTH AND SAFETY</p> <p>15 hod</p>	<p>Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Vzdelávanie a práca Mládež a ich svet Stravovanie Tvorenie vzťahných súvetí Peope that look after their body... This is the band that I like to listen Should / might</p>	<p>Pomenovať časti tela Rozumieť textu o zdravom jedení a zachytiť hlavné body Vedieť poradiť v prípade nejakého problému Vedieť poradiť pri správnej výžive Napísať zoznam pravidiel správnej výživy Interakcia: a) rolová úloha, u lekára, b)diskusia o správnej výžive</p>
<p>HEROES</p> <p>15 hod</p>	<p>Človek a spoločnosť Kultúra a umenie Voľný čas a záľuby</p> <p>Slovesné tvary – gerundium</p>	<p>Pochopiť hlavné body prečítaného textu Hľadať špecifickú informáciu v texte Vypočúť si text a zachytiť</p>

	<p>aleno neurčitok</p> <p>There´s someone, something + ing</p> <p>See/hear something+ing</p>	<p>špecifické informácie</p> <p>Opísať dej, ktorý sa uskutočnil- opísať hrdinu našej histórie</p> <p>Interakcia: hovoriť o tom, čo je typické pre hrdinu a prečo je tak označený</p>
<p>OUR ENVIRONMENT</p> <p>15 hod</p>	<p>Človek a príroda</p> <p>Veda a technika v službách človeka</p> <p>Cestovanie</p> <p>Kultúra a umenie</p> <p>Trpný rod v prítomnom čase</p> <p>Trpný rod – vyjadrenie v rôznych časoch</p>	<p>Reagovať na hlavné body k problému globalizácia</p> <p>Prečítať text a vybrať hlavné body textu</p> <p>Vedieť rozprávať o najnovších problémoch v globálnom svete so životným prostredím</p> <p>Úvaha, ako možno prispieť k zmierneniu situácie vo svete</p> <p>-napísať aké sú problémy a kde je možné pomôcť životnému prostrediu</p> <p>Interakcia: diskusia o možnostiach pomoci životnému prostrediu</p>
<p>RELATIONSHIP</p> <p>15 hod</p>	<p>Rodina a spoločnosť</p> <p>Mládež a jej svet</p> <p>Voľný čas a záľuby</p> <p>Trpný rod v prítomnom čase</p> <p>Trpný rod – vyjadrenie v rôznych časoch</p>	<p>čítať text o priateľstve a vybrať špecifické informácie</p> <p>V počutom texte rozlíšiť kto nám čo radil</p> <p>Vedieť charakterizovať čím sú priatelia zaujímaví pre nás</p> <p>Reagovať na počutý text a vedieť zachytiť dôležité informácie</p> <p>Opísať svojho priateľa</p> <p>Interakcia. Diskusia o programe, ktorý pomáha osobám riešiť ich problémy</p>
<p>ZÁVEREČNÉ OPAKOVANIE</p> <p>5 hod</p>		

10. Hodnotenie

Predmetom hodnotenia v anglickom jazyku sú učebné výsledky, ktoré žiaci dosiahli v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, schopnosti používať osvojené vedomosti, získané zručnosti a návyky ako aj osobný rast, rešpektovanie práv iných a ochota spolupracovať.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získavajú vyučujúci:

- 1.sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- 2.sledovaním výkonu a pripravenosti žiaka na vyučovanie,
- 3.rôznymi druhmi skúšok: ústne, písomné, didaktické testy,
- 4.analýzou výsledkov rôznych činností žiaka.

Na hodnotenie žiakov v AJ možno použiť:

- slovné hodnotenie,
- klasifikáciu známku,
- bodové hodnotenie,
- percentuálne hodnotenie,
- znakové hodnotenie,
- kombináciu jednotlivých alternatív
- vystavovanie hodnotných žiackych prác
- verejná prezentácia niektorých výstupov.

LITERATÚRA A UČEBNÉ ZDROJE

Gajdušová a kol. : Pedagogická dokumentácia z anglického jazyka, úroveň A2 a B1.

Autori časí: Jazykový register a Jazyková a interkultúrna dimenzia: Bockaničová, Cagáňová D., Česneková, D., Ďuranová D., Mikolajová Z., Tykousová J.

Marčeková, D.: Osnova pre 8. ročník ZŠ, úroveň A2 SERR-ŠVP, Project 3E/4

Učebné zdroje

- učebnica Project 4, Third edition (OUP) a pracovné zošity k daným učebniciam
- metodická príručka k učebnici
- Internetové zdroje:
 - <http://www.englishraven.com/methodology.html> - metodické materiály
 - <http://www.teachingenglish.org.uk/> - metodické materiály
 - <http://www.primaryresources.co.uk/> - pracovné materiály
 - <http://www.onestopenglish.com> – pracovné a metodické materiály
 - <http://www.zborovna.sk> – metodické a pracovné materiály
- materiálno-technické a didaktické prostriedky: magnetofón, CD prehrávač, tabuľky a prehľady, flash karty, Power Point-ové prezentácie, testy, obrázky, fotografie, pohľadnice,
- internet a didaktická technika: Program na interaktívnu tabuľu, internetové portály, interaktívne testy, CD Dobrodružná angličtina

PREDMET: ANGLICKÝ JAZYK – 2. JAZYK

Časový rozsah	2 hod. týždenne
Ročník	ôsmy
Škola	ZŠ Rázusova, Čadca
Stupeň vzdelania	Základné – ISCED 2
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Anglický jazyk
Iné	

Obsah

ÚVOD

I KOMPETENCIE

II VŠEOBECNÉ KOMPETENCIE

III KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ KOMPETENCIE

1 JAZYKOVÁ KOMPETENCIA

2 SOCIOLINGVISTICKÁ KOMPETENCIA

3 PRAGMATICKÁ KOMPETENCIA

IV KOMUNIKAČNÉ ZRUČNOSTI

1 POČÚVANIE S POROZUMENÍM

2 ČÍTANIE S POROZUMENÍM

3 PÍ SOMNÝ PREJAV

4 ÚSTNY PREJAV

ÚSTNY PREJAV-DIALÓG

ÚSTNY PREJAV – MONOLÓG

V KOMUNIKAČNÉ SPÔSOBILOSTI A FUNKCIE KOMUNIKÁCIE

VI SLOVNÁ ZÁS OBA

TÉMY PRE KOMUNIKAČNÉ ÚROVNE

VYBRANÁ POVINNÁ LEXIKA PRE KOMUNIKAČNÚ ÚROVEŇ A2-B1

VII PREHĽAD TEMATICKÝCH CELKOV A STANOVENÝ POČET HODÍN, HODNOTENIE LITERATÚRA

Úvod

Cieľom vzdelávacieho programu z cudzích jazykov je ponúknuť učiacim sa nielen súhrn jazykových kompetencií, ale aj kompetencie všeobecné tak, aby ich jazyková príprava efektívne zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe. Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie v nemalej miere vytvára podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Nová koncepcia základnej pedagogickej dokumentácie (cieľový program) vychádzala z návrhu modelu vyučovania cudzích jazykov vytvoreného riešiteľským tímom v predchádzajúcich fázach riešenia projektu.

Nová koncepcia základnej pedagogickej dokumentácie vychádza zo základného dokumentu: *Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky*, ďalej SERR (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (Cambridge, 2001)), ktorý bol vytvorený na pôde Rady Európy. Tento dokument na jednej strane vytvára rámec pre tvorbu edukačných politík v oblasti jazykov, pričom sa zameriava na rozvoj komunikačných a kognitívnych kompetencií žiaka a na druhej strane stanovuje všeobecný stupeň dosiahnutia jednotlivých presne špecifikovaných kompetencií, čím vytvára rámec komunikačných spôsobilostí, ktoré môžu učitelia sa pri presne stanovených podmienkach dosiahnuť.

Dokument definuje jednotlivé kompetencie ako „*súhrn vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú osobe konať*“, pričom:

Ā „*Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.*

Ā *Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú osobe konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.*

Ā *Kontext označuje konfiguráciu udalostí a situačných faktorov (fyzických aj iných), do ktorých sú situované komunikačné akty.*

Ā *Jazykové činnosti predstavujú uplatňovanie vlastnej komunikačnej jazykovej kompetencie pri plnení úlohy v konkrétnej oblasti spracovania.*

Ā *Stratégia je organizovaný, zámerný a riadený postup úkonov, ktorý si jednotliviec vyberie na splnenie ním zvolenej úlohy alebo úlohy, ktorú má nariadenú.*

Ā *Úloha je definovaná ako také zámerné konanie, ktoré jednotliviec pokladá za potrebné na dosiahnutie daného výsledku v kontexte riešeného problému.“ (Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie, ŠPÚ Bratislava 2006, s.12 - 13).*

Dokument ďalej definuje jednotlivé komunikačné úrovne:

Ā základná úroveň A nazvaná *Používateľ základov jazyka*, ktorá sa ďalej delí na **úroveň A1** (fáza objavovania/oboznamovania sa s jazykom) a **úroveň A2** (počiatočná fáza využívania základných komunikačných nástrojov),

Ā mierne pokročilá úroveň B nazvaná *Samostatný používateľ*, ktorá sa ďalej delí na **úroveň B1** (fáza plynulého využívania základných komunikačných nástrojov/prahová úroveň) a **úroveň B2** (fáza primeraného využívania komunikačných kompetencií v bežných komunikačných situáciách),

Ā pokročilá úroveň C nazvaná *Skúsený používateľ*, ktorá sa ďalej delí na **úroveň C1** (fáza plynulého využívania komunikačných kompetencií v širokom komunikačnom kontexte) a **úroveň C2** (fáza celkového operačného využitia jazyka v akomkoľvek komunikačnom kontexte vrátane využívania interkultúrnych kompetencií).

Stanovenie úrovni ovládania jazyka má za cieľ presne vymedziť rámec pre harmonizáciu dosiahnutých jazykových kompetencií učiaceho sa, pričom kľúčovými kompetenciami v oblasti jazykovej prípravy sú: **porozumieť** (počúvať, čítať), **hovoriť** (ústna interakcia, samostatný ústny prejav) a **písať**. Kľúčové kompetencie sú priamo ovplyvňované kvalitatívnymi aspektmi ako rozsah, presnosť, plynulosť, interakcia a koherencia.

Za účelom vypracovať podrobnú pedagogickú dokumentáciu, ktorá by vytvorila ideálne podmienky pre dosiahnutie vyššie uvedených úrovni stanovených vo formálnom vzdelávaní na úroveň A1 až B2, bolo nevyhnutné v prvej fáze navrhnuť relevantný učebný plán a v druhej fáze vytvoriť koncepciu pre tvorbu cieľového programu ako prostriedku pre dosiahnutie stanovených úrovni. Keďže cieľová skupina žiakov sa vo formálnom vzdelávaní, a to najmä v ZŠ, odlišuje úrovňou kognitívnych spôsobilostí, ktorá sa neustále vyvíja, bolo nevyhnutné pre vytvorenie efektívneho učebného plánu presnejšie špecifikovať stanovené úrovne s prihliadnutím na psychohygienické možnosti žiaka. SERR podporuje jemné členenie úrovni podľa potrieb užívateľov a navrhuje niekoľko možností členenia.

Nová koncepcia osnov z cudzích jazykov má za cieľ vytvoriť rámec pre dosiahnutie jednotlivých referenčných úrovni vo vybraných CJ tak, aby boli vytvorené efektívnejšie podmienky pre výučbu CJ v rámci skvalitnenia usporiadania obsahu. Obsah učiva pre všetky uvedené cudzie jazyky: AJ, NJ, FJ, RJ, ŠJ a TJ bol usporiadaný na základe nasledujúcich požiadaviek:

- A** definovať všeobecné, medzipredmetové a jazykové kompetencie v súlade so SERR,
- A** synteticky usporiadať všetky kompetencie (vrátane ich jednotlivých častí), nakoľko umožňujú učiteľovi rýchlu orientáciu v základných častiach, ktoré potrebuje na prípravu svojej hodiny, resp. sekvencie,
- A** presne zdefinovať lexikálne témy a kvantitatívne vymedziť základné lexikálne jednotky v rámci jednotlivých referenčných úrovni.

I Kompetencie

Podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* pri používaní a učení sa jazyka sa rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využívajú nielen všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapájajú sa do rečových činností, v rámci ktorých vytvára a prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych oblastí. Pri tomto procese si učiaci sa aktivujú tie stratégie učenia sa, ktoré sa mu zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie. Kompetencie pritom definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú na návšteve v jeho krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojujú,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

II Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových zručností.

Učiaci sa na úrovni A1-A2 rozvíjajú všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- získavať uvedomene nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,

- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať rečové zručnosti, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

III Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

1 Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1-2

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, tieto výrazy a frázy dokáže používať,
- dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.
- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť.

2 Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1-A2

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.
- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.

Učiaci sa vie vyjadriť v situáciách jednoduchej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede.

3 Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1-A2 dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,

- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.
- sformulovať svoje myšlienky v súlade s vyžadovanou stratégiou (zámer, téma, logická následnosť)
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najfrekvencovanejšie konektory na spájanie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

IV Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1 Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1-2 dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,

- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu,
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty
- dokázal naplniť konkrétne potreby na základe porozumenia podstaty počutého,
- porozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumel základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- vedel identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumel základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe,

- rozumel jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopil vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú.

2 Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni a1-2 rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,

- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,
- rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.
- dokázal vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých printových materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- pochopil konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke články,
- porozumel jednoduché osobné listy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- vedel nájsť potrebné informácie v krátkych časopiseckých textoch.

3 Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni a1-2 dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,

- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia,
- vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej,
- vie napísať jednoduché slovné spojenia alebo vety a použiť v nich spojovacie výrazy ako „a“, „ale“ alebo „pretože“
- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

4 Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa dokáže komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy, ktoré súvisia s prácou a voľným časom. Dokáže zvládnuť krátku

spoločenskú konverzáciu, ale nie vždy je schopný ju aj viesť a rozvíjať. Dokáže bezprostredne nadviazať rozhovor na témy každodenného života

Učiaci sa na úrovni A1-2 dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,

- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má,
- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú,
- rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie,
- rozumie otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo oznámiť
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na témy, ktoré ho zaujímajú, reagovať na podnety v komunikačných situáciách správne a primerane
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- povedať, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť, správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených alebo simulovaných komunikačných situáciách.

Ústny prejav - monológ

Učiaci sa na úrovni A1-2 dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto, kde žije, čo robí a ľudí, ktorých pozná.

- v jednoduchých pojmoch vyjadriť svoje pocity a vďačnosť,
- jednoduchým spôsobom sa rozprávať o každodenných praktických otázkach,
- komunikatívne zvládnuť jednoduché a rutinné úlohy (role) s použitím jednoduchých slovných spojení a viet,
- vyrozprávať príbeh, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, zážitkov zo školy a voľnočasových aktivít v jednoduchom slede myšlienok,
- opísať svoje plány a osobné skúsenosti

V Komunikačné spôsobilosti a funkcie komunikácie

V prvej časti osnov boli pre všetky jazyky rovnako zadefinované jednotlivé všeobecné kompetencie podľa referenčných úrovní.

Samotná koncepcia je vytvorená za účelom konštruovania obsahu podľa presne stanovených kritérií. Jednotlivé časti osnov sú uvedené v komunikačnom kontexte a v nadväznosti na ostatné časti komunikačných kompetencií, čím vytvárajú komunikačný kontext.

Napríklad **Spôsobilosti** súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré musí žiak ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa žiak stretne až na vyšších úrovniach, v logickej nadväznosti po zvládnutí základných jazykových funkcií. Časť **Aplikácia funkcie** je zoznamom vyjadrujúcim pragmatické zručnosti, ktorý nie je uzavretý a charakterizuje jednotlivé

úrovne. Jeho cieľom je poskytnúť učiteľovi základný rámec pre rozvoj jazykových zručností v súlade s príslušnou úrovňou. Jednotlivé formulácie musia zodpovedať príslušnej úrovni, čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. Vyššie úrovne jazykového prejavu sú charakteristické úzkou prepojenosťou na všeobecné a sociolingvistické kompetencie. **Jazykové prostriedky** charakterizujú uvedené funkcie a ich ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne použitie, resp. vyjadrenie jednotlivých funkcií komunikácie. Časť **Jazykový register** má za úlohu dať do pozornosti základné sledované ciele. V súlade s jednotlivými úrovňami SERR rekapituluje požiadavky kladené na žiaka. Priamo prepájajú jazykovú a všeobecnú časť osnov a umožňuje tiež tvorcom spresniť svoj prístup a naznačiť cestu na dosiahnutie sledovaných cieľov. Ovládanie **Jazykovej a interkultúrnej dimenzie** umožní žiakovi, aby sa prispôbil od najnižšej úrovne ovládania jazyka zásadám sociálnej kohézie v cieľovej/vých krajine/ách. Patria sem aj interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách žijúcich v európskej spoločnosti a akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami.

Jazyková a interkultúrna dimenzia vo vyučovaní cudzích jazykov sa dá budovať nielen v škole, ale aj v rámci samovzdelávania na základe využitia autentických materiálov (hudba, literatúra, video, internet, DVD). V školskom prostredí budovanie interkultúrnej kompetencie zahŕňa:

- rozvoj interkultúrnych postojov (otvorenosť, zvedavosť,...),
- vedomosti o sociálnych skupinách a procesoch v spoločnosti,
- schopnosť interpretovať udalosti, dokumenty z vlastnej kultúry a iných kultúr,
- schopnosť kriticky hodnotiť produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Najdôležitejšie a pravdepodobne rozhodujúce kompetencie „učiaceho sa“ a „učiteľov“ pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole potom sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie využívaním interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu; prijímanie informovaných rozhodnutí založených na dôkazoch a zmena pozícií zoči voči presvedčivým a pádnym argumentom;
- kreatívne myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov, ktoré minimalizujú nežiadúce zovšeobecnenia, predsudky a stereotypy;
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy a vyberať si v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku, boj proti sebeckému a etnocentризmu; otvorenosť pri komunikácii s inými a schopnosť poučiť sa zo skúseností iných;
- myslenie orientované na budúcnosť, t. j. schopnosť vnímať problémy a hodnotiť rozhodnutia s ohľadom na skúsenosti s cieľom vybudovať spravodlivejšiu budúcnosť.

Chceli by sme zdôrazniť, že jednotlivé spôsobilosti na seba nenaväzujú, ale vytvárajú samostatný základný komunikačný kontext. Z daného dôvodu ich môže učiteľ kombinovať a neustále tak vytvárať nové komunikačné kontexty podľa vyučovacích potrieb žiakov v triede. Časti **Jazykový register** a **Jazyková a interkultúrna dimenzia** nie sú povinné, ale odporúčané. Učiteľ ich môže dopĺňať podľa potrieb efektívneho jazykového vzdelávania v triede.

Prehľad spôsobilostí a funkcií komunikácie stanovených pre úrovne A1 až B2 podľa SERR pre jazyky:

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou

Upútať pozornosť. Pozdraviť. Odpovedať na pozdrav. Rozlúčiť sa. Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie

2. Vypočuť si a podať informácie

Informovať sa. Potvrdiť (trvať na niečom). Začleniť informáciu. Odpovedať na žiadosť

3. Vybrať si z ponúkaných možností

Identifikovať. Opísať. Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas). Opraviť (korigovať)

4. Vyjadriť svoj názor

Vyjadriť svoj názor. Vyjadriť svoj súhlas, nesúhlas. Vyjadriť presvedčenie. Vyjadriť vzdor. Protestovať. Vyjadriť stupeň istoty

5. Vyjadriť svoju vôľu

Vyjadriť svoje želania/túžby. Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)

6. Vyjadriť svoju schopnosť

Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia. Vyjadriť neznalosť. Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť

7. Vnímať a prejavovať svoje city

Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie. Vyjadriť smútok, sklúčenosť. Vyjadriť sympatie. Vyjadriť fyzickú bolesť. Utešiť, podporiť, dodať odvalu

8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne

Vyjadriť nádej. Vyjadriť sklamanie. Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu. Ubezpečiť. Vyjadriť úľavu. Vyjadriť spokojnosť. Vyjadriť nespokojnosť, poťažovať si. Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím

9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus

Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam. Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád. Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu

10. Reagovať vo vyhrotenej situácii

Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu. Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného

11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti

Vyjadriť príkaz/zákaz. Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu. Získať povolenie, súhlas. Dať súhlas, povoliť niečo. Odmietnuť. Zakázať. Vzoprieť sa proti zakazu/Spochybníť zákaz. Vyhrážať sa. Sľúbiť

12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností

Obviniť, obviniť sa, priznať sa. Ospravedlniť sa. Odmietnuť obvinenie. Vyčítať

13. Reagovať na príbeh alebo udalosť

Vyjadriť záujem o niečo. Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva. Vyjadriť prekvapenie. Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo. Vyjadriť nezáujem

14. Ponúknuť a reagovať na ponuku

Žiadať od niekoho niečo. Odpovedať na žiadosť. Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal. Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali. Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného). Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem. Odpovedať na návrh niekoho iného

15. Reagovať na niečo, čo

Varovať pred niekým/niečím

sa má udiat v budúcnosti

Poradiť. Dodať odvalu/Podporiť. Adresovať niekomu svoje želanie

16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti

Spomenúť si na niečo/niekoho. Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol. Pripomenúť. Kondolovať. Gratulovať

17. Reagovať pri prvom stretnutí

Predstaviť niekoho. Predstaviť sa. Reagovať na predstavenie niekoho. Privítať. Predniesť prípitok

18. Korešpondovať

Korešpondovať. Zčať list. Ukončiť list

19. Telefonovať

Zčať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor

20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým

Zčať rozhovor. Ujať sa slova v rozhovore. Vypýtať si slovo. Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili. Zabrániť niekomu v rozhovore

21. Vypracovať prezentáciu/prednášku

Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky). Oboznámiť s obsahom/osnovou. Rozviesť tému a osnovu. Prejsť z jedného bodu na iný. Ukončiť svoj výklad

22. Obohatiť/Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku

Podčiarknuť/ dať do pozornosti. Odbočiť od témy (digresia). Vrátiť sa k pôvodnej téme. Uviesť príklad. Citovať. Parafrazovať

23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať

Navrhnuť novú tému/nové body diskusie. Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie
Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie

24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené

Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia. Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané.
Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy
Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo. Hľadať slovo/vetu. Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru

25. Porozprávať niečo

Rozprávať príbeh. Zaučať príbeh, historiku, anekdotu. Zhrnúť príbeh, historiku

VI SLOVNÁ ZÁSoba

Slovná zásoba je popri gramatike základným „stavebným materiálom“ pre tvorbu zmysluplných verbálnych výpovedí. Preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť. V osnovách, ktoré sa používali doteraz, bola slovná zásoba naznačená len vymedzením tematických okruhov pre jednotlivé ročníky ZŠ a SŠ, v rámci ktorých sa mal žiak vedieť vyjadriť. Zostávalo na učiteľovi, resp. na učebnici, ktorú používal, akú slovnú zásobu a v akom rozsahu si žiak osvojil.

Témy pre komunikačné úrovne

Uvádzame zoznam tém pre komunikačné úrovne A1-2:

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje. Rodina - vzťahy v rodine. Národnosť/štatná príslušnosť. Tlačivá/dokumenty
Vzťahy medzi ľuďmi. Náboženstvo

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo. Fyzické charakteristiky. Charakterové vlastnosti človeka. Choroby a nehody
Hygiena a starostlivosť o telo. Zdravý spôsob života. Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Doprava a cestovanie

Dopravné prostriedky. Osobná doprava. Príprava na cestu a cestovanie. Turistika a cestovný ruch. Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca

Škola a jej zariadenie. Učebné predmety. Pracovné činnosti a profesie. Školský systém. Celoživotné vzdelávanie. Pracovné podmienky

Človek a príroda

Zvieratá/fauna. Počasie. Rastliny/flóra. Klíma. Človek a jeho životné prostredie. Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby

Záľuby. Knihy a čítanie. Rozhlas, televízia a internet. Výstavy a veľtrhy. Kultúra a jej vplyv na človeka. Umenie a rozvoj osobnosti

Stravovanie

Stravovacie návyky. Mäso a mäsové výrobky. Zelenina a ovocie. Nápoje. Cestoviny a múčne výrobky. Mliečne výrobky. Stravovacie zariadenia. Príprava jedál. Kultúra stolovania. Zdravá výživa

Multikultúrna spoločnosť

Cudzí jazyky. Rodinné sviatky. Cudzojazyčná komunikácia. Zvyky, tradície a sviatky v rôznych krajinách. Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Obliekanie a móda

Základné druhy oblečenia. Odevné doplnky. Výber oblečenia na rôzne príležitosti. Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy

Šport, záľuby a voľný čas

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne. Športové disciplíny. Význam športu pre rozvoj osobnosti. Nové trendy v športe. Fair play športového zápolenia. Voľno-časové aktivity: finančné zázemie pre jednotlivé aktivity, vplyv na zdravie, zdravotné problémy, výbava k jednotlivým aktivitám, ich pravidlá

Obchod a služby

Nákupné zariadenia. Pošta a telekomunikácie. Druhy a spôsoby nákupu a platenia. Hotely a hotelové služby. Centrá krásy a zdravia. (kaderníctva, fitnes, ...). Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta

Krajiny a svetadiely. Moja krajina a moje mesto. Geografický opis krajiny. Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie

Druhy umenia. Kultúra a jej formy. Umenie – spoločnosť – kultúra

Človek a spoločnosť; komunikácia

Jazyk ako dorozumievací prostriedok. Formy komunikácie. Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet

Aktivity mládeže. Vzťahy medzi rovesníkmi. Generačné vzťahy. Predstavy mládeže o svete

Zamestnanie

Pracovné pomery a kariéra. Platové ohodnotenie. Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva

Technické vynálezy. Vedecký pokrok

Vzory a ideály

Človek, jeho vzory a ideály. Pozitívne a negatívne vzory

Slovensko

Geografické údaje. História. Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím

Geografické údaje. História. Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície

VII PREHĽAD UČEBNÝCH CELKOV A STANOVENÝ POČET HODÍN

GRAMATIKA	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
<p>OPAKOVANIE UČIVA 7.ROČNÍKA + MY LIFE</p> <p>4 hod</p>	<p>Rodina a spoločnosť Vzdeláv. a práca Domov a bývanie Multikult. Spoločnosť</p> <p>Prítomný jednoduchý a priebehový čas</p> <p>Radové číslovky</p> <p>Dátumy</p>	<p>Receptívne zručnosti</p> <p>a) Zachytiť známe informácie v počutí textu b) vyhľadať v texte osobné údaje c) rozpoznať dátumy a názvy mesiacov v roku d) vyhľadať informácie v texte, pochopiť hlavnú myšlienku</p> <p>Produktívne zručnosti</p> <p>a) hovoriť kamarátovi o dennom režime b) hovoriť o daniach spojenom s konkrétnym dátumom c) pomenovať rôzne domáce práce a hovoriť o svojich skúsenostiach z denného života</p> <p>Interakcia</p> <p>a) rozprávať sa s kamarátom o dennom režime b) rozprávať sa o domácich prácach a bežnom týždni</p>
<p>ANIMALS</p> <p>15 hod</p>	<p>Človek a príroda Voľný čas a záľuby Multikult. Spoločnosť</p> <p>Prídavné mená Ukazovacie zámená: tento, táto, tieto Použitie „any, some“</p>	<p>Receptívne rečové zručnosti:</p> <p>a) vyhľadať špecifické informácie v prečítanom texte b) rozumieť hlavnej myšlienke prečítaného príbehu</p> <p>Produktívne rečové zručnosti:</p> <p>a) pomocou obrázku pomenovať exotické zvieratká, ktoré možno vidieť v ZOO b) informovať o tom, ktoré zvieratká má žiak rád a ktoré nemá</p> <p>Interaktívne rečové zručnosti:</p> <p>a) simulovať telefónny rozhovor s kamarátom a opýtať sa, čo robí</p>
<p>DOCTOR, DOCTOR</p> <p>15 hod</p>	<p>Doprava a cestovanie Voľný čas a záľuby Multikult. Spoločnosť Minulý čas slovesa “to be” Minulý čas pravidelných sloves Minulý čas nepravidel. sloves</p>	<p>Receptívne zručnosti</p> <p>a) rozumieť info z e-mailu b) porozumieť hlavným info, zachytiť dej v minulosti c) reagovať na vizuálny podnet d) rozumieť obsah krátko listu e) rozumieť deju kresleného príbehu a napodobniť rozpráv.</p> <p>Produktívne zručnosti</p> <p>a) opýtať sa kamaráta, kde bol v predošlých dňoch b) bežné dopravné prostriedky, miesta spojené s cestovaním c) informovať o inej osobe</p> <p>Interakcia</p> <p>a) porozprávať sa s kamarátom o daniach v uplynulých dňoch alebo na prázdninách</p>
<p>FOOD</p> <p>15 hod</p>	<p>Stravovan. Voľný čas a záľuby Multikult. Spoločnosť</p> <p>Počítateľné a nepočítateľné</p>	<p>Receptívne zručnosti</p> <p>a) rozumieť pojmom spojené s jedlom a zachytiť ich v texte b) rozumieť kľúčovým bodom v texte komisku c) rozumieť postupu príprav jedla</p>

	<p>podstatná ména Neurčité záměna Otázka na množstvo Určitý/neurčitý člen little few</p>	<p>e)zapíše nákupný zoznam podľa počutých informácií Produktívne zručnosti a)porozprávať o jedlá a nápojoch hodnotíme aj gramatiku b)pracuje s obrázkom, pýtať sa na množstvách jedla a pitia, c) dramaticky predviesť prečítaný text o lakomstve Interaktívne a)rozhovor v bežnej reštaurácii</p>
<p>DO YOU KNOW? 15 hod</p>	<p>Človek a príroda Multikult. Spoločnosť Tvorenie otázky pomocou How..? 2. stupeň prídavných mien “than” 3. stupeň prídavných mien</p>	<p>Receptívne zručnosti a) pomenovať geografické názvy spojené s mestom a dedinou b) porozumieť textu o GB c) porozumieť popisu počasia, rôzne ročné obdobie d) rozumieť kresleného seriálu Produktívne zručnosti a)opísať typické počasie vo vlastnej krajine b)porovnať vzhľad, kvalitu a vlastností vecí c)rozumieť zadaniu, odpovedať na kvíz, správne vyriešiť d) gramaticky správne zaradiť slová o kvalite do kontextu e)dramatizovať kreslený seriál Interakcia a) rôzne dialógy o počasí</p>
<p>ZÁVEREČNÉ OPAKOVANIE 2 hod</p>		

10. Hodnotenie

Predmetom hodnotenia v anglickom jazyku sú učebné výsledky, ktoré žiaci dosiahli v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, schopnosti používať osvojené vedomosti, získané zručnosti a návyky ako aj osobný rast, rešpektovanie práv iných a ochota spolupracovať.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získavajú vyučujúci:

- 1.sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- 2.sledovaním výkonu a pripravenosti žiaka na vyučovanie,
- 3.rôznymi druhmi skúšok: ústne, písomné, didaktické testy,
- 4.analýzou výsledkov rôznych činností žiaka.

Na hodnotenie žiakov v AJ možno použiť:

- slovné hodnotenie,
- klasifikáciu známku,
- bodové hodnotenie,
- percentuálne hodnotenie,
- znakové hodnotenie,
- kombináciu jednotlivých alternatív
- vystavovanie hodnotných žiackych prác
- verejná prezentácia niektorých výstupov.

LITERATÚRA A UČEBNÉ ZDROJE

Gajdušová a kol. : Pedagogická dokumentácia z anglického jazyka, úroveň A1 A2.

Autori časí: Jazykový register a Jazyková a interkultúrna dimenzia: Bockaničová, Cagáňová D., Česneková, D., Ďuranová D., Mikolajová Z., Tykousová J.

Marčeková, D.: Osnova pre 8. ročník ZŠ, úroveň A2 SERR-ŠVP, Project 2

Učebné zdroje

- učebnica Project 2 (OUP) a pracovné zošity k daným učebniciam
- metodická príručka k učebnici
- Internetové zdroje:
 - <http://www.englishraven.com/methodology.html> - metodické materiály
 - <http://www.teachingenglish.org.uk/> - metodické materiály
 - <http://www.primaryresources.co.uk/> - pracovné materiály
 - <http://www.onestopenglish.com> – pracovné a metodické materiály
 - <http://www.zborovna.sk> – metodické a pracovné materiály
- materiálno-technické a didaktické prostriedky: magnetofón, CD prehrávač, tabuľky a prehľady, flash karty, Power Point-ové prezentácie, testy, obrázky, fotografie, pohľadnice,
- internet a didaktická technika: Program na interaktívnu tabuľu, internetové portály, interaktívne testy, CD Dobrodružná angličtina

Nemecký jazyk ako prvý jazyk – 8. ročník

Názov predmetu	Nemecký jazyk
Časový rozsah	3 hod. týždenne
Ročník	ôsmy
Škola	ZŠ Rázusova, Čadca
Stupeň vzdelania	Základné – ISCED 2
Dĺžka štúdia	7 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovacý jazyk	Nemecký jazyk
Iné	

1. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci EÚ.

Osvojením si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života, ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Požiadavky pre vzdelávanie v cudzích jazykoch vychádzajú zo spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov.

Vzdelávanie v 1. cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne B2.

Úspešnosť jazykového vzdelávania ako celku je závislá nielen od výsledkov vzdelávania v materinskom jazyku a v cudzom jazyku, ale závisí aj od toho, do akej miery sa jazyková kultúra žiakov stane predmetom záujmu aj všetkých ostatných oblastí vzdelávania.

Na zlepšení jazykových schopností žiakov sa významnou mierou podieľa aj zriadenie jazykového laboratória, multimediálnej učebne a prítomnosť lektorov na hodinách.

2. Obsah výučby

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „jazyk a komunikácia“.

Na túto vzdelávaciu oblasť ŠKVP vyčlenil 3 hodiny týždenne.

Predmet nemecký jazyk je zameraný na:

- formovanie rečových zručností potrebných v ústnom a písomnom prejave,
- zvukovú a grafickú sústavu jazyka, jeho slovnú zásobu a gramatiku,
- rozvoj schopností potrebných na komunikáciu v bežných situáciách,
- aktívne osvojenie si zákonitostí stavby nemeckej vety,
- vyhľadávanie a spracovanie informácií z rôznych zdrojov a výmena týchto informácií a v rámci skupín a triedy.

3. Ciele predmetu

Základným cieľom výučby nemeckého jazyka je:

- cieľavedome rozvíjať všetky štyri rečové zručnosti (ústny prejav, čítanie, počúvanie, písomný prejav) a rozvíjať stratégie učenia sa,

- posilňovať cieľavedomosť, vytrvalosť a systematickosť v štúdiu cudzieho jazyka,
- osvojovať si tvorivý prístup k riešeniu úloh a rozvíjať vlastné kritické myslenie,
- viesť žiakov k využívaniu osvojených znalostí a zručností pri ďalšom štúdiu a v budúcej profesii,
- poskytnúť žiakom informácie o nemecky hovoriacich krajinách,
- prehľbovať vzájomné porozumenie a toleranciu medzi národmi,
- vzbudiť u žiakov konštruktívnu zvedavosť a ochotu komunikovať,
- viesť žiakov k zvládnutiu základných pravidiel medzilidskej komunikácie (vedieť vyjadriť svoj názor a prijať názor iného),
- smerovať žiakov k tomu, aby využívali možnosti školy a podnety z mimoškolského prostredia na upevňovanie a využívanie poznatkov v praxi.

4. Učebné zdroje

Vo vyučovaní nemeckého jazyka sa využívajú:

- učebnice, metodické príručky
- pracovné listy
- texty na počúvanie, piesne, básne, interview a pod.
- médiá – časopisy, kazety, CD, DVD, VHS
- internet, interaktívna tabuľa
- texty na čítanie
- slovníky

5. Kľúčové kompetencie

Prepojenie vzdelávacích oblastí s kľúčovými kompetenciami a konkretizácia kľúčových kompetencií, ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových zručností v jednotlivých vzdelávacích oblastiach.

Komunikácia v nemeckom jazyku vo vzťahu k iným vzdelávacím oblastiam:

a/ slovenský jazyk a literatúra

vedieť si uvedomiť kultúrne rozmanitosti so zameraním na medzikultúrnu komunikáciu

b/ matematika a prírodné vedy

vedieť

- používať matematické myslenie v logických, morfológických a syntetických operáciách,
- aplikovať informácie o zdraví a zdravom životnom štýle,
- rozvíjať environmentálne myslenie,
- základné údaje o reáliách nemecky hovoriacich krajín

c/ informačná a komunikačná technológia

vedieť

- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie,
- dorozumievať sa písomne prostredníctvom IKT,
- používať jazykové slovníky.

Komunikačné jazykové kompetencie

- sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

1. Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni **A2** má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,

- vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týkajú známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb.

2. Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni **A2** má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr.: výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov (je nútený, na základe obmedzenej slovnej zásoby, zjednodušovať obsah svojej výpovede)

3. Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni **A2** má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- sformulovať svoje myšlienky (zámer, téma, logická následnosť,...),
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, strachu,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať spájanie jednoduchých viet na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

6. Rečové / komunikačné zručnosti

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni **A2** má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby:

- dokázal naplniť konkrétne potreby na základe porozumenia podstaty počutého
- porozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života
- rozumel základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach
- vedel identifikovať tému vypočutej diskusie
- porozumel základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe
- rozumel jednoduchým pokynom informatívneho charakteru
- pochopil vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú

Čítanie s porozumením

Učiaci sa dokáže porozumieť krátke jednoduché texty, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu.

Učiaci sa na úrovni **A2** má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby:

- dokázal vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých printových materiáloch, napr. prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy
- vedel vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice a pod.
- pochopil konkrétne informácie v jednoduchých písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, napr. listy, brožúry, krátke články
- porozumel jednoduché osobné listy
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov

- vedel nájsť potrebné informácie v krátkych časopiseckých textoch

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni **A2** má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov
- napísať jednoduchý osobný list
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby, veci a javy
- napísať jednoduché vety a vedieť ich spojiť základnými spojkami
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa, napr. ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa dokáže komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy, ktoré súvisia s prácou a voľným časom. Dokáže zvládnuť krátku spoločenskú konverzáciu.

Učiaci sa na úrovni **A2** má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na témy, ktoré ho zaujímajú
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia, reagovať na ne
- povedať čo sa mu páči a čo nie a jednoduchým spôsobom zdôvodniť prečo
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci alebo ich poskytnúť

Ústny prejav – monológ

Žiak dokáže podať jednoduchý opis alebo charakteristiku ľudí, podmienok v rodine a v škole, opis každodenných zvyklostí a toho, čo má alebo nemá rád, formou jednoduchých slovných spojení a viet.

Učiaci sa na úrovni **A2** má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- v jednoduchých pojmoch vyjadriť svoje pocity a vďačnosť
- jednoduchým spôsobom rozprávať o každodenných situáciách
- vyrozprávať príbeh, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, zážitkov zo školy a voľnočasových aktivít v jednoduchom slede myšlienok
- opísať svoje plány a osobné skúsenosti

7. Komunikačné funkcie:

1. Kontaktné rečové funkcie

Žiaci vedia:

- vyjadriť a prijať pozvanie
- začať rozhovor, pokračovať a ukončiť ho
- osloviť niekoho, predstaviť seba aj iných
- poprosiť a poďakovať
- pýtať sa a odpovedať na otázky
- používať zaužívané frázy pri telefonovaní a v korešpondencii
- rozlúčiť sa

2. Regulačné rečové funkcie

Žiaci vedia:

- požiadať o radu, zistiť zámer a ponuku
- vyjadriť súhlas – nesúhlas

- vyjadriť požiadavku, poprosiť a poďakovať

3. Hodnotiace rečové funkcie

Žiaci dokážu:

- vyjadriť vlastný názor
- vyjadriť radosť, prekvapenie, želanie
- vyjadriť spokojnosť aj nespokojnosť, nezáujem a zákaz

4. Informatívne rečové funkcie

Žiaci vedia:

- získať a podať informáciu
- vyjadriť priestorové vzťahy: smer, polohu, veľkosť
- vyjadriť časové vzťahy: presný čas
- vyjadriť kvalitatívne javy: počet, množstvo, mier

8. Tematické okruhy

Prierezové témy

mediálna výchova
dopravná výchova
environmentálna výchova
multikultúrna výchova
osobnostný a sociálny rozvoj
ochrana života a zdravia
tvorba projektov a prezentačné zručnosti

1. Rodina a priatelia:

- moja vizitka
- charakterový profil /vlastnosti, vzhľad, charakterová vlastnosti/
- členovia rodiny
- vzťahy a povinnosti v rodine
- vreckové

2. Bývanie:

- opis domu alebo bytu
- poloha bytu
- domáce práce

3. Mesto a okolie:

- opis mesta a okolia
- život v meste
- klady a zápory života v meste a na dedine
- mesto v minulosti a dnes
- orientácia v meste

4. Voľný čas:

- môj všedný deň a víkendy
- moje popoludnie – aktivity
- domáce práce
- záľuby a záujmy
- športové aktivity
- aktivity cez prázdniny

5. Cestovanie:

- cestovanie cez prázdniny
- ubytovanie (rezervácia)
- orientácia
- kúpa lístka
- obľúbená krajina

6. Služby:

- ubytovanie (hotel, kemp)
- sťažnosť
- na stanici (lístok, odchody a príchody vlakov)
- v informačnej kancelárii, na pošte a v banke
- telefonovanie – núdzové linky
- e-mail, internet
- nákupy v meste
- v reštaurácii

7. Problémy:

- zdravotné problémy
- dopravné problémy (nehoda, porucha)
- krádež alebo strata

8. Príroda a životné prostredie:

- počasie
- znečisťovanie ŽP

9. Človek a spoločnosť:

- medzil'udská komunikácia
- sviatky

9. Učebné osnovy

Cieľ, metóda	Tem. celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Žiak pomenúva jednotlivé predmety a učebné pomôcky, zariadenie v triede, používa určovanie času, opíše ročné obdobie a počasie.</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, dialóg, práca s obrázkami.</p>	Ide sa!	<p>Abeceda</p> <p>Čísla</p> <p>Počasié, čas a ročné obdobia</p> <p>Krajiny</p> <p>V triede</p>	Opakovanie slovnej zásoby k témam	<p>Žiak vie rozprávať o bežnom dni v škole, predmetoch a pomôckach, ktoré potrebuje. Vie určiť čas, opísať ročné obdobie a počasie, pomenovať krajiny.</p>
<p>Naučiť žiaka rozprávať o sebe a svojich priateľoch a rodinných príslušníkoch, pomenovať ľudské vlastnosti</p> <p>Gramatika: Naučiť používať pravidelné a nepravidelné slovesá v prít.č. a zopakuje si: modálne slovesá musieť a smieť v prít.č., akuzatívu</p>	Priatelia a rodina	<p>Moja vizitka</p> <p>Rodinný život</p> <p>Charakterový profil</p> <p>Musí to byť?</p>	<p>Rozšírenie slovnej zásoby na tému ja a moji priatelia a ľudských vlastností</p> <p>Použitie pravidelných a nepravidelných sloves v prít.č., modálnych sloves musieť a smieť v prít.č., akuzatívu príd.m.,</p>	<p>Žiak vie rozprávať o o sebe a svojich priateľoch, predstaviť sa, nadviazať dialóg a získať informácie, používať pravidelné a nepravidelné slovesá v prít.č. modálne slovesá musieť a smieť v prít.č., akuzatív</p>

<p>príd.m., vedľajších viet s weil</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, práca s fotografiami a obrázkami, tvorba vizitky</p>			<p>vedľajších viet s weil</p>	<p>príd.m., vedľajšie vety s weil</p>
<p>Naučiť žiaka rozprávať o jeho bývaní, o činnostiach, ktoré doma vykonáva, O aktivitách cez týždeň a víkend,</p> <p>Používať prídavné mená v datíve a akuzatíve, predložky s datívom a akuzatívom, zvrtné slovesá, slovesá s odluč. predponou</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, práca so slovníkom a s obrázkami</p>	<p>Bývanie</p>	<p>Dom a byt Domáce práce Všetdný deň a víkend</p>	<p>Informácie o byte a bývaní a činnostiach doma a vo voľnom čase.</p> <p>Prídavné mená v datíve a akuzatíve, predložky s datívom a akuzatívom, zvrtné slovesá, slovesá s odluč. predponou</p>	<p>Žiak vie rozprávať o jeho bývaní, o činnostiach, ktoré doma vykonáva, O aktivitách cez týždeň a víkend,</p> <p>Používať prídavné mená v datíve a akuzatíve, predložky s datívom a akuzatívom, zvrtné slovesá, slovesá s odluč. predponou</p>
<p>Naučiť žiaka pomenovať a opísať záľuby, záujmy a druhy športu a rozprávať o svojich koníčkoch, voľnom čase a športoch, vyjadriť svoj názor a rozprávať o vreckovom</p> <p>Naučiť ho správne použiť poradie príslov.určení vo vete, spojku dass,</p> <p>Posluch a čítanie s</p>	<p>Voľný čas</p>	<p>Záľuby Šport Vreckové</p>	<p>Rozšírenie slovnej zásoby na tému záľuby, šport a peniaze</p> <p>Vyjadrenie názoru na záľuby a šport</p> <p>Poradie príslov.určení vo vete, spojka dass,</p>	<p>Žiak vie pomenovať a opísať záľuby, záujmy a druhy športu a rozprávať o svojich koníčkoch, voľnom čase a športoch, vyjadriť svoj názor a rozprávať o vreckovom</p> <p>Vie správne použiť poradie</p>

<p>porozumením, dialógu, opis obrázkov, práca so slovníkom,</p>				<p>príslov.určení vo vete, spojku dass,</p>
<p>Naučiť sa rozprávať o prázdninových plánoch a činnostiach, rezervovať si izbu telefonicky aj e-mailom, získať potrebnú informáciu</p> <p>Naučí sa používať vedľ.vety vzť.ažné</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, vedenie dialógu, opis obrázkov, hra rolí, práca so slovníkom, písanie formálneho listu</p>	<p>Cestovanie</p>	<p>Plány na prázdniny Ubytovanie Informácie Na stanici</p>	<p>Pomenovať činnosti, opísať ubytovacie zariadenie</p> <p>Používa vedľ.vety vzť.ažné</p>	<p>Žiak vie rozprávať o prázdninových plánoch a činnostiach, rezervovať si izbu telefonicky aj e-mailom, získať potrebnú informáciu</p> <p>Vie použiť vedľ.vety vzť.ažné</p>

<p>Naučiť sa rozprávať o prázdninách a navštívených krajinách, vyjadriť na ne názor, sformulovať sťažnosť</p> <p>Používať slovesá v perfekte, vedľajšie vety s weil, a väzbu es gibt/ es gab</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, vedenie dialógu, práca so slovníkom, sťažnosť písomná a po telefóne</p>	<p>Prázdniny</p>	<p>Cudzie krajiny Počasie Vyjadrenie názoru Sťažnosti</p>	<p>Cudzie krajiny, pamiatky, zaujímavosti, v hoteli</p> <p>Používať slovesá v perfekte, vedľajšie vety s weil, a väzbu es gibt/ es gab</p>	<p>Žiak vie rozprávať o prázdninách a navštívených krajinách, vyjadriť na ne názor, sformulovať sťažnosť</p> <p>Používať slovesá v perfekte, vedľajšie vety s weil, a väzbu es gibt/ es gab</p>
<p>Naučiť sa rozprávať o zdravotných problémoch a opísať ich, objednať sa u lekára, privolať pomoc pri nehode/poruche na ceste, nahlásiť stratu/ krádež, opísať stratený predmet, poslať list/ balík, zmeniť peniaze, pomenovať časový interval</p> <p>Používať akuzatív</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, vedenie dialógu, opis obrázkov, práca so slovníkom</p>	<p>Problémy</p>	<p>U lekára Na cestách Straty a nálezy Na pošte a v banke</p>	<p>Choroby, lieky, Problém s autom, Osobné veci Pošta banka</p> <p>Používať akuzatív</p>	<p>Žiak vie rozprávať o zdravotných problémoch a opísať ich, objednať sa u lekára, privolať pomoc pri nehode/poruche na ceste, nahlásiť stratu/ krádež, opísať stratený predmet, poslať list/ balík, zmeniť peniaze, pomenovať časový interval</p>

<p>Naučí sa rozprávať o špecifikách mesta, o aktivitách v meste, vyjadriť názor, porovnávať život v minulosti a dnes</p> <p>Naučí sa opýtať na smer, pomenovať budovy a miesta v meste, viesť dialóg v obchode a v reštaurácii</p> <p>Používať predložky, modálne sloveso môcť (man kann), príd.m. v akuzatívne, Naučí sa používať spodstatnené príd.m a stupňovanie príd.m. a ich skloňovanie po zámenách, vytvoriť a použiť rozkazovací spôsob</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, vedenie dialógu, opis obrázkov, práca so slovníkom Tvorba jedálneho lístka Rozpráva o počasí a klíme, porovnáva počasie v rôznych mestách a ročných obdobiach, o dopravných prostriedkoch a ich vplyve na žp a o ochrane žp</p> <p>Používa osobné zámená v datíve, modálne slovesá a opozitá príd.m.</p> <p>Posluch a čítanie s</p>	<p>Mesto a okolie</p> <p>Príroda a životné prostredie</p>	<p>Špecifiká mesta Život v meste Prednosti a zápory života v meste a na dedine Mesto dnes a v minulosti Orientácia v meste Nakupovanie a obchody Potraviny Reštaurácie</p> <p>Počasie Znečisťovanie ŽP (odpad, výfukové plyny,...)</p>	<p>Poloha a typ mesta Možnosti vyžitia Porovnanie Obchod Reštaurácia a jedálny lístok Mesto a jeho budovy</p> <p>Predložky, modálne sloveso môcť (man kann), príd.m. v akuzatívne, spodstatnené príd.m a stupňovanie príd.m. a ich skloňovanie po zámenách, vytvoriť a použiť rozkazovací spôsob</p> <p>Počasie Znečisťovanie ŽP Ekológia Dopravné prostriedky</p> <p>Osobné zámená v datíve, modálne slovesá a opozitá príd.m.</p>	<p>Žiak vie rozprávať o špecifikách mesta, o aktivitách v meste, vyjadriť názor, porovnávať život v minulosti a dnes</p> <p>Vie sa opýtať na smer, pomenovať budovy a miesta v meste, viesť dialóg v obchode a v reštaurácii</p> <p>Vie používať predložky, modálne sloveso môcť (man kann), príd.m. v akuzatívne, spodstatnené príd.m a stupňovanie príd.m. a ich skloňovanie po zámenách, vytvoriť a použiť rozkazovací spôsob</p> <p>Vie rozprávať o počasí a klíme, porovnáva počasie v rôznych mestách a ročných obdobiach, o dopravných prostriedkoch a ich vplyve na žp a o ochrane žp</p> <p>Používa osobné</p>
--	---	--	---	---

porozumením, vedenie dialógu, opis obrázkov, práca so slovníkom a internetom				zámená v datíve, modálne slovesá a opozitá príd.m.
--	--	--	--	---

10. Hodnotenie

Predmetom hodnotenia v nemeckom jazyku sú učebné výsledky, ktoré žiaci dosiahli v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, schopnosti používať osvojené vedomosti, získané zručnosti a návyky ako aj osobný rast, rešpektovanie práv iných a ochota spolupracovať.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získavajú vyučujúci:

sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
sledovaním výkonu a pripravenosti žiaka na vyučovanie,
rôznymi druhmi skúšok: ústne, písomné, didaktické testy,
analýzou výsledkov rôznych činností žiaka.

Na hodnotenie žiakov v NJ možno použiť:

1. slovné hodnotenie,
2. klasifikáciu známku,
3. bodové hodnotenie,
4. percentuálne hodnotenie,
5. znakové hodnotenie,
6. kombináciu jednotlivých alternatív.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov je potrebné dodržiavať platné metodické pokyny.

Pri integrovanom vzdelávaní žiakov so ŠVP je potrebné prihliadať na druh a stupeň poruchy a pri hodnotení postupovať podľa platných metodických pokynov.

Metódy a formy práce – stratégia vyučovania

- motivačné metódy,

- motivačné rozprávania, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačnú demonštráciu

- expozičné metódy

- rozprávania, vysvetľovanie, rozhovor, beseda

- problémové metódy

- heuristická metóda, projektová metóda

- aktivizujúce metódy

- diskusia, situačná metóda, inscenačná metóda, didaktické hry, kooperatívne vyučovanie

- fixačné metódy

napr.: *metódy opakovania a precvičovania*, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Nemecký jazyk ako druhý jazyk – 8. ročník

Názov predmetu	Nemecký jazyk
Časový rozsah	2 hod. týždenne
Ročník	ôsmy
Škola	ZŠ Rázusova, Čadca
Stupeň vzdelania	Základné – ISCED 2
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Nemecký jazyk
Iné	

1. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci EÚ.

Osvojením si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života, ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerance a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Požiadavky pre vzdelávanie v cudzích jazykoch vychádzajú zo spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov.

Vzdelávanie v 2. cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne A2.

Úspešnosť jazykového vzdelávania ako celku je závislá nielen od výsledkov vzdelávania v materinskom jazyku a v cudzom jazyku, ale závisí aj od toho, do akej miery sa jazyková kultúra žiakov stane predmetom záujmu aj všetkých ostatných oblastí vzdelávania.

2. Obsah výučby

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „jazyk a komunikácia“.

Na túto vzdelávaciu oblasť ŠKVP vyčlenil 2 hodiny týždenne.

Predmet nemecký jazyk je zameraný na:

- formovanie rečových zručností potrebných v ústnom a písomnom prejave,
- zvukovú a grafickú sústavu jazyka, jeho slovnú zásobu a gramatiku,
- rozvoj schopností potrebných na komunikáciu v bežných situáciách,
- aktívne osvojenie si zákonitostí stavby nemeckej vety,
- vyhľadávanie a spracovanie informácií z rôznych zdrojov a výmena týchto informácií a v rámci skupín a triedy.

3. Ciele predmetu

Základným cieľom výučbu nemeckého jazyka je:

- cieľavedome rozvíjať všetky štyri rečové zručnosti (ústny prejav, čítanie, počúvanie, písomný prejav) a rozvíjať stratégie učenia sa,
- posilňovať cieľavedomosť, vytrvalosť a systematickosť v štúdiu cudzieho jazyka,
- osvojovať si tvorivý prístup k riešeniu úloh a rozvíjať vlastné kritické myslenie,

- viesť žiakov k využívaniu osvojených znalostí a zručností pri ďalšom štúdiu a v budúcej profesii,
- poskytnúť žiakom informácie o nemecky hovoriacich krajinách,
- prehľbovať vzájomné porozumenie a toleranciu medzi národmi,
- vzbudiť u žiakov konštruktívnu zvedavosť a ochotu komunikovať,
- viesť žiakov k zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie (vedieť vyjadriť svoj názor a prijať názor iného),
- smerovať žiakov k tomu, aby využívali možnosti školy a podnety z mimoškolského prostredia na upevňovanie a využívanie poznatkov v praxi.

4. Učebné zdroje

Vo vyučovaní nemeckého jazyka sa využívajú:

- učebnice, metodické príručky
- pracovné listy
- texty na počúvanie, piesne, básne, interview a pod.
- médiá – časopisy, kazeta, CD, DVD, interaktívna tabuľa
- texty na čítanie
- slovníky

5. Kľúčové kompetencie

Prepojenie vzdelávacích oblastí s kľúčovými kompetenciami a konkretizácia kľúčových kompetencií v jednotlivých vzdelávacích oblastiach.

Komunikácia v nemeckom jazyku vo vzťahu k iným vzdelávacím oblastiam:

a/ slovenský jazyk a literatúra

vedieť si uvedomiť kultúrne rozmanitosti so zameraním na medzikultúrnu komunikáciu

b/ matematika a prírodné vedy

vedieť

- používať matematické myslenie v logických, morfológických a syntetických operáciách,
- aplikovať informácie o zdraví a zdravom životnom štýle,
- rozvíjať environmentálne myslenie,
- základné údaje o reáliách nemecky hovoriacich krajín

c/ informačná a komunikačná technológia

vedieť

- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie,
- dorozumieť sa písomne prostredníctvom IKT,
- používať jazykové slovníky.

Komunikačné jazykové kompetencie

- sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 má osvojené jazykové kompetencie a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie komunikačných potrieb obmedzeného

charakteru,

- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týkajú známých situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb.

- Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 má osvojené sociolingvistické kompetencie a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr.: výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.

- Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 má osvojené pragmatické kompetencie a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- sformulovať svoje myšlienky,
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, strachu,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať spájanie jednoduchých viet na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

- **Tematické okruhy**

Prierezové témy

1. mediálna výchova
2. dopravná výchova
3. environmentálna výchova
4. multikultúrna výchova
5. osobnostný a sociálny rozvoj
6. ochrana života a zdravia
7. tvorba projektov a prezentačné zručnosti

- 5. Služby

- na stanici
- v informačnej kancelárii
- v reštaurácii – jedálny lístok
- telefonovanie – núdzové linky
- e-mail, internet

6. Príroda

- zvieratá v ZOO aj voľne žijúce
- práva zvierat

7. Starostlivosť o zdravie

- ľudské telo
- zdravý životný štýl

- u lekára
- choroby
- 8. Človek a spoločnosť
- ľudské vlastnosti
- môj kamarát, spolužiaci
- sviatky – Vianoce a Veľká noc

7. Jazykové funkcie

1. Kontaktné rečové funkcie

Žiaci vedia:

vyjadriť a prijať pozvanie
 začať rozhovor, pokračovať a ukončiť ho
 osloviť niekoho, predstaviť seba aj iných
 poprosiť a poďakovať
 pýtať sa a odpovedať na otázky
 používať zaučované frázy pri telefonovaní a v korešpondencii
 rozlúčiť sa

2. Regulačné rečové funkcie

Žiaci vedia:

- požiadať o radu, zistiť zámer a ponuku
- vyjadriť súhlas – nesúhlas
- vyjadriť požiadavku, poprosiť a poďakovať

3. Hodnotiace rečové funkcie

Žiaci dokážu:

- vyjadriť vlastný názor
- vyjadriť radosť, prekvapenie, želanie
- vyjadriť spokojnosť aj nespokojnosť, nezáujem a zákaz

-

4. Informatívne rečové funkcie

Žiaci vedia:

- získať a podať informáciu
- vyjadriť priestorové vzťahy: smer, polohu, veľkosť
- vyjadriť časové vzťahy: presný čas
- vyjadriť kvalitatívne javy: počet, množstvo, mieru

8. Rečové zručnosti

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1 má rozvinuté zručnosti a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby:

- dokázal naplniť konkrétne potreby na základe porozumenia podstaty počutého
- porozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života
- rozumel základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach
- vedel identifikovať tému vypočutej diskusie
- porozumel základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe
- rozumel jednoduchým pokynom informatívneho charakteru
- pochopil vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú

Čítanie s porozumením

Učiaci sa dokáže porozumieť krátke jednoduché texty, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu.

Učiaci sa na úrovni A1 má rozvinuté zručnosti a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby:

- dokázal vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých printových materiáloch, napr. prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy
- vedel vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice a pod.
- pochopil konkrétne informácie v jednoduchých písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, napr. listy, brožúry, krátke články
- porozumel jednoduché osobné listy
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov
- vedel nájsť potrebné informácie v krátkych časopiseckých textoch

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A1 má rozvinuté zručnosti a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov
- napísať jednoduchý osobný list
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby, veci a javy
- napísať jednoduché vety a vedieť ich spojiť základnými spojkami
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa, napr. ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa dokáže komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy, ktoré súvisia s prácou a voľným časom. Dokáže zvládnuť krátku spoločenskú konverzáciu.

Učiaci sa na úrovni A1 má rozvinuté zručnosti a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na témy, ktoré ho zaujímajú
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia, reagovať na ne
- povedať čo sa mu páči a čo nie a jednoduchým spôsobom zdôvodniť prečo
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci alebo ich poskytnúť

Ústny prejav – monológ

Žiak dokáže podať jednoduchý opis alebo charakteristiku ľudí, podmienok v rodine a v škole, opis každodenných zvyklostí a toho, čo má alebo nemá rád, formou jednoduchých slovných spojení a viet.

Učiaci sa na úrovni A1 má rozvinuté zručnosti a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- v jednoduchých pojmoch vyjadriť svoje pocity a vďačnosť
- jednoduchým spôsobom rozprávať o každodenných situáciách
- vyrozprávať príbeh, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, zážitkov zo školy a voľnočasových aktivít v jednoduchom slede myšlienok
- opísať svoje plány a osobné skúsenosti

9. Učebné osnovy

Cieľ, metóda	Tem. celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Odporúč. počet hod.
--------------	------------	------	-------------------	-------------------	---------------------

<p>Naučiť sa pomenovať časti odevu, opýtať sa a odpovedať na názor.</p> <p>Naučiť sa používať príd. m. v prívlastku po urč. čl. v N Sg, ukazovacie zámeno, predložky viazané na miesto</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, vedenie dialógu, opis obrázkov, práca so slovníkom</p>	Móda	<p>Koľko stojí...? Ako sa ti páči...? Čo nosíš najradšej? Moderná rozprávka Popoluška</p>	<p>Pomenovať časti odevu</p> <p>Pýtať sa a odpovedať na názor</p> <p>Príd. mená Ukazovacie zámená Predložky 3.-4.p.</p>	<p>Žiak vie pomenovať časti odevu, opýtať sa a odpovedať na názor, používať príd. m. v prívlastku po urč. čl. v N Sg, ukazovacie zámeno, predložky viazané na miesto</p>	13
<p>Naučiť sa pomenovať dopr. prostriedky, komunikovať na tému cestovanie</p> <p>Naučiť sa používať spojku weil, stupňovať príd.m. v 2. stupni</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, vedenie dialógu, opis obrázkov, práca so slovníkom</p>	Cestovanie	<p>Ako rád cestuješ? Na stanici</p>	<p>Pomenovať dopr. prostriedky</p> <p>Vedieť zdôvodniť tvrdenie</p> <p>Spojka weil Stupňovanie príd. m.</p>	<p>Žiak vie pomenovať dopr. prostriedky, komunikovať na tému cestovanie, používať spojku weil, stupňovať príd.m. v 2. stupni</p>	11
<p>Naučiť sa rozprávať o ročných obdobiach, pomenovať</p>	Životné prostredie	<p>Príroda Životné prostredie okolo mňa</p>	<p>Pomenovať rastliny a živočíchov Rozprávať o počasí a</p>	<p>Žiak vie rozprávať o ročných obdobiach, pomenovať</p>	9

<p>zvieratá a rastliny, o vzťahu k životnému prostrediu</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, monológ, dialóg, práca s médiami, slovníkom</p>			ročných obdobiach	<p>zvieratá a rastliny, o vzťahu k životnému prostrediu</p>	
<p>Naučiť sa rozprávať o oslave</p> <p>Naučiť sa používať príd.m. V N a A po neurč. čl., používať perfektum ďalších slovies</p> <p>Práca v skupine, dialóg, čítanie a posluch s porozumením</p>	Oslava	<p>Prídeš? Čo si oblečieš/prineš? Ako sa tam dostaneš? Aká bola oslava?</p>	<p>Slovná zásoba k téme oslava</p> <p>Perfektum ďalších slovies</p> <p>Skloňovanie príd.m.</p>	<p>Žiak vie rozprávať o oslave, používať príd.m. V N a A po neurč. čl., používať perfektum ďalších slovies</p>	12
<p>Naučiť sa rozprávať o režime dňa, povedať z čoho má strach, opísať osoby, rozprávať o prázdnin. plánoch</p> <p>Ďalšie slovesá v perfekte</p> <p>Posluch a čítanie s porozumením, práca s obrázkami, slovníkom</p>	Sny	<p>Čo robíš počas dňa? Nočné mory Môj idol Čo robiť cez prázdniny?</p>	<p>Slovná zásoba k téme režim dňa, prázdniny a opis osoby</p> <p>Perfektum ďalších slovies</p>	<p>Žiak vie rozprávať o oslave, používať príd.m. V N a A po neurč. čl., používať perfektum ďalších slovies</p>	16

10. Hodnotenie

Predmetom hodnotenia v nemeckom jazyku sú učebné výsledky, ktoré žiaci dosiahli v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, schopnosti používať osvojené vedomosti, získané zručnosti a návyky ako aj osobný rast, rešpektovanie práv iných a ochota spolupracovať.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získavajú vyučujúci:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- sledovaním výkonu a pripravenosti žiaka na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok: ústne, písomné, didaktické testy,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka.

Na hodnotenie žiakov v NJ možno použiť:

- slovné hodnotenie,
- klasifikáciu známku,
- bodové hodnotenie,
- percentuálne hodnotenie,
- znakové hodnotenie,
- kombináciu jednotlivých alternatív.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov je potrebné dodržiavať platné metodické pokyny.

Pri integrovanom vzdelávaní žiakov so ŠVP je potrebné prihliadať na druh a stupeň poruchy a pri hodnotení potupovať podľa platných metodických pokynov.

Metódy a formy práce – stratégia vyučovania

Vyučovacie metódy a formy spolu úzko súvisia. **Metódy** dávajú odpoveď na to, ako treba postupovať, aby boli dosiahnuté výchovno-vzdelávacie ciele a **organizačné formy** sa zaoberajú tým, ako organizovať výchovno-vzdelávací proces.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti učiacich sa zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií učiacich sa.

Voľba *metód* závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí učiacich sa a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu učiacich sa o učebnú činnosť možno využiť **motivačné metódy**, ako je **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia), **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností.

Odporúča sa **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva), **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), **beseda** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom).

Významné miesto majú **problémové metódy**, ku ktorým patrí **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu). Odporúča sa zvýšiť dôraz na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód je vhodná **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), **situačná metóda** (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), **inscenačná metóda** (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie),

didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny). **Fixačné metódy** sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr.: **metódy opakovania a precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Diagnostické a klasifikačné metódy slúžia na kontrolu a hodnotenie učiacich sa.

Odporúčajú sa nasledovné postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

Odporúčajú sa nasledovné postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

1. Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať prezentovanie poznatkov učiacich sa na základe dobrovoľnej odpovede učiaceho sa alebo určenia konkrétneho učiaceho sa učiteľom (na predchádzajúcej hodine). Odporúča sa uplatniť postup verbálnych odpovedí 3 učiacich sa v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

2. Písomnou formou je vhodné kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 20 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

3. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom **prezentácie projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

Z organizačných foriem sa uplatňuje vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).

PREDMET - ruský jazyk – 2. cudzí jazyk

Oblasť : Jazyk a komunikácia

Názov predmetu : Ruský jazyk – druhý cudzí jazyk

Ročník : 8. ročník

Časová dotácia hodín : 2 hodiny týždenne (66 hodín ročne)

Stupeň vzdelania : ISCED 2

Úroveň ovládania jazyka : A 1.1

1. Charakteristika predmetu :

Ruský jazyk prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským a štátnym jazykom.

Tento cudzí jazyk poskytuje živý základ a predpoklady pre komunikáciu učiacich sa v Európskej únii. Jeho osvojenie pomáha učiacemu sa prekonávať bariéry a tak prispieva k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon i v uplatnení sa na trhu práce. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Pomáha aj k vzájomnému medzinárodnému porozumeniu a k tolerancii. Vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Učenie sa ruského jazyka podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v nemeckom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňuje občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie vytvára v nemalej miere podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom žije. Chápanie jazykového vzdelávania ako „*vzdelávania pre život*“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

2. Ciele predmetu :

Žiaci si osvoja rečové zručnosti, jazykové prostriedky, témy, situácie a informácie na úrovni zodpovedajúcej veku žiakov 7. ročníka. Ďalej sa vo vzájomnej nadväznosti rozvíjajú receptívne a produktívne rečové zručnosti.

b/ Žiaci si budú ďalej dopĺňať poznatky o systéme ruského jazyka, budú si prehĺbovať vedomosti z ruských reálií. Pri štúdiu ruského jazyka budú využívať vedomosti a zručnosti získané v iných vyučovacích predmetoch.

Posluch

Žiaci sa naučia:

- rozumieť súvislým prejavom učiteľa alebo hovoriacich, pre ktorých je ruský jazyk materinským jazykom, prednášaným v primeranom tempe reči (včítane audio nahrávky), obsahovo blízke témam na rozvoj reči so známou lexikou a osvojenými vetnými konštrukciami,

- obrysovo rozumieť komentárom napr. ku krátkym filmom po predbežnej jazykovej príprave, prípadne s menším počtom nových slov, ktorých význam možno odhadnúť z kontextu alebo na základe jazykovej príbuznosti.

Ústny prejav

Žiaci sa naučia:

- reprodukovať na základe otázok a odpovedí obsah textu, určiť jeho hlavné myšlienky alebo informácie,
- začať, udržiavať a dokončiť dialóg s praktickým využitím osvojených rečových modelov v novonavodených situáciách,
- vytvoriť krátky monologický prejav ako komentár napr. k obrazovému materiálu alebo k situácii,
- pohotovo reagovať na situačné hry.

Čítanie

Žiaci sa naučia:

- čítať nahlas a foneticky správne a s plným porozumením texty z učebnice,
- čítať potichu a s porozumením texty s tvorivými úlohami a za pomoci slovníka
- potichu a s obrysovým porozumením texty obsahujúce menší počet neznámych slov, ktorých význam možno odhadnúť z kontextu, alebo ktorých doslovný preklad nie je potrebný na porozumenie obsahu celku
- požívať slovník.

Písomný prejav

Žiaci si budú upevňovať správne návyky písania azbukou s osobitným zreteľom na spájanie písmen.

Žiaci si budú upevňovať pravopisné návyky v rozsahu prebraného jazykového materiálu.

Žiaci sa naučia:

- písomne zaznamenať text aj podľa diktátu (pravopis),
- písomne obmieňať prebrané vety z textu,
- písomne odpovedať na otázky a tvoriť otázky,
- napísať krátky pozdrav, blahoželanie k sviatkom,
- písať adresy na listy do Ruska, - projektová práca: režim dňa školáka.

Informácie z reálií

Žiaci získajú zaujímavé poznatky o Moskve, o Sankt Peterburgu ruskej prírode, o ruskej vede a technike, oboznámia sa s tvorbou niektorých ruských spisovateľov, ktorí píšu pre deti (N. Nosov, A. Barto a ďalší) a naučia sa písať adresu na list do Ruska.

Uplatnenie prierezových tém

V rámci predmetu ruský jazyk v 8. ročníku budeme vyučovať

- multikultúrnou výchovu

- osobnostný a sociálny rozvoj
- environmentálnu výchovu
- tvorba projektu a prezentačné zručnosti.

3. Stratégie vyučovania – počúvanie, komunikácia, práca vo dvojiciach, čítania písanie s porozumením. Práca s didaktickými pomôckami – tabuľa, obrazový materiál. Samostatná práca, tvorenie dialógov, tvorba projektov.

4. Učebné zdroje – učebnica pre 6. ročník (autorky : E. Kováčiková, V. Glendová), pracovný zošit pre 6. ročník, prekladové slovníky, didaktické prostriedky, internet.

5. Požiadavky na výstupy

Vzdelávanie v danej oblasti vedie žiakov k :

- podpore sebadôvery
- osvojeniu si vedomostí, ktoré mu pomôžu vzdelávať sa po celý život
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, k prehľbovaniu pocitov jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami
- zvyšovaniu úrovne jazykovej kultúry ich verbálnych i písomných jazykových prejavov

6. Hodnotenie

Žiaci sú hodnotení podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ.

Ruský jazyk – druhý cudzí jazyk

Časová dotácia : 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín ročne

Tematické celky a časová dotácia :

Tematické celky:	• Úvodná vyučovacia hodina	– 1 hodina
	• 12 tematických celkov	– 55 hodín
• M	• Opakovacie lekcie	– 6 hodín
á	• Projekty – v reštaurácií	- 4 hodiny
m	– ročné obdobia	
e		

radi prírodu – nová lexika je zameraná na pomenovania rastlín, zvierat. Tvary podstatných mien v datíve singuláru s predložkami **к, по**. Rozdiely medzi slovesami **идти – ходить, ехать – ездить**.

- Zima – akuzatív plurálu podstatných mien ženského rodu
- Opakovacia lekcija

- V obchode. Nákupy – modálne výrazy **нужен, можно, нельзя**, upevniť používanie sloviess **хотеть, мочь, нравиться**.
- Doprava – precvičenie sloviess pohybu, čísloviek, rozdiely vo význame slov : **станция, остановка, платформа, стоянка**.
- Dobrú chuť! – rozdiel v časovaní a používaní sloviess **дать, давать**, preklad slovenského „**dat**“ slovesami **ставить, посадить, положить, класть, повесить**.
- Jar – pomenovanie svetových strán, informácie o reáliách.
- Podľa odevu vítajú....rozvoj slovnej zásoby k danej téme
- Športujeme – precvičenie sloviess **знать, уметь** a modálnych výrazov **я должен..., мне нужно...**, časovanie sloviess so zmenou kmeňovej spoluhlásky
- Na návšteve v dedine – záporové častice **нет, не**, príslovky miesta **здесь – там, сюда – туда**.
- Neobyčajná hodina geografie – číslovky, letopočet, dátumy
- Opakovacia lekcija

Názov predmetu: Mediálna výchova

Rozsah výučby: 0,5 hod. týždenne

Ciele:

- vnímať masové médiá v organizačnom a inštitucionálnom kontexte
- žiak má chápať rozdiel medzi verejnoprávnymi a súkromnými médiami v ich poslaní, forme vlastníctve, financovaní, spôsobe prezentácie mediálnych obsahov
- naučiť žiaka, aby porozumel základným odlišnostiam medzi jednotlivými médiami, využíval ich pozitívne stránky a vedel sa chrániť pred stránkami negatívnymi
- žiak má byť schopný rozlišovať medzi základnými titulmi periodickej tlače, kriticky posudzovať kvalitu periodika / obsahovú zložku, výrazové prostriedky,.../, identifikovať prvky bulvarizácie, posudzovať štýl informovania a vierohodnosť informácií
- žiak sa naučí rozlišovať základné žánre novinárskeho štýlu a zaujímať vlastný názor k publikovaným príspevkom
- žiak bude vedieť vytvoriť správu a niektoré spravodajské žánre
- žiak bude vedieť opísať fázy prípravy, tvorby a distribúcie tlače, charakterizovať pracovné činnosti profesií spojených s prípravou, tvorbou, tlačou a distribúciou novín a časopisov
- žiak pozná etické a neetické formy správania novinárov, dokáže rozlišovať medzi etickými a neetickými mediálnymi obsahmi, kriticky hodnotí tvorbu novinárskych príspevkov podľa etických kritérií
- žiak dokáže kriticky posudzovať kvalitu časopisov pre mladých
- žiak pozná publikum rôznych druhov médií a vníma rôznorodé aspekty využívania médií, chápe, ako ovplyvňuje záujem publika o mediálne obsahy výšku príjmov v médiách a programovú ponuku médií
- vytvoriť triedny časopis

Témy:

1. Masové médiá ako organizácie
2. Charakteristické znaky tlačených médií
3. Druhy a typy periodickej tlače
4. Žurnalistické žánre v tlačených médiách
5. Ako vznikajú noviny a časopisy a ako sú distribuované
6. Práca redaktora a reportéra v médiách
7. Etické zásady novinárskej práce
8. Populárne časopisy pre mladých
9. Prečo ľudia čítajú noviny a časopisy?
10. Tvorba triedneho/školského periodika

Organizačné formy vyučovania:

- klasická vyučovacia hodina
- exkurzia
- daltonské bloky

Metódy vyučovania:

- diskusia
- skupinové vyučovanie
- metódy objavovania
- didaktické hry
- kooperatívne vyučovanie
- hranie rolí

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ČLOVEK A PRÍRODA

PREDMET: FYZIKA

I. Svetlo										
mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY			
IX	1.	Čo sa budeme učiť?	<ul style="list-style-type: none"> • motivačné pokusy k obsahu vyučovania 	<ul style="list-style-type: none"> • experiment • pozorovanie • vysvetlenie 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať priebeh experimentu • aplikovať vzťah: tvrdenie – dôkaz 	<p>poznávacia (kognitívna)</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať model empirického poznávania • rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – grafické zobrazenie • aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení • využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte <p>komunikačná</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhľadávať a spracovať informácie • zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky • pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies • spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC) • prezentovať výsledky pozorovania a merania • podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu • argumentovať a diskutovať počas 	<p>osobnostný a sociálny rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • deliť si úlohy • niesť zodpovednosť <p>environmentálna</p> <p>výchova</p> <p>rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizovať prácu <p>dopravná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozorovať svoje okolie • vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti <p>tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívať IKT pri získavaní a spracúvaní 			
	I. 1. Skúmanie vlastností svetla									
	2.	Slnčné svetlo a teplo	<ul style="list-style-type: none"> • zostrojenie jednoduchej aparatury podľa vlastného návrhu • meranie teploty 	<ul style="list-style-type: none"> • slnečné svetlo • teplo • graf: lineárny vzťah medzi teplotou a časom 	<ul style="list-style-type: none"> • dokázať navrhnuť aparaturu na konkrétne meranie • zaznamenať namerané hodnoty teploty a času do tabuľky 					
	3.	Zdroje svetla	<ul style="list-style-type: none"> • meranie veľkosti plochy osvetlenej žiarovkou a Slnkom • zostrojenie grafu 	<ul style="list-style-type: none"> • zdroj svetla • priamočiare šírenie svetla • graf lineárnej a nelineárnej závislosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny zostrojiť graf a vedieť opísať priebeh čiar grafu • aplikovať vzťah: tvrdenie – dôkaz 					
	4.	Rozklad svetla	<ul style="list-style-type: none"> • identifikácia farieb prirodzeného svetla – rozklad svetla hranolom 	<ul style="list-style-type: none"> • spektrum • farby spektra 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť opis pozorovania od vysvetlenia • prezentovať na jednoduchých príkladoch svoje vysvetlenia a poznatky 					
	5.	Skladanie farebných svetelných lúčov	<ul style="list-style-type: none"> • praktické skladanie farieb – modrej, červenej a zelenej 	<ul style="list-style-type: none"> • skladanie farieb • biela farba svetla je zložená zo súboru farieb 	<ul style="list-style-type: none"> • dokázať experimentom premenu svetla na teplo 					
	6.	Absorpcia svetla	<ul style="list-style-type: none"> • praktické pozorovanie absorpcie farieb spektra pri dopade na farebné povrchy 	<ul style="list-style-type: none"> • klasifikácia prostredí z hľadiska prechodu svetla • absorpcia farieb spektra • odraz svetla 	<ul style="list-style-type: none"> • navrhnúť jednoduchý experiment na premenu svetla na teplo • porovnať zdroje svetla – Slnko, žiarovka 					
	7.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> • vytváranie štruktúry poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> • súbor pojmov, vzťahov, faktov, zručností 	<ul style="list-style-type: none"> • navrhnúť experiment na dôkaz priamočiareho šírenia svetla • opísať absorbovanie a odraz 					

X	8.	Test č. 1	<ul style="list-style-type: none"> kontrola a klasifikácia vedomostí žiaka 	<ul style="list-style-type: none"> štruktúra pojmov a zručností používanie správnej terminológie 	<ul style="list-style-type: none"> farieb spektra od bieleho povrchu a farebných povrchov opísať skladanie farieb 	<ul style="list-style-type: none"> prezentácie projektu interpersonálna kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine intrapersonálna schopnosť sebaregulácie 	<ul style="list-style-type: none"> informácii a pri prezentácii vlastnej práce vyjadriť sa verbálne aj písomne <p> dodržiavanie zásad bezpečnosti v triede</p> <p> používanie ochranných pomôcok</p>
---	----	------------------	---	--	---	--	--

mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY	
X	I. 2. Odraz a lom svetla					<ul style="list-style-type: none"> navrhnuť experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla navrhnuť experiment na dôkaz platnosti zákona lomu svetla znázorniť graficky zobrazenie predmetu spojkou a rozptylkou vysvetliť princíp použitia okuliarov pri odstraňovaní chýb oka získavať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> poznávacia (kognitívna) aplikovať model empirického poznávania rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – grafické zobrazenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte komunikačná vyhľadávať a spracovávať informácie 	<ul style="list-style-type: none"> osobnostný a sociálny rozvoj deliť si úlohy niešť zodpovednosť environmentálna výchova rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine organizovať prácu
	9.	Zákon odrazu svetla	<ul style="list-style-type: none"> aktivita zameraná na objavenie zákona odrazu svetla 	<ul style="list-style-type: none"> odraz svetla zákon odrazu svetla uhol dopadu a uhol odrazu svetelného lúča kolmica dopadu 				
	10.	Zákon lomu svetla	<ul style="list-style-type: none"> aktivita zameraná na objavenie zákona lomu svetla 	<ul style="list-style-type: none"> opticky redšie a opticky hustejšie optické prostredie lom svetla zákon lomu svetla 				
	11.	Šošovky	<ul style="list-style-type: none"> úvodný pokus s kvapkou vody aktivita zameraná na zobrazenie predmetu 	<ul style="list-style-type: none"> základné parametre šošoviek ohnisko ohnisková vzdialenosť predmet obraz 				
	12.	Zobrazenie spojkou	<ul style="list-style-type: none"> aktivita zameraná na zobrazenie predmetu spojkou 	<ul style="list-style-type: none"> spojka základné charakteristiky spojky zobrazenie spojkou 				
	13.	Zobrazenie rozptylkou	<ul style="list-style-type: none"> aktivita zameraná na zobrazenie predmetu rozptylkou 	<ul style="list-style-type: none"> rozptylka základné charakteristiky rozptylky zobrazenie rozptylkou 				

	14.	Optické vlastnosti oka	<ul style="list-style-type: none"> optické vlastnosti oka 	<ul style="list-style-type: none"> základné časti ľudského oka 	<ul style="list-style-type: none"> správne citovať zdroje informácií tvorivo využívať poznatky na vypracovanie projektu prezentovať a obhájiť svoju prácu v triede čítať s porozumením odborný text porozumieť aplikácii zákonitostí do technických zariadení riešiť úlohy zadané testovou formou rozlíšiť reálnu situáciu od modelovania čítať s porozumením odborný text porozumieť aplikácii zákonitostí do technických zariadení 	<ul style="list-style-type: none"> zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC) prezentovať výsledky pozorovania a merania podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu argumentovať a diskutovať počas prezentácie projektu <p>interpersonálna</p> <ul style="list-style-type: none"> kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine <p>intrapersonálna</p> <ul style="list-style-type: none"> schopnosť sebaregulácie 	<p>dopravná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> pozorovať svoje okolie vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti <p>tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce vyjadriť sa verbálne aj písomne <p>dodržiavanie zásad bezpečnosti v triede</p> <p>používanie ochranných pomôcok</p>
XI	15.	Chyby oka. Okuliare	<ul style="list-style-type: none"> chyby oka odstránenie chýb oka okuliarmi 	<ul style="list-style-type: none"> krátkozrakosť ďalekozrakosť 			
	16.	Praktické využitie šošoviek	<ul style="list-style-type: none"> aktivity s optickou súpravou 	<ul style="list-style-type: none"> lupa okuliare ďalekohľad 			
	17.	Projekt 1	<ul style="list-style-type: none"> zostrojenie jednoduchého zariadenia na rozklad svetla 	<ul style="list-style-type: none"> . 			
	18.	Prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> prezentácia práce žiakov v skupinách súťaž 	<ul style="list-style-type: none"> používanie správnej terminológie 			
	19.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> vytváranie štruktúry poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> súbor pojmov, vzťahov, faktov a zručností 			

	20.	Test č. 2	<ul style="list-style-type: none">· kontrola a klasifikácia vedomostí žiaka	<ul style="list-style-type: none">· štruktúra pojmov a zručností· používanie správnej terminológie			
--	-----	------------------	---	---	--	--	--

II. Sila a pohyb. Práca. Energia

mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY
II. 1. Skúmanie sily							
XI	21.	Telesá pôsobia na seba silou	<ul style="list-style-type: none"> aktivita zamerané na uvedenie si reálneho vzájomného pôsobenia 	<ul style="list-style-type: none"> sila ako vzájomné pôsobenie telies 	<ul style="list-style-type: none"> demonštrovať na jednoduchom príklade vzájomné pôsobenie telies 	poznávacia (kognitívna) <ul style="list-style-type: none"> aplikovať model empirického poznávania rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – grafické zobrazenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte komunikačná <ul style="list-style-type: none"> vyhľadávať a spracovať informácie zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC) prezentovať výsledky pozorovania a merania podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu argumentovať a diskutovať počas prezentácie projektu interpersonálna <ul style="list-style-type: none"> kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine intrapersonálna <ul style="list-style-type: none"> schopnosť sebaregulácie 	osobnostný a sociálny rozvoj <ul style="list-style-type: none"> deliť si úlohy nieť zodpovednosť environmentálna výchova rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine <ul style="list-style-type: none"> organizovať prácu dopravná výchova <ul style="list-style-type: none"> pozorovať svoje okolie vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti tvorba projektu a prezentačné zručnosti <ul style="list-style-type: none"> využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce vyjadriť sa verbálne aj písomne oddržiavanie zásad bezpečnosti v triede
	22.	Deformačné účinky sily. Meranie sily	<ul style="list-style-type: none"> zostrojenie silomera kalibrácia meranie laboratórnym silomerom 	<ul style="list-style-type: none"> klasifikácia účinkov sily meradlo sily – silomer 	<ul style="list-style-type: none"> riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet sily 		
	23.	Gravitačná sila a hmotnosť telesa	<ul style="list-style-type: none"> zavedenie a praktické precvičenie vzťahu na výpočet sily 	<ul style="list-style-type: none"> gravitačná sila (ako tiažová sila) vzťah pre jej výpočet 	<ul style="list-style-type: none"> vysvetliť vybrané javy z bežného života súvisiace so skladaním síl podieľať sa na práci v tíme 		
XII	24.	Skladanie síl	<ul style="list-style-type: none"> grafické znázornenie sily precvičenie skladania síl praktická ukážka otáčavých účinkov sily 	<ul style="list-style-type: none"> pravidlá skladania síl 	<ul style="list-style-type: none"> riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku 		
	25.	Otáčavé účinky sily		<ul style="list-style-type: none"> moment sily výpočet momentu sily 			
	26.	Ťažisko telesa a jeho určenie	<ul style="list-style-type: none"> praktické určovanie ťažiska telesa 	<ul style="list-style-type: none"> definícia ťažiska telesa praktické určovanie ťažiska 	<ul style="list-style-type: none"> vysvetliť vybrané javy z bežného života súvisiace s pôsobením tlakovej sily 		
	27.	Tlaková sila. Tlak v plyne a v kvapaline	<ul style="list-style-type: none"> precvičenie vzťahu na výpočet sily meranie atmosférického tlaku vodným stĺpcom demonštrácia prenosu tlaku v kvapalinách a plynov 	<ul style="list-style-type: none"> vzťah pre výpočet tlaku tlaková sila meranie tlaku v kvapalinách a plynov 	<ul style="list-style-type: none"> vysvetliť spôsob merania sily silomerom stanoviť rozsah merania daným silomerom 		
	28.	Sily pôsobiace na telesá v kvapalinách a plynov	<ul style="list-style-type: none"> Archimedov zákon a jeho demonštrácia 	<ul style="list-style-type: none"> analýza síl pôsobiacich na teleso v kvapalinách a plynov Archimedov zákon. 	<ul style="list-style-type: none"> vybrať pre dané meranie vhodný silomer 		
I	29.	Čo sme sa naučili	<ul style="list-style-type: none"> vytváranie štruktúry poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> súbor pojmov, vzťahov, faktov a zručností 	<ul style="list-style-type: none"> určiť chyby merania silomerom zostrojiť graf lineárnej závislosti gravitačnej sily a hmotnosti telesa 		
	30.	Test č. 3	<ul style="list-style-type: none"> kontrola a klasifikácia vedomostí žiaka 	<ul style="list-style-type: none"> štruktúra pojmov a zručností používanie správnej terminológie 	<ul style="list-style-type: none"> určiť ťažisko vybraných telies 		

							používanie ochranných pomôcok	
mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY	
I	II. 2. Sila a pohyb						poznávacia (kognitívna) <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať model empirického poznávania • rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – grafické zobrazenie • aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení • využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte komunikačná <ul style="list-style-type: none"> • vyhľadávať a spracovať informácie • zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky • pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies • spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC) • prezentovať výsledky pozorovania a merania interpersonálna <ul style="list-style-type: none"> • kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine 	osobnostný a sociálny rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • deliť si úlohy • nie byť zodpovednosť environmentálna výchova rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine <ul style="list-style-type: none"> • organizovať prácu dopravná výchova <ul style="list-style-type: none"> • pozorovať svoje okolie • vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti tvorba projektu a prezentačné zručnosti <ul style="list-style-type: none"> • využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce • vyjadriť sa verbálne
	31.	Opisujeme pohyb telesa	• opis pohybu telies v praktických situáciách	• Relatívnosť pohybu				
	32.	Dráha pohybu a jej závislosť od času	• grafické zobrazenie závislosti dráhy pohybu telesa od času	• grafické zobrazenie vzťahu medzi dráhou a časom pri rovnomernom priamočiarom pohybe • vzťah pre výpočet dráhy pohybu.	• zostrojiť graf lineárnej závislosti dráhy od času pre rovnomerný priamočiarový pohyb			
	33.	Rýchlosť pohybu telesa a jej meranie	• určovanie rýchlosti pohybu telesa v praktických situáciách	• grafické zobrazenie vzťahu medzi rýchlosťou a časom pri rovnomernom priamočiarom pohybe • vzťah pre výpočet rýchlosti pohybu telesa • rýchlosť ako fyzikálna veličina	• zostrojiť graf konštantnej závislosti rýchlosti od času pri rovnomernom priamočiarom pohybe • čítať údaje z grafu • riešiť výpočtové úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný priamočiarový pohyb			
	34.	Pohyby rovnomerné a nerovnomerné	• klasifikácia pohybov telies z reálnych situácií	• klasifikácia pohybov telies	• opísať pohyb telies vzhľadom na iné telesá			
	35.	Priemerná rýchlosť nerovnomerného pohybu	• výpočtové úlohy zamerané na priemernú rýchlosť	• priemerná rýchlosť • výpočet priemernej rýchlosti.	• opísať pohyb telies cez pojmy dráha, čas, rýchlosť			
II	36.	Projekt 2	• zistenie informácií zameraných na prehľad rýchlostí pohybu alebo silových pôsobení telies	• používanie správnej terminológie	• vedieť klasifikovať pohyby telies			
	37.	Prezentácia projektov	• prezentácia práce žiakov v skupinách		• rozlíšiť okamžitú a priemernú rýchlosť, vedieť vypočítať priemernú rýchlosť pohybu telesa			
	38.	Čo sme sa naučili	• vytváranie štruktúry poznatkov	• súbor pojmov, vzťahov, faktov a zručností				

III	39.	Test č. 4	<ul style="list-style-type: none"> kontrola a klasifikácia vedomostí žiaka 	<ul style="list-style-type: none"> Štruktúra pojmov a zručností používanie správnej terminológie 		intrapersonálna <ul style="list-style-type: none"> schopnosť sebaregulácie 	aj písomne dodržiavanie zásad bezpečnosti v triede používanie ochranných pomôcok	
mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY	
III	II. 3. Práca. Výkon. Trenie						poznávacia (kognitívna)	<ul style="list-style-type: none"> osobnostný a sociálny rozvoj environmentálna výchova rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine dopravná výchova tvorba projektu a prezentačné zručnosti dodržiavanie zásad bezpečnosti v triede používanie ochranných pomôcok
	40.	Mechanická práca	<ul style="list-style-type: none"> zavedenie vzťahu na výpočet práce a jeho precvičenie pri riešení úloh 	<ul style="list-style-type: none"> výpočet mechanickej práce, ak sila pôsobí v smere pohybu telesa práca ako fyzikálna veličina jednotka práce 1J 	<ul style="list-style-type: none"> aplikovať vzťah na výpočet práce v úlohách 	<ul style="list-style-type: none"> aplikovať model empirického poznávania rozvíjať abstraktné myslenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte 		
	42.	Práca na naklonenej rovine	<ul style="list-style-type: none"> praktické určovanie práce pri pohybe telesa na naklonenej rovine porovnanie veľkosti vykonanej práce pri použití naklonenej roviny s prácou vykonanou pri dvíhaní telesa bez naklonenej roviny 	<ul style="list-style-type: none"> naklonená rovina práca na naklonenej rovine práca v gravitačnom poli Zeme 	<ul style="list-style-type: none"> zaznamenať si údaje z merania a vypočítať vykonanú prácu aplikovať vzťah na výpočet výkonu v úlohách 	komunikačná <ul style="list-style-type: none"> vyhľadávať a spracovať informácie spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC) prezentovať výsledky pozorovania a merania 		
	42.	Výkon	<ul style="list-style-type: none"> zavedenie vzťahu pre výpočet výkonu a jeho precvičenie v úlohách 	<ul style="list-style-type: none"> vzťah pre výpočet výkonu výkon ako fyzikálna veličina 	<ul style="list-style-type: none"> zaznamenať si údaje z merania a určiť veľkosť trecej sily 			
	43.	Trenie. Trecia sila a jej meranie	<ul style="list-style-type: none"> praktické overenie veľkosti trecej sily pri pohybe telesa na podložkách rôznej kvality 	<ul style="list-style-type: none"> trenie ako jav trecia sila a jej meranie silomerom 	<ul style="list-style-type: none"> analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia 	interpersonálna <ul style="list-style-type: none"> kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine intrapersonálna <ul style="list-style-type: none"> schopnosť sebaregulácie 		

mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY
IV	II. 4. Pohybová a polohová energia					poznávacia (kognitívna) <ul style="list-style-type: none"> rozvíjať abstraktné myslenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte komunikačná <ul style="list-style-type: none"> vyhľadávať a spracovávať informácie prezentovať výsledky pozorovania a merania interpersonálna <ul style="list-style-type: none"> kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine intrapersonálna <ul style="list-style-type: none"> schopnosť sebaregulácie 	<ul style="list-style-type: none"> osobnostný a sociálny rozvoj environmentálna výchova rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine dopravná výchova tvorba projektu a prezentačné zručnosti dodržiavanie zásad bezpečnosti v triede používanie ochranných pomôcok
	44.	Pohybová energia telesa	<ul style="list-style-type: none"> definovanie pohybovej energie a jej vzťahu k rýchlosti telesa 	<ul style="list-style-type: none"> pohybová energia telesa jednotka energie 1 J 	<ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť polohovú a pohybovú energiu telesa na jednoduchých príkladoch vysvetliť vzájomnú premenu rôznych foriem energie a zákon zachovania energie zaujať kladný postoj k opatreniam vedúcim k úsporám energie 		
	45.	Polohová energia telesa	<ul style="list-style-type: none"> definovanie polohovej energie zavedenie vzťahu na jej výpočet 	<ul style="list-style-type: none"> polohová energia telesa vzťah pre výpočet polohovej energie jednotka energie 1 J 	<ul style="list-style-type: none"> získavať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov správne citovať zdroje informácií tvorivo využívať poznatky na vypracovanie projektu prezentovať a obhájiť svoj projekt v triede 		
	46.	Vzájomná premena polohovej a pohybovej energie telesa	<ul style="list-style-type: none"> praktické ukážky riešenie úloh na výpočet vzájomnej premeny foriem energie telesa 	<ul style="list-style-type: none"> definícia zákona zachovania energie 			
	47.	Zákon zachovania energie	<ul style="list-style-type: none"> historické aspekty zákona zachovania energie 				
mesiac	hodina	TÉMA	ČINNOSTI, METÓDY A FORMY PRÁCE	POJMOVÁ MAPA	VÝSTUP (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE	PRIEREZOVÉ TÉMY
V	II. 5. Energia v prírode, technike a spoločnosti					poznávacia (kognitívna) <ul style="list-style-type: none"> aplikovať model empirického poznávania rozvíjať abstraktné myslenie upevňovaním vzťahu: reálne meranie – grafické zobrazenie aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení využiť tvorivo vedomosti pri práci na projekte komunikačná <ul style="list-style-type: none"> vyhľadávať a spracovávať informácie zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky 	<ul style="list-style-type: none"> osobnostný a sociálny rozvoj deliť si úlohy nieť zodpovednosť environmentálna výchova rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine organizovať prácu
	48.	Zdroje energie	<ul style="list-style-type: none"> klasifikácia zdrojov energie s dôrazom na zdroje využívané na Slovensku 	<ul style="list-style-type: none"> zdroje energie a ich klasifikácia 	<ul style="list-style-type: none"> zaujať kladný postoj k opatreniam vedúcim k úsporám energie 		
	49.	Výhrevnosť paliva	<ul style="list-style-type: none"> budovanie predstavy výhrevnosti paliva cez spaľovanie orieška 	<ul style="list-style-type: none"> prírodné zdroje energie 	<ul style="list-style-type: none"> získavať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov 		
	50.	Elektrárne	<ul style="list-style-type: none"> druhy elektrární a ich princíp s dôrazom na Slovensko 	<ul style="list-style-type: none"> elektrárň druhy elektrární 	<ul style="list-style-type: none"> správne citovať zdroje informácií 		
	51.	Netradičné zdroje energie	<ul style="list-style-type: none"> referáty žiakov o netradičných zdrojoch energie 	<ul style="list-style-type: none"> netradičné zdroje energie alternatívne zdroje energie 	<ul style="list-style-type: none"> tvorivo využívať poznatky na 		

	52.	Číslo o spotrebe energie nás varujú	<ul style="list-style-type: none"> • čítanie s porozumením o šetrení s energiou 		vypracovanie projektu	<ul style="list-style-type: none"> • pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies • spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC) • prezentovať výsledky pozorovania a merania • podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu • argumentovať a diskutovať počas prezentácie projektu <p>interpersonálna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine <p>intrapersonálna</p> <ul style="list-style-type: none"> • schopnosť sebaregulácie 	<p>dopravná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozorovať svoje okolie • vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti <p>tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce • vyjadriť sa verbálne aj písomne <p>dozrievanie zásad bezpečnosti v triede</p> <p>používanie ochranných pomôcok</p>
	53.	Projekt 3	<ul style="list-style-type: none"> • využitie slnečnej energie (praktický návrh aj s modelom) 	<ul style="list-style-type: none"> • štruktúra pojmov a zručností 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentovať a obhájiť svoj projekt v triede 		
	54.	Prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • prezentácia práce žiakov v skupinách • súťaž 	<ul style="list-style-type: none"> • používanie správnej terminológie 	<ul style="list-style-type: none"> • chápať energiu a jej zdroje ako spoločenský fenomén 		
	55.	Test č. 5	<ul style="list-style-type: none"> • kontrola a klasifikácia vedomostí žiaka 	<ul style="list-style-type: none"> • štruktúra pojmov a zručností • používanie správnej terminológie 	<ul style="list-style-type: none"> • posúdiť zdroje energie využiteľné na Slovensku 		
VI	56. - 60.	Záverečné opakovanie	<ul style="list-style-type: none"> • štruktúra pojmov a zručností 	<ul style="list-style-type: none"> • používanie správnej terminológie 	<ul style="list-style-type: none"> • čítať s porozumením texty zamerané na odborné problémy 		

PREDMET: CHÉMIA

I. Charakteristika učebného predmetu

Predmet chémia vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda svojim experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote.

Pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti.

Organickou súčasťou učebného predmetu chémia je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

II. Ciele učebného predmetu

Cieľom vyučovania chémie na základnej škole je oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu chémia. Ďalším významným cieľom vyučovania chémie na ZŠ je v čo najväčšej miere prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania, vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu chémie.

Na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti, v rámci ktorej je potrebné rozvíjať aj čitateľskú gramotnosť a prácu s odborným textom. Žiaci by mali porozumieť odborným textom na primeranej úrovni a majú vedieť aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh. V rámci samostatnej práce majú byť schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.

Vyučovanie chémie na hodinách základného typu a laboratórnych cvičeniach realizované metódami aktívneho poznávania, výraznou mierou prispieva k formovaniu a rozvíjaniu logického, kritického a tvorivého myslenia žiakov, ktoré im umožňuje nachádzať vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok ako aj osvojenie dôležitých manuálnych zručností. Významným cieľom vyučovania chémie je aj oboznámenie sa žiakov s chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka.

V predmete chémia si žiaci majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu. Potrebné je, aby žiaci dosiahli takú úroveň pochopenia a zvládnutia učiva, aby vedeli využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.

Ďalšie ciele

- **Identifikácia a správne používanie pojmov**

Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.

- **Kvalitatívny popis objektov, systémov a javov a ich klasifikácia**

Žiak vie popísať a popripade načrtnúť objekt, systém alebo jav, ktorý pozoruje podľa skutočnosti, modelu alebo nákresu vie popísať stavbu systému, vie nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, predmetov alebo javov.

- **Vysvetlenie javov**

Žiak vie vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov

- **Predvídanie javov a určovanie kauzálnych súvislostí**

Žiak vie v jednoduchých prípadoch predpovedať, čo sa v určitej situácii stane, rozhodnúť, či za určitých okolností je daný jav možný alebo nie.

- **Pozorovanie, experimentovanie, meranie a odhady**

Žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnúť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné

usporiadanie údajov.

- **Kvantitatívny popis**

Žiak vie vypočítať niektoré veličiny z iných. Vie v jednoduchých prípadoch porovnať dve veličiny rovnakého druhu, určiť ako sa určitá veličina mení. Vie určiť hodnotu niektorých veličín z grafu alebo z tabuľky alebo naopak.

- **Aplikácia vedomostí**

Žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska

III. Obsahové a výkonové ciele v 8. ročníku

(Časová dotácia 2 hodiny týždenne – 66 hodín ročne)

1. Úvod do učiva chémie 8. ročníka

4h

- oboznámiť sa s obsahom učiva 8. ročníka
- zopakovať pravidlá bezpečnosti
- zopakovať základné pojmy zo 6. ročníka
- zopakovať základné pojmy zo 7. ročníka

2. Zloženie látok

17h

2. 1. Chemické prvky a zlúčeniny

Obsahové ciele: Prvok. Značka prvku. Zlúčenina. Chemický vzorec.

Výkonové ciele:

- rozlíšiť chemicky čistú látku a zmes
- vysvetliť zloženie látok
- rozlíšiť prvky a zlúčeniny
- poznať význam chemických značiek
- poznať slovenské názvy a značky chemických prvkov: Ag, Al, Au, Br, C, Ca, Cl, Cu, Cr, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Mg, Mn, N, Na, Ne, O, Os, P, Pb, Pt, S, Se, Sn, Si, W, Zn
- rozlíšiť značku a chem. vzorec
- poznať význam chem. vzorcov

2. 2. Častice látok: atómy, molekuly a ióny

Obsahové ciele: Častice chemických látok. Atóm. Elektrónový obal atómu. Mikročastice (protón, neutrón, elektrón). Protónové číslo. Chemická väzba. Elektrónový pár. Molekula. Ión, kation, anión. Oxidácia a redukcia. Oxidačno-redukčné reakcie. Chemická rovnica.

Výkonové ciele:

- opísať stavbu atómu
- poznať označenie elektrického náboja protónov, elektrónov, neutrónov
- zapísať protónové číslo atómov
- určiť počet elektrónov v atóme z hodnoty protónového čísla
- zapísať a vysvetliť vznik iónov z atómov
- vysvetliť vznik chemickej väzby v látkach (H₂, NaCl)
- zapísať a prečítať vzorce dvojatómových a viacatómových molekúl
- určiť druh a počet atómov v konkrétnom príklade molekuly
- pomenovať dej, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu zvyšuje, pri ktorom sa oxidačné číslo znižuje
- uviesť príklady oxidačno-redukčných reakcií v bežnom živote
- zapísať chemickú reakciu chemickou rovnicou
- uplatniť zákon zachovania hmotnosti v chemickej rovnici
- prečítať chemickú rovnicu

2. 3. Periodická sústava prvkov

Obsahové ciele: Periodická sústava prvkov. Skupiny a periódy PSP.

Výkonové ciele:

- poznať význam objavu periodickej sústavy prvkov a meno autora (D.I.Mendelejev)

- určiť počet radov a stĺpcov v periodickej tabuľke prvkov (1 – 18)
- vedieť určiť umiestnenie (perióda a skupina) konkrétneho prvku na základe hodnoty protónového čísla

3. Významné chemické prvky a zlúčeniny

25h

Obsahové ciele: Kyslík a jeho zlúčeniny. Oxidačné číslo. Oxidy. Vodík a jeho zlúčeniny. Alkalické kovy a ich zlúčeniny. Hydroxidy. Zásadité roztoky. Kyseliny. Kyslíkaté a bezkyslíkaté kyseliny. Kyslé roztoky. Indikátor. Stupnica pH. Neutralizácia. Soli. Kovy. Zlúčeniny kovov.

Výkonové ciele:

- vymenovať základné vlastnosti (skupenstvo, farba, reaktivita, atď.) a použitie vodíka, kyslíka a alkalických kovov
- určiť oxidačné čísla atómov prvkov v oxidoch
- vedieť aplikovať pravidlá tvorby vzorcov a názvov oxidov, hydroxidov a kyselín
- vedieť názvy a vzorce: CO, CO₂, N₂O₅, SO₂, SO₃, CaO, HCl, HNO₃, H₂SO₄, H₂CO₃, NaOH, KOH, Ca(OH)₂, NaCl, NaNO₃, CuSO₄, CaCO₃
- pomenovať ióny, ktoré vzniknú reakciou HCl, NaOH s vodou
- poznať oxidy, ktoré reakciou s vodou spôsobujú kyslé dažde a príčiny vzniku uvedených oxidov (oxidy síry a dusíka)
- poznať vplyv kyslých dažďov na životné prostredie, možnosti obmedzenia ich vzniku
- poznať vlastnosti a použitie významných oxidov a hydroxidov v bežnom živote
- určiť pomocou indikátorového univerzálneho papierika pH rôznych roztokov (kyslý, zásaditý, neutrálny)
- vedieť prakticky určiť, či je roztok kyslý, neutrálny alebo zásaditý
- vedieť pracovať s roztokmi indikátorov a indikátorovými papierikmi
- opísať neutralizáciu ako chemickú reakciu kyseliny chlorovodíkovej s hydroxidom sodným a zapísať chemickou rovnicou
- poznať výskyt a funkciu kyseliny chlorovodíkovej v ľudskom organizme
- uviesť význam kationov sodíka, horčíka, vápnika a železa pre ľudský organizmus a ich potravinové zdroje
- zdôvodniť negatívny vplyv nadbytku NaCl v potrave pre ľudský organizmus
- vysvetliť negatívny vplyv chloridu sodného na životné prostredie pri zimnom posýpaní ciest a chodníkov
- poznať vlastnosti a použitie významných solí
- poznať zásady bezpečnej práce s kyselinami a hydroxidmi
- poznať zásady poskytnutia predlekárskej pomoci pri poleptaní
- vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich
- zaznamenať výsledok pokusu
- vyhľadať, spracovať a prezentovať požadované údaje a informácie

4. Laboratórne cvičenia

5h

Obsahové ciele: Oxidačno-redukčné reakcie reakcie.
Príprava vodíka.
Meranie pH rôznych látok.
Neutralizácia.
Príprava solí.

Výkonové ciele pre lab. cvičenia a pokusy na bežných vyučovacích hodinách:

- prakticky uplatniť poznatky o chemických reakciách,
- poznať zásady bezpečnej práce a dodržiavať ich pri práci,
- vedieť používať ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít,
- poznať piktogramy označujúce vlastnosti látok,
- poznať chemické pomôcky,
- vykonať podľa návodu žiacky pokus,
- vedieť pozorovať deje sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich,
- zaznamenať výsledky pokusu.

4. Projektové práce

6h

Námety: Skúmanie pôvodu názvov prvkov.
Meranie pH zrážok vody a vody z rôznych zdrojov.
Ako sa formovali názory na stavbu atómu.
Potravinové zdroje biogénnych prvkov.
Prírodné farbivá ako indikátory kyslosti a zásaditosti.

Cieľom je podpora tvorivej samostatnej alebo skupinovej práce, využitie a aplikácia teoretických vedomostí a komunikačných zručností. Riešenie úloh by malo byť zamerané na samostatné pozorovanie, jednoduchý prieskum, spracovanie zistení, dokumentačného materiálu, využitie výsledkov a prezentovanie práce.

Žiaci si môžu tému vybrať sami alebo z tém ponúknutých učiteľom. Úlohu riešia určitý čas a spracovanie musí zodpovedať schopnostiam a podmienkam žiakov.

Pri samostatnom pozorovaní žiak spracuje krátku správu podľa štruktúry:

1. Názov úlohy, meno a priezvisko žiaka, trieda.
2. Postup riešenia úlohy.
3. Zistenia – stručný opis (môže zahŕňať nákresy, schémy, nákresy, tabuľky, grafy...).
4. Záver – zhrnutie poznatkov z riešenia úloh resp. odporúčania pre ďalšiu prácu, uplatnenie poznatkov.

Projektová práca

Projekt tvorí poster (plagát), ktorý žiaci spracujú písomne, graficky na základe vlastného pozorovania, prieskumu a inštrukcií učiteľa:

- názov projektu, meno a priezvisko žiaka (žiakov), trieda,
- cieľ – čo má zistiť, dosiahnuť,
- úlohy potrebné na dosiahnutie cieľa,
- metódy – postupy na splnenie úloh,
- výsledky – jednoduché texty, obrázky, fotografie, nákresy, grafy, schémy, tabuľky a iný dokumentačný materiál,
- záver – zhrnutie výsledkov a odporúčania pre využitie v bežnom živote.
- prezentácia – prehliadka posterov. Slovným komentovaním obsahu charakterizovať svoju prácu a výsledky práce (max. 10 minút).

5. Opakovanie a systemizácia poznatkov

9h

ROZŠIRUJÚCE UČIVO ZARADENÉ DO CHÉMIE 8. ROČNÍKA

- značky a názvy niektorých prvkov,
- štruktúra atómu,
- práca s tabuľkami,
- tvorba vzorcov a názvov zlúčenín,
- chemická rovnica,
- uplatnenie zákona zachovania hmotnosti v chem. rovnici,
- vlastnosti a použitie významných zlúčenín (oxidov, hydroxidov, kyselín a solí),
- kyslé a zásadité roztoky v bežnom živote,
- chemické reakcie v bežnom živote,
- chemické reakcie (ochrana prírodných surovín, potravín a iných materiálov),
- ochrana zdravia a majetku človeka,
- ochrana životného prostredia,

PRIEREZOVÉ TÉMY (integrované do predmetu)

1. Environmentálna výchova

- problematika zdrojov surovín pre chem. priemysel a hospodárne využitie prírodných surovín,
- potreba separácie a recyklácie látok,
- vplyv chem. látok na organizmy a životné prostredie,
- znečistenie životného prostredia spôsobené oxidmi (kyslé dažde),
- ochrana životného prostredia.

2. Ochrana človeka a zdravia

- zásady bezpečnej práce v chem. laboratóriu a v praxi,
- zásady poskytnutia prvej pomoci,
- vplyv niektorých chem. látok na zdravie a život človeka a iných organizmov,
- vplyv chemických reakcií na zdravie človeka a organizmov,
- zásady bezpečného uskladňovania chemických látok,
- riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana.

3. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- organizovať prácu, vypracovať harmonogram práce,
- získavať informácie a pracovať s nimi,
- riešiť problémy, navrhovať a overiť riešenia,
- spolupracovať v skupine,
- prezentovať výsledky práce.

SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

- **verbálnou formou** – prezentovanie poznatkov žiakmi pri dobrovoľnej odpovedi alebo určením žiaka učiteľom (v limite 5 minút). Zisťovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov podľa vzdelávacieho štandardu,
- **písomnou formou** – základné poznatky zisťovať prostredníctvom testu po viacerých príbuzných témach v časovom limite 20 min. v rozsahu 10 – 15 otázok zo základného učiva. Hodnotiť na základe percentuálnej úspešnosti,
- **laboratórne cvičenia** – slovné hodnotenie správnosti záznamu, schém, záznamov z pozorovania a záverov, ktoré boli urobené podľa pokynov učiteľa,
- **samostatnú prácu, prácu s textom, projektom** hodnotiť slovne. Uplatňovať hlavne pozitívne hodnotenie na podporu tvorivej práce žiaka,
- **pri celkovom hodnotení** brať do úvahy všetky spôsoby hodnotenia, dôraz klásť na osvojenie základných poznatkov podľa vzdelávacieho štandardu.

PREDMET: BIOLÓGIA

Základná škola, Rázusova 2260, Čadca

Spracovala: Mgr. Gabriela Svrčková

Šk. rok: 2011/2012

Vyučujúci:

1. Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Základným štruktúrnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram, vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

Obsah učiva v 8. ročníku sa orientuje na dynamické hľadisko zloženia Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so živými zložkami prírody. Predstavuje spolu s vedomosťami nadobudnutými v nižších ročníkoch komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj. Nadväzuje sa ďalej orientuje na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na základné ekologické poznatky. Obsah je vcelku zameraný na komplexné poznanie a chápanie vzájomných vzťahov a súvislostí v prírode.

2. Ciele učebného predmetu

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

1. Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
2. Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
3. Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
4. Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
5. viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- Porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a významu jej poznávania.
- Poznať základnú stavbu a stavebné jednotky Zeme.
- Poznať podstatné zmeny v zemskej kôre, základné vonkajšie a vnútorné geologické procesy, súvislosti geologického vývoja Zeme, prírody a človeka.
- Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov a prostredia.
- Uvedomiť si následky činnosti človeka na živú a neživú prírodu a možnosti ich odstránenia.
- Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah a význam pre organizmy.
- Vysvetliť vplyv faktorov na život organizmov.
- Poznať základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.
- Vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov.
- Rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických aktivít.
- Predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.
- Aplikovať poznatky a skúsenosti v praxi.
- Rozvíjať zručnosti pri spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov.
- Rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach.
- Identifikovať a správne používať základné pojmy.
- Objektívne opísať základné znaky biologických objektov a procesov.
- Vedieť vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov.
- Predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov

- v oblasti komunikačných schopností:

- identifikovať a správne používať základné pojmy,
- opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky objektov, procesov a vzťahov,

- vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
 - vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
 - vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
 - zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
 - vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry,
 - vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie,
- **v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopností ich riešiť:**
 - riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
 - navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
 - využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
 - riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
 - pozorovať a experimentovať a odhadovať,
- **v oblasti sociálnych kompetencií:**
 - vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
 - pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
 - prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- **v oblasti získavať, osvojiť si a rozvíjať manuálne zručnosti:**
 - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
 - dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
 - využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,
 - rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami,
 - aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

8. ročník

Obsahová časť	Výkonová časť
I. Neživá príroda a jej poznávanie	2h
Neživá a živá príroda. Závislosť organizmov, človeka od neživej prírody. Význam vied o Zemi a poznávanie neživej prírody	Preukázať na príklade závislosť organizmov od neživej prírody. Opísať príklad vplyvu organizmov na neživú prírodu. Dokumentovať význam vied o Zemi na príklade. Uviesť význam nerastných surovín pre život človeka.
II. Zem a jej stavba	3h
Stavba Zeme. Sféry zemského telesa. Základná stavba zemskej kôry pevnín a dna oceánov.	Určiť a pomenovať podľa ukážky stavbu zemského telesa. Rozlíšiť na ukážke typy zemskej kôry.
Pohyby zemskej kôry.	Uviesť hlavnú príčinu pohybu litosférických platní. Uviesť dôsledky vzdľavovania litosférických platní. Uviesť dôsledky približovania a podsúvania litosférických platní.
III. Stavebné jednotky zemskej kôry	7h
Minerály a horniny. Charakteristika a vznik.	Charakterizovať minerál a uviesť konkrétny príklad. Charakterizovať horninu a uviesť konkrétny príklad.

	Rozlíšiť na ukážke minerál a horninu. Uviesť aspoň jeden spôsob vzniku hornín.
Minerály. Vnútoraná stavba, tvar, vlastnosti, význam a ochrana	Pomenovať priestorový útvar, od ktorého závisí tvar a vlastnosti kryštálov. Vymenovať tri mechanické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. Vymenovať tri optické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. Uviesť príklad využitia mechanickej a optickej vlastnosti minerálu.
IV. Geologické procesy a dejiny Zeme 24h	
Geologické procesy a ich zdroje. Katastrofické geologické procesy a dôsledky pre človeka.	Uviesť príklad zdroja a energie geologického procesu. Rozlíšiť na príklade vonkajší a vnútorný geologický proces. Dokumentovať na príklade katastrofický geologický proces a jeho následky.
Magmatická a sopečná činnosť. Sopky a prejavy ich činnosti.	Charakterizovať magmatickú činnosť. Odlíšiť magmu a lávu podľa miesta vzniku. Opísať podľa ukážky (schémy) časti sopky. Uviesť príklad prejavov sopečnej činnosti. Uviesť príklad prospešnosti sopečnej činnosti pre človeka.
Vyveté horniny. Vlastnosti, význam a výskyt na Slovensku.	Opísať podstatu vzniku vyvetých hornín. Rozlíšiť na ukážke hlbinnú a výlevnú vyvetú horninu. Zdôvodniť štruktúru žuly a čadiča. Uviesť príklad využitia hlbinej a výlevnej vyvretej horniny. Zistiť na geologickej mape Slovenska výskyt vyvetých hornín.
Horotvorná činnosť a poruchy zemskej kôry. Vrásky a vrásnenie, zlomy, príkrovy.	Charakterizovať horotvornú činnosť. Rozlíšiť na ukážke (alebo načrtnúť) príklad poruchy zemskej kôry. Rozlíšiť vrásu a zlom podľa charakteristických znakov a ich vzniku.
Zemetrasenie. Výskyt, príčiny, sprievodné javy, dôsledky pre človeka. Zemetrasenie na Slovensku.	Vysvetliť príčiny zemetrasenia. Uviesť príklad druhu zemetrasenia a jeho dôsledkov. Opísať rozdiel medzi ohniskom a epicentrom zemetrasenia. Poznať možnosti ochrany ľudí a budov pred dôsledkami zemetrasenia.
Premena hornín a premenené horniny. Vlastnosti a význam.	Uviesť hlavné činitele premeny hornín. Opísať na ukážke typickú vlastnosť premenených hornín. Uviesť príklad premenenej horniny, typickú vlastnosť a praktické využitie.
Vonkajšie geologické procesy. Činitele vonkajších procesov. Zvetrávanie, príčiny a dôsledky.	Uviesť príklad vonkajšieho geologického činiteľa. Opísať podstatu mechanického zvetrávania a jeho dôsledkov. Opísať podstatu chemického procesu zvetrávania a jeho dôsledkov. Opísať dôsledky zemskej príťažlivosti na svahu. Uviesť dôsledok činnosti toku rieky a morskej vody. Zdôvodniť ochranu podzemných vôd. Opísať dôsledok činnosti horského ľadovca. Porovnať tvar doliny vytvorenej povrchovou vodou a ľadovcom. Opísať dôsledky vetra na príklade geologického útvaru.
Usadené horniny. Úlomkovité, organické a chemické usadené horniny – vznik, vlastnosti, význam pre človeka.	Pomenovať útvary, do ktorých sa usporadúvajú usadené horniny. Uviesť príklad využitia nespevnenej a spevnenej usadenej horniny. Opísať podstatu vzniku organických usadených hornín. Uviesť príklad využitia organickej usadenej horniny. Opísať podstatu vzniku chemických usadených hornín. Uviesť príklad využitia chemickej usadenej horniny.
Krasové procesy. Krasové útvary. Jaskyne ako životný priestor organizmov. Význam pre človeka.	Opísať podstatu krasového procesu. Uviesť príklad povrchového a podzemného krasového útvaru. Rozlíšiť kvapľovú a ľadovú jaskyňu podľa výzdoby. Uviesť príklad kvapľovej a ľadovej jaskyne na Slovensku.
Skameneliny a vek Zeme.	Charakterizovať skamenelinu, uviesť príklad skameneliny. Opísať proces vzniku skameneliny. Uviesť príklad určovania veku hornín.
Dejiny Zeme. Prahory, starohory, prvohory, druhohory, treťohory a štvrtohory.	Uviesť významné geologické procesy v jednotlivých érach vývoja Zeme. Poznať na ukážke príklad vedúcej skameneliny prvohôr, druhohôr, treťohôr a štvrtohôr. Uviesť význam prvohorných papradí a prasličiek v súčasnosti pre človeka.

Geologické jednotky Západných Karpát.	Vymenovať podľa ukážky geologické jednotky Západných Karpát. Uviesť príklad typickej horniny geologických jednotiek Západných Karpát.
V. Podmienky života a vzťahy organizmov 15h	
Látkové zloženie organizmov. Vzťah organizmov k prostrediu. Prispôsobivosť a znášanlivosť organizmov.	Uviesť štyri chemické látky, ktoré sú súčasťou živých organizmov aj neživej prírody. Vymenovať organické látky, ktoré tvoria telá živých organizmov. Uviesť príklad závislosti organizmu od prostredia a vzájomného vzťahu medzi organizmami. Demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov životu vo vode, na zemi, v pôde, vo vzduchu. Charakterizovať znášanlivosť organizmov voči podmienkam prostredia.
Neživé zložky prostredia. Svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda a ich vplyv na životné podmienky a procesy organizmov.	Zdôvodniť význam slnečného žiarenia pre fotosyntézu. Uviesť význam tepla pre život rastlín. Uviesť príklad vplyvu telesnej teploty na život živočíchov. Uviesť význam zložiek vzduchu pre život rastlín a živočíchov. Uviesť význam vody pre život organizmov. Demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov množstvu vody v prostredí. Uviesť význam minerálnych látok, biogénnych a stopových prvkov, humusu v pôde pre život rastlín.
Negatívne vplyvy znečisťovania neživých faktorov prostredia.	Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život rastlín. Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život živočíchov.
Populácia. Vlastnosti, vnútorné a vonkajšie vzťahy, ohrozenie populácie.	Rozlíšiť na ukážke jedinca, populáciu rastlín a populáciu živočíchov. Vysvetliť podmienky rastu populácie. Uviesť príklad početne malej a veľkej populácie. Rozlíšiť na príklade konkurenciu, predáciu, parazitizmus, symbiózu.
Spoločenstvo organizmov. Druhovú rozmanitosť, priestorové členenie a zloženie spoločenstva. Prírodné a umelé spoločenstvá.	Uviesť príklad spoločenstva organizmov. Porovnať druhovú rozmanitosť v lese a na poli. Opísať na ukážke priestorové rozmiestnenie organizmov vo vrstvách lesa. Rozlíšiť prírodné a umelé spoločenstvo podľa vplyvu človeka na ich zloženie. Uviesť príklady organizmov prírodného a umelého spoločenstva
Ekosystém. Zložky, typy ekosystémov. Obeh látok a tok energie v ekosystéme. Vplyv činností človeka na život v ekosystémoch.	Rozlíšiť na ukážke živé a neživé zložky ekosystému. Uviesť príklady ekosystémov. Uviesť príklad producenta, konzumenta, rozkladača. Uviesť príklad hmyzu, ktorý po premnožení škodí v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a zdraviu človeka. Zostaviť potravný reťazec organizmov. Opísať proces obnovy ekosystému. Uviesť príklad hmyzu, ktorý sa môže rozšíriť po postihnutí ekosystému povodňou, veternou smršťou. Uviesť príklad vplyvu činnosti človeka na zmeny v ekosystéme.
Biosféra. Zložky a časti biosféry, obeh látok a tok energie, obnova a vývoj ekosystémov v biosfére.	Uviesť príklad neživých a živých zložiek biosféry. Rozlíšiť na ukážke tri ekosystémy v biosfére. Vysvetliť na príklade obeh látok v biosfére. Vysvetliť význam toku energie v biosfére.
Biologická a ekologická rovnováha. Podmienky zachovania biologickej diverzity.	Charakterizovať stav biologickej rovnováhy. Uviesť príklad narušenia biologickej rovnováhy. Porovnať podmienky stabilného a nestabilného ekosystému. Uviesť tri príklady ekologického prístupu v krajine. Uviesť tri príklady narušenia ekologickej rovnováhy.
Globálne ekologické problémy. Hromadenie odpadov, ničenie dažďových pralesov, výroba a spotreba energie. Príčiny a dopady na ekosystémy, možnosti riešenia.	Uviesť príčiny a dopady stenčovania ozónovej vrstvy, vzniku smogu, skleníkového efektu, vzniku kyslých dažďov. Uviesť príklad zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov alebo ničenia dažďových pralesov. Uviesť príklad príčiny hromadenia odpadov. Uviesť význam recyklácie druhotných surovín. Demonštrovať na príklade alternatívny zdroj energie a jeho prínos.

Praktické aktivity	5h
Opakovanie, upevňovanie učiva, systemizácia poznatkov a hodnotenie	6h
Projektová práca	4h
Spolu	66h

Odporúčané námety praktických aktivít

- Rozlišovanie minerálov a hornín.
- Rozlišovanie minerálov.
- Rozlišovanie hornín.
- Vlastnosti minerálov.
- Zloženie hornín.
- Skameneliny.

Odporúčané námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

- Spoločenstvá v okolí našej školy.
- Ekosystém v našom okolí.
- Prírodné a ekologické podmienky okolia školy.

Odporúčané námety na tvorbu projektov

- Výskyt minerálov a hornín v našom regióne.
- Výskyt krasových javov v SR.
- Vplyv činnosti človeka na životné prostredie nášho regiónu.
- Využívanie minerálov a hornín v bežnom živote.
- Ochrana životného prostredia v našom regióne.
- Separácia a recyklácia odpadov v meste Čadca.

Odporúčané námety na rozširujúce učivo

- Poznávanie a rozlišovanie minerálov a hornín.
- Vlastnosti minerálov.
- Následky vnútorných a vonkajších geologických procesov.
- Význam minerálov a hornín pre človeka.
- Ochrana živej a neživej prírody.
- Práca s geologickou mapou.
- Druhy globálnych ekologických problémov.

- Vplyv životných podmienok na zdravie človeka.

PRIEREZOVÉ TÉMY

(integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu v biológii 8. ročníka)

1. Mediálna výchova

- schopnosť zaobchádzať s rôznymi druhmi médií a ich produktmi pri vyhľadávaní informácií z biológie,
- zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty,

2. Osobnostný a sociálny rozvoj

- vyjadrovať názory, postoje a skúsenosti,
- rešpektovať názory, potreby a práva iných žiakov,
- rozvíjať medziludské vzťahy a spoluprácu,
- rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život,
- rozvíjať sebareflexiu, sebazpoznávanie, sebaúctu, sebadôveru,
- viesť žiakov k zodpovednosti za svoje konanie a osobný život,

3. Environmentálna výchova

- chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia,
- uvedomovať si vzťahy medzi organizmami v ekosystéme,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k organizmom a prostrediu,
- chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a prostredím,
- vnímať ekologické problémy v blízkom okolí a problémy z celosvetového hľadiska,
- chápať potrebu separácie odpadov a recyklácie materiálov ako možnosť šetrenia prírodných surovín,
- poznať alternatívne zdroje energie,
- chápať význam biologickej rovnováhy a biologickej diverzity,

4. Ochrana života a zdravia

- poznávať život v prostredí, v ktorom žijeme,
- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému prostrediu,
- vnímať krásy a nedostatky v životnom prostredí, ktoré ovplyvňujú život organizmov,
- poznať zásady ochrany zdravia,
- poznať zásady prvej pomoci,

5. Tvorba projektu

- učiť sa komunikovať, argumentovať, pracovať s informáciami, riešiť problémy a prezentovať výsledky práce,
- organizovať svoju prácu a vypracovať si harmonogram práce,
- pracovať v skupine,
- spracovať projekt podľa zadania

METODICKÉ POZNÁMKY:

1. Povinne sa realizuje **5 praktických aktivít**. Vyučujúci si môže podľa vlastného rozhodnutia vybrať z odporúčaných tém praktických aktivít alebo zvoliť vlastné témy podľa podmienok a možností.

2. Na podporu samostatných aktivít žiakov možno využiť odporúčané námety na **samostatné pozorovania** alebo zvoliť vlastné témy podľa podmienok a možností školy. Zo samostatných pozorovaní žiaci spracujú **krátku správu** (1 – 2 strany) podľa štruktúry:

- **Názov úlohy, meno a priezvisko žiaka, ročník, trieda.**
- **Postup** - stručný opis postupu riešenia úlohy.
- **Zistenia** - stručný opis zistení (podľa potreby jednoduchých nákresov, schém, tabuliek a pod.).
- **Záver** – stručné zhrnutie poznatkov z riešenia úlohy.

3. Pri tvorbe **projektov** podľa rozhodnutia učiteľa možno využiť vlastné alebo odporúčané námety na tvorbu projektov podľa podmienok a možností školy. Cieľom je podpora samostatnej (skupinovej) tvorivej činnosti, aplikácia teoretických vedomostí a komunikatívnych zručností. Riešenie by malo byť zamerané na: **samostatné pozorovanie a jednoduchý prieskum, spracovanie zistení a dokumentačného materiálu a využitie výsledkov.**

Námety na samostatné pozorovanie projekty je vhodné ponúknuť žiakom na začiatku školského roka, aby témy spracovávali priebežne a mohli ich prezentovať pri preberaní témy alebo po prebratí tematického okruhu.

Žiaci môžu riešiť projekt **samostatne** alebo v **skupinách** (2 – 3 žiaci) na tému podľa vlastného výberu alebo určenú učiteľom. Na riešenie je vhodné stanoviť určitý čas (napr. 1 - 2 mesiace). Témy a cieľ projektu majú zodpovedať schopnostiam a možnostiam žiakov s ohľadom na podmienky školy. Optimálne sú témy, ktoré sa týkajú problematiky školy a záujmu žiakov. Žiakom by sa mali stanoviť primerané úlohy a metódy na dosiahnutie cieľa.

Projekt tvorí **plagát** (poster), ktorý žiaci **písomne a graficky** spracujú na základe vlastného pozorovania (prieskumu) a inštrukcií učiteľa. Optimálne členenie a obsah posteru (v stručnej jednoduchej forme):

- **Názov projektu, meno a priezvisko žiaka, ročník, trieda.**
- **Cieľ** – čo sa má riešením zistiť, dosiahnuť.
- **Úlohy** - potrebné na dosiahnutie cieľa.
- **Metódy** – postupy na splnenie úloh.
- **Výsledky** - súbor jednoduchých textov, obrázkov, fotografií, nákresov, schém, tabuliek, plánikov alebo iného dokumentačného materiálu.
- **Záver** - zhrnutie výsledkov a možnosti (návrhy) ich využitia.

Prezentácia projektov je vhodná formou prehliadky posterov umiestnených v triede (na chodbe a pod.). Účelom je, aby žiaci preukázali poznatky a komunikatívne schopnosti vo verbálnej, písomnej a grafickej forme. Projekt sa prezentuje **slovným komentovaním obsahu posteru** v stanovenom časovom limite (napr. 10 min). Žiaci stručne a vecne charakterizujú projekt z hľadiska cieľa, úloh, metód a postupov, výsledkov a záverov.

Najlepšie postery môže škola prezentovať aj navonok (vystaviť v triede, v odbornej učebni, vo vstupných, chodbových a iných priestoroch školy), ako propagácia praktickej tvorivej činnosti žiakov. Využitie posterov je možné aj vo vyučovacom procese podľa aktuálnosti, možností a záujmu učiteľa biológie.

4. Odporúčané **námety na rozširujúce učivo** sa môžu podľa rozhodnutia vyučujúceho využiť pri dvojhodinovej dotácii na rozšírenie a prehĺbenie obsahu učiva.

Odporúčania k systému kontroly a hodnotenia žiakov

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

1. Pri **verbálnej forme** kontroly úrovne osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať **prezentovanie poznatkov** žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom (na predchádzajúcej hodine). Odporúča sa uplatniť postup verbálnych odpovedí 3 žiakov v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.
2. **Písomnou formou** je vhodné kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom **testu** na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite **20 min v rozsahu 10 – 15 otázok** zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.
3. Pri **praktických aktivitách** je vhodné **slovné hodnotenie praktických zručností** (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je **slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka**. (V nižších ročníkoch sa odporúčalo pristupovať k tvorbe záverov na základe stručnej osnovy danej učiteľom.)
4. Preverovať úroveň **samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom** formou hodnotenia **správ zo samostatných pozorovaní** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

5. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom **prezentácie projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

PROCES

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov.

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť **motivačné metódy**, ako je **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia), **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva), **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), **beseda** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom), **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín), **pozorovanie** (cieľené systematické vnímanie objektov a procesov), **manipulácia s predmetmi** (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra), **inštruktáž** (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).

Významné miesto majú **problémové metódy**, ku ktorým patrí **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu), vyučovanie v dvojhodinových blokoch.

Pre realizáciu cieľov sú dôležité **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštruktáže) – pozorovanie dostupných prírodných materiálov a procesov na podporu chápania vzájomných vzťahov a ich významu. Pri pozorovaní treba uprednostniť prírodné objekty, klásť dôraz na poznávanie a rozlišovanie prírodnín podľa podstatných vonkajších znakov.

Odporúča sa zvýšiť dôraz na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód je vhodná **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), **situačná metóda** (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), **inscenačná metóda** (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), **didaktické hry** (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. **metódy opakovania** a **precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** sa uplatňuje **vyučovacia hodina** (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu, daltonského typu). **Terénne pozorovania, praktické aktivity a exkurziu** volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

PREDMET: DEJEPIS

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	ôsmy
Škola (názov, adresa)	ZŠ ČADCA RÁZUSOVA
Názov ŠkVP	
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne vzdelávanie – ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Iné	

Charakteristika predmetu

Dejepis spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Je v nej však samostatným predmetom a spolu s nimi v integratívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. V jeho priebehu si žiaci postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci si kladú otázky:

- použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:
 - s historickým časom
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne
 - rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
 - využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti
 - s historickým priestorom
 - rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
 - rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti
 - s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním
 - vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
 - popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov
 - rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti
 - skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
 - určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
 - vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
 - rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
 - rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj
- aplikujú ich v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch - stopách po minulosti
 - pri vymedzovaní predmetu skúmania
Žiaci vymedzia, čo môžu skúmať pri priamom pozorovaní pästného klinu.
 - pri vytvorení plánu skúmania
Žiaci zostavia plán skúmania pästného klinu.
 - pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania
Žiaci v pracovnom tíme zhrnú výsledky svojho skúmania pästného klinu ako najstaršieho pracovného nástroja
 - pri vytvorení záznamu zo skúmania
Žiaci v pracovnom tíme urobia záznam o skúmaní pästného klinu
- pri vyhľadávaní relevantných informácií
 - z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
 - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
 - z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie

- pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty
 - vyberaní informácií
 - organizovaní informácií
 - porovnávaní informácií
 - rozlišovaní informácií
 - zaraďovaní informácií.
 - kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
- pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu zoradení výsledkov
 - rozpoznaní podstatného od nepodstatného
 - integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca
 - vyhodnocovaní správnosti postupu
 - tvorbe súboru vlastných prác

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

Hodnotenie predmetu

- ústne skúšanie
- písomné skúšanie (písomné previerky, projekty, testy, pracovné listy, referáty...)

Učebné zdroje:

Literatúra:

Kolektív autorov: Kniha kráľov
 Kolektív autorov: Dejiny sveta
 Kolektív autorov: Nevyriešené záhady sveta
 Kolektív autorov: Školská encyklopédia
 Kolektív autorov: Kronika ľudstva
 Kolektív autorov: Školský atlas svetových dejín
 Kolektív autorov: Slovensko na prahu nového veku
 Kolektív autorov: Na prahu moderného sveta
 Kolektív autorov: Svet v novom storočí
 Kolektív autorov: Dejiny umenia
 Kolektív autorov: Lexikón svetových dejín
 Kolektív autorov: Lexikón svetových dejín
 Chromeková: Dejiny umenia pre učiteľov

Časopisy : Historická revue

Internetové zdroje: www.zborovna.sk
www.google.sk

PREDMET: GEOGRAFIA

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Kompetencie, ktoré žiaci získavajú štúdiom geografie im umožňujú spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti jej vhodného využitia a jej ochrany pre budúce generácie. Štúdium geografie sa zameriava na vzájomné vzťahy prírody a ľudskej spoločnosti, na ich zmeny v čase a priestore. Úlohou geografie je poskytnúť žiakom dostatok poznatkov a skúseností, naučiť ich správne pochopiť a reagovať na vzniknuté zmeny.

V 5.ročníku sa geografia venuje štúdiu základných zákonitostí prírody planéty Zem a ľudskej spoločnosti, žiaci sa učia pracovať s mapou, učia sa získavať, analyzovať a systematizovať získané údaje, vedieť vysvetliť, charakterizovať a diskutovať o problémoch, zmenách v prírode a ľudskej spoločnosti.

Regionálna geografia v 6.- 9. ročníku základnej školy tvorí základ vyučovania geografie, opiera sa o spoznávanie jednotlivých regiónov Zeme systémom od najvzdialenejších oblastí po najbližšie. Je to pre žiakov prijateľný spôsob ako získať veľa zaujímavých informácií o prostredí, ktoré ich zaujíma a pritom sa naučiť potrebné informácie. Regionálna geografia nie je len opis javov v jednotlivých regiónoch, ale prostredníctvom konkrétnych javov žiaci získajú informácie, naučia sa ich porovnávať, triediť, vyhľadávať vzťahy a vysvetľovať ich. Žiaci pri vyučovaní sa oboznámia nielen s geografickou polohou svetadielov, ale spoznajú tiež spoločenské zvyky, zaujímavosti a rekordy v jednotlivých svetadieloch. Naučia sa posúdiť postavenie Slovenska, porovnať ho s ostatnými štátmi a svoje vedomosti využiť neskôr na jeho rozvoj. V rámci vyučovania sa značný priestor venuje práci s mapami a ďalšími doplňujúcimi informáciami. Do predmetu sú zaradené prierezové témy: osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova, ekologická výchova, ochrana života a zdravia, tvorba referátov a ich prezentácia.

Ciele predmetu:

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.).

Práca s informáciami (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe) o krajine, časti Zeme (aj Zeme ako celku), regióne. Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (cestovanie, práca, vzdelanie...) Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad v turistike, ale aj pri rozhodovaní o umiestňovaní aktivít v rozvoji regiónov.

Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme, umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.

V oblasti humánnej geografie vyučovanie sa zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale naj odborné a populárno-vedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie a spracovanie a interpretácii prečítaného. Rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov sú základné dorozumievajúce sa a vyjadrovacie prostriedky geografie.

V geografii sa budeme snažiť o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia) tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta. V novom zameraní geografie kladíme väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, preto prinášame aj väčšie prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou.

Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod...

Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.

Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.).

Obsah vzdelávania :

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny. Bázou geografického vzdelávania je regionálna geografia, pričom poznatky z fyzickej a humánnej geografie sú zaradené priamo v regióne – krajine – kontinente či v oceáne, kde sa vyskytujú. Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnieti na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov, ktoré možno sumarizovať do okruhov (hlavných tém):

Zem ako planéta vo vesmíre

Získať poznatky o Zemi, tvare a jej pohyboch a uvedomiť si vplyv slnečnej energie ako základnej podmienky pre život ľudí. Riešiť problémové úlohy, vysvetliť zmeny v prírode počas roka, súvislosti vzniku podnebných a rastlinných pásiem s rozdielnym množstvom dopadajúceho slnečného žiarenia, ktoré je ovplyvnené tvarom Zeme.

Priestor na Zemi a jeho zobrazovanie

Používať mapy pri orientácii v teréne (turistické mapy, automapy, plány miest, tematické mapy) Vedieť sa orientovať na mapách – získavať a aplikovať z nich údaje v bežnom živote. Používať mapy pri získavaní informácií o danej lokalite. Vedieť nájsť mapu na internete a orientovať sa v nej, získavať informácie z dát.

Vzťah medzi zložkami krajiny

Vedieť vysvetliť prírodný charakter jednotlivých oblastí na Zemi, pochopiť fungovanie zložiek krajiny v danej oblasti, porozumieť odlišnostiam krajiny a tomu prispôsobiť svoj život. V tejto téme sa maximálne uplatňuje systémový prístup a príčinnno-následné vzťahy. Vplyv podnebia na povrch, na rastlinstvo a živočíšstvo, význam vody (činnosť rieky, jazerá a i.).

Vzťah medzi krajinou a človekom

Posúdiť život človeka v priestore, tvorený vzájomnými vzťahmi medzi prírodou a spoločnosťou. Podmieňuje ho znalosť podmienok, ktoré príroda dáva človeku a ovplyvňuje ho. Zároveň uvedomenie si človeka, do akej miery môže využívať prírodu, aby prežil. Vznik chránených území, národných parkov. Využívanie prírodných zdrojov človekom.

Ľudia na Zemi a vzťahy medzi ľuďmi

Zhodnotiť rozmiestnenie obyvateľstva na Zemi, podmienky v jednotlivých častiach Zeme a ich vhodnosť pre život človeka, vzájomné ovplyvňovanie starých a nových kultúr, existenciu rôznych kultúr vedľa seba. Vzbudiť snahu zaujímať sa o kultúru ľudí žijúcich v rôznych oblastiach sveta, porozumieť jej a akceptovať hodnoty iných kultúr pri zachovaní svojej vlastnej identity ako predpoklad kvalitného reagovania na možnú spoluprácu.

Regióny Zeme

Komplexne hodnotiť regióny z hľadiska ich prírodných a kultúrnych a i. charakteristík, možností rozvoja, poznať miestny región, možnosti jeho rozvoja, byť schopný prispieť k rozvoju miestneho regiónu.

Prierezové témy:

Prierezová téma	Ciele a kľúčové kompetencie
<i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i>	- naučiť žiakov komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, pracovať v skupine, prezentovať svoju prácu aj prácu skupiny
<i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i>	-rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať základy pre plnohodnotný a zodpovedný život, rozvíjať osobné a sociálne spôsobilosti, ktoré spätne podporujú akademický rozvoj - rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedčovanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole
<i>Environmentálna výchova</i>	- prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu
<i>Mediálna výchova</i>	-množstvo informácií sa dnes dostáva ku žiakom cez Internet. Nie každý žiak dokáže obsah stránok selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakovi osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty – zdroj informácií
<i>Multikultúrna Výchova</i>	-poukázať a vysvetliť žiakovi, že ľudí neposudzujeme podľa vonkajšieho vzhľadu príslušnosťou k inej rase. -poukázať na toleranciu a rešpektovanie iných kultúr, náboženstiev, tradícií, jazyka, spôsobu života, mentality a ľudských výtvorov. -upozorniť na využívanie výsledkov vedy a výskumov z hľadiska časového i priestorového na Zemi.

Stratégie - Metódy a formy práce:

Pri vyučovaní je potrebné maximálne vystaviť žiaka cieľovému jazyku zo strany učiteľa a výukových materiálov (CD, DVD, multimediálnych programov a pod.)

Pomocou správne zvolených metód vytvárame atmosféru, v ktorej sa dieťa môže učiť s radosťou bez strachu a stresu, využívame a motivujeme chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzenú zvedavosť, zohľadňujeme potreby dieťaťa a hlavne umožňujeme mu učiť sa za pomoci všetkých zmyslov. .

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

1. Motivačné metódy:

- motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

2. Expozičné metódy:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),

- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov),

3. Problémové metódy:

- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

4. Práca s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),

5. Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

6. Aktivizujúce metódy:

- diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),
- didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

7. Fixačné metódy:

metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Organizačné formy: vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).

Hodnotenie predmetu:

Predmet geografia klasifikujeme. Prebieha v súlade s príslušným metodickým pokynom. Pri hodnotení a klasifikovaní žiakov so špecifickými potrebami dodržiavame metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špecifickými potrebami.

Žiak bude hodnotený priebežne i sumárne na konci polrokov. Hodnotenie práce žiaka bude pozostávať :

- § z ústnych odpovedí (žiak bude ústne odpovedať minimálne 2x v danom štvrtroku)
- § z písomných odpovedí (žiak bude skúšaný písomnou formou- testom, riešením problémových úloh minimálne 1x za polrok)
- § z tvorby a prezentácie referátov a prezentácií v PowerPointe (žiak môže mať i viac prezentácií, ale do klasifikácie sa započítajú 2 v danom roku)
- § samostatnej práce na hodinách, aktivity pri plnení úloh
- § vytvorenia pracovného listu pri opakovaní (žiak môže vytvoriť jeden pracovný list za rok)
- § písomné úlohy budú hodnotené známku, ostatné slovne i známku

U žiakov rozvíjame správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka posudzujeme získané kompetencie v súlade so školským vzdelávacím programom.

Hodnotíme a klasifikujeme:

- komunikačné zručnosti
- jazykové schopnosti
- manuálne zručnosti a ich využitie
- umelecké a psychomotorické schopnosti

- analýzy problémov a schopnosti ich riešenia

Pri klasifikácii v prípade písomného skúšania žiakov používame túto 5-stupňovú klasifikačnú škálu:

100- 90 % 1

89 - 75 % 2

74 - 50 % 3

49 - 25 % 4

24 - 0 % 5

GEOGRAFIA

8.ročník

1 hodina týždenne – spolu 33 hodín

Obsahové témy:

EURÓPA - náš svetadiel

STARÝ SVET? – projekt o Európe, EÚ

Ciele predmetu :

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny.

Získať základné poznatky o Európe a geografických charakteristikách svetadiela.

Rozvíjať u žiakov poznatky o Európe, jej obyvateľoch a ich spôsobe života, kultúre, zvykoch a tradíciách.

Rozvíjať schopnosť získavať, objavovať, prezentovať a vysvetľovať poznatky o Európe.

Spoznávať jedinečnosť prírodných javov v Európe, vedieť vysvetliť príčiny ich vzniku na základe už získaných vedomostí alebo sa ich naučiť.

Spoznávať spôsob života ľudí v jednotlivých oblastiach Európy, porovnávať ich so Slovenskom a tak spoznať kultúrne odlišnosti. Poznať osobnosti z minulosti a súčasnosti Európy.

Vedieť čítať a pracovať s rôznymi mapami svetadiela Európa, naučiť sa tvoriť jednoduché mentálne mapy a náčrty vybraných častí Európy.

Využívať pri získavaní poznatkov rôzne zdroje informácií, naučiť sa ich analyzovať, porovnávať, zvažovať ich pravdivosť a úplnosť a nakoniec ich syntetizovať.

Naučiť žiakov diskutovať, prezentovať a hodnotiť poznatky.

Rozvíjať kompetencie vedúce k samostatnej a tvorivej práci žiakov spracúvaním referátov, projektov a prezentácií s pomocou literatúry a internetu.

Diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych

Riadiť sa základnými otázkami:

Čo to je ?

Kde to je ?

Čím je to zaujímavé ?

Ako to vyzerá ?

Ako to vzniklo ?

Ako tam žijú ľudia ?

Cieľové zameranie vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

-získavaniu nových kompetencií

-opakovaní si naučených vedomostí

-využívaní vedomostí z iných predmetov

-hodnoteniu svojich pokrokov

-spolupráci vo dvojiciach, alebo v skupinách, socializácií detí

-využívaní naučených vedomostí z iných predmetov

-učení sa samostatnosti pri učení

-vzbudiť záujem o jazyk a kultúru

-prínos k celkovému vývinu dieťaťa a podporovanie emocionálnych, kreatívnych, sociálnych a

kognitívnych schopností

-naučiť žiakov rozmyšľať o učení sa geografiu a viesť ich k využívaniu vlastného jazykového portfólia ako nástroja sebahodnotenia

-viesť žiakov k samostatnosti v štúdiu tým, že žiak má dostatok priestoru pre intenzívnu a tvorivú prácu so zmysluplným využívaním IKT

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 8. ročníku:

Rozvíjať gramotnosť:

a) **čitateľ'skú** – čítať odborný text v rôznych literárnych zdrojoch s porozumením, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať ich a prezentovať ich

b) **matematickú** – získavať údaje z grafov, diagramov, tabuliek a štatistík, triediť, využívať, tvoriť a prezentovať ich

c) **vizuálnu** – čítať a porovnávať rôzny obrázkový materiál

d) **kultúrnu** – získať informácie o rôznych kultúrach sveta, naučiť sa ich rešpektovať

e) **mediálnu** – rozvíjať pri hodnotení vzťahov jednotlivých skupín obyvateľov v regionálnej geografii, venovať pozornosť objektívnemu spracovaniu údajov a informácií.

Určiť polohu Európy pomocou zemepisných súradníc, vzhľadom na rovník, obratníky a polárne kružnice, vzhľadom na nultý poludník, ostatné svetadiely a Slovensko.

Porovnať rozlohu známych svetadielov s Európou .

Vymenovať prvky členitosti pobrežia(moria a zálivy) a určiť ich na mape Európy.

Vymenovať a určiť na mape vybrané povrchové celky, vysvetliť spôsob a príčiny ich vzniku.

Zaradiť časti svetadiela do podnebných pásem, porovnať ich teplotu, množstvo zrážok, vysvetliť vplyv vetrov a morských prúdov na podnebie a prírodných javov spôsobených podnebiem.

Určiť na mape polohu vybraných riek, jazier a vodopádov, vysvetliť ich vznik a vplyv na zmenu tvaru povrchu.

Určiť podľa mapy typy krajín, zaradiť do nich typické rastliny a zvieratá, vymenovať najznámejšie národné parky Európy.

Poznať históriu osídľovania Európy, opísať kultúru súčasných obyvateľov.

Charakterizovať a porovnať rozmiestnenie a štruktúru obyvateľstva.

Opísať a charakterizovať polohu, prírodné pomery a hospodárstvo vybraných štátov a regiónov, život ľudí a ich zvyky, tradície a problémy a porovnať ich so Slovenskom.

Získavať údaje z rôznych zdrojov (literatúra, časopisy, médiá, internet).

Pripraviť a vypracovať pomocou nich projekty. Prezentovať ich a vedieť o nich diskutovať.

Obsah učebného predmetu:

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny Európy. Bázou geografického vzdelávania je regionálna geografia, pričom poznatky z fyzickej a humánnej geografie sú zaradené priamo v regióne – krajine – kontinente či v oceáne, kde sa vyskytujú, čiže sú dominantné.

Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnieti na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov.

Základné informácie o Európe v kontexte planéty Zem

Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónov Európy a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou).

Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regiónoch Európy.

Tématický celok Téma	Obsahový štandard- základný obsah	Výstup na hodnotenie vytvorený produkt
EURÓPA náš svetadiel	Základné informácie o Európe, objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí, enviromentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o Európe	
Poloha a rozloha	Poloha a rozloha vzhľadom na okolité svetadiely a oceány, poloha v geogr. sieti, hranica s Áziou	Vedieť určiť polohu Európy vzhľadom na ostatné svetadiely a oceány, určiť polohu v geografickej sieti a zakresliť ju do mapy
Členitosť pobrežia	Škandinávsky, Jutský, Pyrenejský, Apeninský a Balkánsky polostrov, Britské ostrovy, Island, Sicília, Sardínia, Korzika, Kréta, Baltské, Severné, Stredozemné a Čierne more, Lamanšský a Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán	Vymenovať a určiť na mape prvky členitosti
Povrch	Alpy -Mont Blanc, Pyreneje, Apeniny, Karpaty, Ural, Východoeurópska, Pádska, Francúzska a Rumunská nížina, Panónska panva, Vezuv a Etna	Určiť na mape ich rozloženie, porovnať ich nadmorskú výšku a poznať najvyššiu výšku
Podnebie	Subtropické, mierne(oceánske, prechodné, kontinentálne) a studené, Gofský prúd	Vedieť zaradiť časti Európy do podnebných pásem, určiť na mape miesta s najvyššími a najnižšími teplotami a zrážkami, vysvetliť príčiny ich rozloženia
Vodstvo	Rieky- Volga, Dunaj, Rýn, Pád, Odra, Labe, Tiber, Temža, Seina Jazerá- Ladožské, Ženevské, Balaton	Vedieť vymenovať a určiť ich polohu na mape, vysvetliť ich význam pre človeka
Rastlinné pásma	Subtrop. krajina, stepi, listnaté lesy, tajgy a tundry, národné parky	Vysvetliť výskyt typických rastlín a živočíchov v Európe, diskutovať o zaujímavých druhoch a zásahu človeka do prírody
Obyvateľstvo	Počet, rozmiestnenie, staroveké kultúry, jazyky, národy(slovanské, germánske, románske...), kultúrne zvyky a tradície, starnutie, prísťahovalci, osobnosti, náboženstvo. Typy sídel v Európe, mestá a život v nich, najväčšie mestá- Moskva, Paríž, Londýn, Rím, Madrid	Charakterizovať rozmiestnenie a určiť oblasti riedko a husto osídlené, poznať štruktúru obyvateľstva, určiť polohu najvýznamnejších miest, diskutovať o jednotlivých kultúrach, pripraviť prezentáciu o mestách a osobnostiach Európy
Hospodárstvo	Poľnohosp.- rastlinná a živočíšna výroba, ťažba surovín, priemysel, služby, obchod, doprava, cestovný ruch(Stredozemné more, Alpy, kultúrnohistorické strediská)	Stručne charakterizovať najvýznamnejšie hospodárske aktivity človeka v Európe. Ukázať na mape hosp. najvýznamnejšie oblasti. Opísať dopravu. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre

	Európska únia	cestovný ruch. Vedieť vysvetliť vplyv aktivít človeka na životné prostredie.
--	---------------	--

Tématický celok Téma	Obsahový štandard- základný obsah	Výstup na hodnotenie vytvorený produkt
Oblasti a štáty Európy		
Stredná Európa	Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko	Porovnať a charakterizovať prírodu, hospodárstvo, život obyvateľov a zaujímavosti oblastí a štátov, poznať vybrané veľké mestá štátov.
Severná Európa	Nemecko, Švajčiarsko, Rakúsko	
Západná Európa	Nórsko, Švédsko, Fínsko, Dánsko, Pobaltské štáty	Vedieť lokalizovať na mape oblasti, štáty a mestá.
Južná Európa	Britské ostrovy, Írsko, Francúzsko, štáty BENELUXu	Spoznať kultúrne dedičstvo štátov.
Juhovýchodná Európa	Španielsko, Portugalsko, Taliansko	Diskutovať o problémoch jednotlivých oblastí.
Východná Európa	Slovinsko, Srbsko, Chorvátsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Macedónsko, Grécko, Bulharsko, Rumunsko	
Starý svet? – projekt o Európe, EÚ	Bielorusko, Ukrajina, Moldavsko, Rusko	Rozvíjať samostatnosť, tvorivosť, komunikáciu, spoluprácu a prácu s rôznymi zdrojmi informácií.

Učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov využívame nasledovné učebné zdroje:

- § RNDr. Magda Začková a kol.: Geografia 6.ročník, 1. a 2. časť
- § Kol. 2005. Školský atlas sveta
- § multimedialne CD ROM
- § pracovné listy
- § internet
- § časopisy, obrazový demonštračný materiál
- § populárno-náučná literatúra

PREDMET: OBČIANSKÁ NÁUKA

Rozsah výučby: 1 hodina týždenne /33 hodín ročne/

Obsahové vymedzenie predmetu:

TC: Štát a právo /21 hod./

(štát, funkcie štátu, formy vlády, zložky štátnej moci, právne normy, právne inštitúcie, právne vedomie, právny poriadok, systém práva, odvetvia práva,.../

TC: Spotrebiteľ /9 hod./

(osobné financie, spotrebiteľské práva, cena tovaru, kvalita, záručná doba, reklamácia, spotrebiteľské združenia, symboly na obaloch, reklama, etika spotrebiteľa, kritické hodnotenie kvality, spotreba a životné prostredie)

Projekty /3 hod./

Metódy a formy práce vo vyučovacom procese: skupinové vyučovanie /tímová práca/, situačné a rolové metódy práce, tvorba projektov, metódy rozvíjajúce kritické myslenie, brainstorming, diskusia, workshopy

Prierezové témy:

- Ľudské práva a slobody, práva dieťaťa
- Multikultúrna výchova
- Ochrana životného prostredia
- Vlastenecká výchova
- Výchova k zdravému spôsobu života
- Výchova k úcte k starším

Kritériá a nástroje hodnotenia žiaka

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č.7/2009 – R z 29. apríla 2009 na hodnotenie žiakov ZŠ.

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ČLOVEK A HODNOTY

PREDMET: NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Ročníková téma: DÔSTOJNOSŤ ČLOVEKA

Mladý človek hľadá zmysel svojej existencie. Spoznávaním svojich pozitívnych a negatívnych vlastností objavuje v sebe Boha. Úlohou vyučujúceho je pomôcť dieťaťu objaviť v sebe hodnotu jeho dôstojnosti. Objav jeho jedinečnosti a dôstojnosti mu pomáha interiorizovať postoje a hodnoty a uschopňuje ho k plnému prežívaniu osobného života a života v spoločenstve.

Ročníkový symbol: ŠATY

Ročníkový cieľ: Definiť pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať kresťanské postoje a hodnoty.

1. TÉMA: KTO SOM

dotácia hodín: 2 hod pre školy s polhodinou a jednogodinovou dotáciou / 4 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: sebaopoznanie, sebaoprijatie, sebaúcta

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaoprijatie a komplexy.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov. Eliminovať svoje komplexy.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk vonkajších prejavov sebaúcty. Vyjadriť vlastný názor. Trénovať sa v pozitívnom sebahodnotení.

Obsahový štandard

Sebaopoznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti)

Zodpovednosť za prijaté dary

Sebaoprijatie, komplexy

Sebaúcta

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaoprijatie a komplexy
- uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov
- vyjadriť vlastný názor.
- rozvíjať návyk vonkajších prejavov sebaúcty
- eliminovať svoje komplexy
- trénovať v pozitívnom sebahodnotení.

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie komunikácii so svojim ja ako komunikácii so svedomím

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

90

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad potrebou budovania vzťahu s inými ľuďmi

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoju jedinečnosť a objavuje svoju veľkosť
- osvojí si kresťanský pohľad na hodnotu človeka

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je schopný uvedomiť si potrebu sebaopoznávanie
- je si vedomý svojich osobnostných kvalít
- je citlivý a vnímavý na svoje nedostatky
- prejavuje túžbu po osobnom raste

2. TÉMA: KTO JE ČLOVEK

dotácia hodín: 4 hod pre školy s polhodinou a jednogodinovou dotáciou / 8 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: dôstojnosť človeka, rovnosť muža a ženy

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Objaviť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha. Sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma. Opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom.

Afektívny cieľ: Vnímať a oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka. Oceniť uskutočňovanie

sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu. Prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku.

Obsahový štandard

Ľudská dôstojnosť (Gn)

Kresťanský pohľad na zdroj dôstojnosti človeka (človek stvorený na Boží obraz)

Človek ako muž a žena (úcta k človeku, dôstojnosť muža a ženy, matriarchát, patriarchát, sexizmus)

Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha
- sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma
- oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka
- prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku
- opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom
- oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu
- rozvíjať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu

91

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie verbálnej a neverbálnej komunikácii
- je schopný asertívnej komunikácie

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou
- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú dôstojnosť, na rovnakú dôstojnosť muža a ženy

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad potrebou prejavov úcty medzi mužom a ženou

existenciálne kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- uvedomuje si túžbu po ľudskosti
- je schopný vnímať rodové stereotypy
- uvedomuje si kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy

Multikultúrna výchova:

Žiak

- je vnímavý na postavenie mužov a žien v rôznych kultúrach

3. TÉMA: ĽUDSKOSŤ

dotácia hodín: 5 hod pre školy s polhodinou a jednogodinovou dotáciou / 10 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: utrpenie, vojna

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Klásť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia. Na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti.

Afektívny cieľ: Vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť vonkajší skutok empatie voči iným. Odmietnuť manipuláciu.

Obsahový štandard

Odvrátená tvár ľudskosti (zneužívanie, manipulácia, vojna – v minulosti a dnes, problém „spravodlivých“ vojen)

Otázky o zmysle utrpenia, pochybnosť ako miesto komunikácie, Boh ukrytý v biede sveta (bol som hladný)

Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja

92

Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji)

Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)

Výkonový štandard

Žiak vie

- položiť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpoveď
- na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti
- vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania
- prejať vonkajší skutok empatie voči iným
- spoznať a odmietnuť manipuláciu

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie vnútornej komunikácii, kladie si otázky o zmysle utrpenia
- je schopný uvedomiť si spôsob vlastnej komunikácie v konflikte

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém zneužívania, manipulácie, vojny

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú zrelosť

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- je zodpovedný k druhým

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje a uznáva hranice človeka
- dokáže sa konfrontovať s vlastnou vinou

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je pripravený pre tvorivé riešenie konfliktov
- je schopný klásť si existenciálne otázky a hľadať na nich odpoveď
- rozvíja postoj empatie

Multikultúrna výchova:

Žiak

- akceptuje rôzne kultúry a vierovyznania
- je schopný vnímať zneužitie náboženstva pre manipuláciu

93

4. TÉMA: DÔSTOJNOSŤ A VÝKON

dotácia hodín: 4 hod pre školy s polhodinovou a jednododinovou dotáciou / 8 pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: mať, byť

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe jeho výkonu. Porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti.

Afektívny cieľ: Integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca. Nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi.

Psychomotorický cieľ: Vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu).

Obsahový štandard

„Mať“ alebo „býť“

Hodnota práce a dôstojnosť človeka

Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi)

Utrpenie – sviatosť pomazania chorých

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu
- porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti
- integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca
- nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi
- vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu).

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých
- je schopný empatickej komunikácie

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie
- je otvorený pre tvorivé myslenie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém výkonu človeka

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka bez ohľadu na jeho výkon

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť potreby trpiaceho človeka
- objavuje mravný aspekt sociálneho cítenia

94

existenciálne kompetencie:

Žiak

- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky kresťanskej spirituality
- rešpektuje hranice človeka – utrpenie a smrť, je otvorený pre možnosti ich prekonania, ktoré ponúka kresťanská viera

Prierezové témy

Mediálna výchova:

Žiak

- osvojuje si kritický prístup k informáciám

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- vie rozlíšiť postoj mať alebo byť a je otvorený pre životný postoj „byť“
- osvojuje si kresťanský postoj na hodnotu človeka, ktorá nezávisí od jeho výkonu
- je vnímavý na utrpenie človeka

5. TÉMA: KULTÚRA ŽIVOTA

dotácia hodín: 2 hod pre školy s polhodinou a jednododinovou dotáciou / 4 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: kultúra, kultúra života, kultúra smrti

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru. Na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti. Akceptovať a preferovať život ako hodnotu. Zostaviť škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt).

Psychomotorický cieľ: Porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu. Podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy.

Obsahový štandard

Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti

Hodnoty kultúry života a kultúry smrti (liberalizmus – relativizmus hodnôt, konzervativizmus – ochrana hodnôt)

Ľudskosť – kresťanský ideál (kresťanské vzory)

Výkonový štandard

Žiak vie

- zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru
- na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť
- uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti
- akceptovať a preferovať život ako hodnotu
- zostaviť škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt)
- porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu
- podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- kladie si otázky a zisťuje odpovede

95

- učí sa konfrontovať s názormi druhých
- je schopný kultúrnej komunikácie

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie
- je otvorený pre tvorivé myslenie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém kultúry života a kultúry smrti
- je schopný kritického posúdenia princípov liberalizmu a konzervativizmu

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na kultúru života

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť potreby človeka

existenciálne kompetencie:

Žiak

- vytára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov
- je otvorený pre kresťanské hodnoty

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je pripravený stotožniť sa s hodnotami života

Mediálna výchova:

Žiak

- je schopný kritického posúdenia liberalizmu ako relativizácie hodnôt

VZDELÁVACIA OBLASŤ: MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

PREDMET: MATEMATIKA

Časový rozsah : 4 hodiny týždenne, 132 hod. za rok

Škola : Základná škola Rázusova 2260 Čadca

Stupeň vzdelania :

Dĺžka štúdia : 5 rokov

Forma štúdia : denná

Vyučovací jazyk : slovenský jazyk

3. Obsah výučby :

1. Opakovanie učiva 7. roč. – 12 h

2. Celé čísla. Počtové výkony s celými číslami – 15 h

Kladné a záporné čísla v rozšírenom obore desatinných čísel.

Navzájom opačné čísla.

Absolútna hodnota celého a desatinného čísla na číselnej osi. Absolútna hodnota nuly.

Usporiadanie a porovnanie celých a desatinných čísel a ich zobrazenie na číselnej osi.

Sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel. Slovné úlohy – kontextové a podnetové.

Výpočty so zlomkami (prevodom na desatinné čísla).

Násobenie a delenie celých čísel.

3. Premenná, výraz, rovnica – 22 h

Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením. (Číselné výrazy)

Lineárna rovnica s formálnym zápisom (ako propedeutika)

Slovné úlohy. Overenie, či dané číslo je riešením slovnej úlohy. Zápis vzťahov vychádzajúcich z jednotlivých operácií, z porovnávania.

Výrazy s premennými, dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné. Vzorce.

Vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca.

Dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch.

Využitie úloh na priamu a nepriamu úmernosť na propedeutiku funkcií.

4. Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov – 16h

Konštrukcia trojuholníka (sss, sus, usu), jej jednoznačnosť a súvis so zhodnosťou trojuholníkov.

Trojuholník určený stranami- (sss). Trojuholník určený stranami a uhlami – (sus, usu).

Súčet vnútorných uhlov v trojuholníku.

Objav trojuholníkovej nerovnosti a veľkosti súčtu vnútorných uhlov trojuholníka.

Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, objav niektorých ich základných vlastností.

Výška trojuholníka, niektoré ďalšie konštrukčné úlohy.

5. Rovnobežníky, lichobežníky, obsah trojuholníka – 21 h

Rovnobežky pretáť priamkou (priečkou).

súhlasné uhly pri rovnobežkách

Striedavé a

Rovnobežníky a ich základné vlastnosti vyplývajúce z rovnobežnosti.

Výška rovnobežníka.

Konštrukcia rovnobežníkov.

Lichobežník. Pravouhlý a rovnoramenný lichobežník, objav niektorých ich vlastností.

Jednoduché konštrukcie lichobežníka.

Obsah a obvod kosoštvorca, kosodĺžnika a trojuholníka. Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).

Obvod a obsah lichobežníka. Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).

6. Kruh, kružnica – 11 h

Kruh, kružnica.

Dotyčnica ku kružnici, jej poloha voči príslušnému polomeru.

Tetiva kružnice.

Kružnicový oblúk a kruhový výsek (odsek), ich stredový uhol.

Obsah kruhu a dĺžka kružnice (obvod kruhu). Ako prapedeutika aj výpočet medzikružia.

Kontextové úlohy.

7. Hranoly – 8 h

Hranol, jeho znázornenia sieť.

Objem a povrch hranola.

Použitie vzorcov na výpočet objemu a povrchu hranola (aj v slovných úlohách z praxe).

8. Pravdepodobnosť, štatistika – 7 h

Pravdepodobnostné hry a pokusy.

Rôzne úlohy na porovnávanie šancí rôznych udalostí. Číselné porovnávanie šancí.

Plánovitý zber údajov a ich systematizácia pri jednoduchých a primeraných experimentoch.

Zobrazenie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov.

9. Záverečné opakovanie a hodnotenie práce žiakov –10 h

10. Písomné práce -10 h

Vstupná, 1. – 4. písomná práca

Prierezové témy :

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

Táto téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba i prácu v skupine. Žiaci sa naučia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne .

4. Vzdelávací výstup (výkonový štandard)

Celé čísla

- poznať význam celého čísla, navzájom opačných celých čísel
- znázorniť celé čísla na číselnej osi
- čítať a zapisovať celé čísla
- určiť absolútnu hodnotu celého a desatinného čísla na číselnej osi
- porovnávať celé čísla a usporiadať ich podľa veľkosti
- sčítavať a odčítavať celé a desatinné čísla, riešiť primerané slovné úlohy, vedieť jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď
- vedieť spamäti i písomne násobiť a deliť celé čísla, riešiť primerané slovné úlohy

Premenná, výraz, rovnica

- osvojiť si pojem číselný výraz

- sčítať, odčítať, násobiť a deliť primerané čísel. výrazy
- určiť počet členov v číselnom výraze
- vedieť rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov
- riešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici
- vedieť zapísať postup riešenia slovnej úlohy
- správne a primerane so zadaním slovnej úlohy využívať početné výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie
- vedieť overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy
- vedieť rozlišovať medzi číselným výrazom a výrazom s premennou
- zostaviť jednoduchý výraz s premennou
- určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej
- určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej
- sčítovať a odčítavať výrazy s premennou
- násobiť a deliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly
- vedieť vyjadriť a vypočítať neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 2 \cdot (a + b)$, $o = z + 2 \cdot a$)
- vedieť zvoliť pravouhlú sústavu súradníc v rovine, vyznačiť v nej body, vedieť určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc
- vedieť znázorniť graf priamej a nepriamej úmernosti – ako propedeutika

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

- vedieť rozlíšiť základné prvky trojuholníka
- poznať vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a o súčte vnútorného a vonkajšieho uhla pri tom istom vrchole trojuholníka, vedieť vypočítať vonkajšie uhly trojuholníka
- samostatne riešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov
- vedieť vykonať rozbor konštrukčnej úlohy
- vysvetliť a zapísať konštrukčný postup zostrojenia trojuholníka (aj pomocou skôr osvojenej matematickej symboliky)
- vedieť zostrojiť trojuholník podľa konštrukčného postupu s využitím vety sss, sus, usu
- poznať vetu o trojuholníkovej nerovnosti pri konštrukcii trojuholníka podľa sss
- vedieť urobiť skúšku (splnenie podmienok úlohy) správnosti zostrojenia trojuholníka
- vedieť narysovať pravidelný 6- uholník

3

- poznať vlastnosti výšok v trojuholníku
- vedieť zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhľom, tupouhľom a pravouhľom)
- vedieť zostrojiť priesečník výšok v ľubovoľnom trojuholníku
- riešiť ďalšie konštrukčné úlohy s využitím poznatkov o konštrukcii trojuholníka
- vedieť popísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich vlastnosti, poznať a uviesť príklady rovnostranného a rovnoramenného trojuholníka z reálneho života
- vedieť presne a čisto narysovať ľubovoľný rovnostranný a rovnoramenný trojuholník

Rovnoběžníky, lichobežníky, obsah trojuholníka

- vedieť zostrojiť dve rovnobežné priamky a, b preťaté pričkou p
- vedieť určiť a vymenovať súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnobežných priamkach preťatých pričkou
- poznať vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov
- riešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov
- načrtnúť a pomenovať rovnobežníky : štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a poznať ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku)
- vedieť vysvetliť rozdiel pravouhlé a kosouhlé rovnobežníky
- narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky
- zostrojiť a odmerať v rovnobežníku (štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik) jeho dve výšky
- načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky
- vedieť zostrojiť ľubovoľný lichobežník (obecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa zadaných

- prvkov a na základe konštrukčného postupu
- vedieť riešiť a narysovať primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitím poznatkov rovnobežníkov a lichobežníka
- poznať základné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, trojuholníka (aj z obsahu) a lichobežníka
- riešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníkov, trojuholníka a lichobežníka aj s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu

Hranoly, ich objem a povrch

- načrtnúť kocku, kváder, hranol vo voľnom rovnobežnom premietaní
- poznať vlastnosti podstavy a plášťa hranola
- vedieť určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola
- zostrojiť sieť kolmého hranola
- vedieť použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, hranola a kvádra), aj v slovných úlohách

Kruh, kružnica

- zostrojiť a zapísať kružnicu k a kruh K s daným polomerom r (alebo priemerom d)
- vedieť vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice (kruhu)
- určiť vzájomnú polohu kružnice k a priamky p
- zostrojiť dotyčnicu ku kružnici k v určenom bode ležiacom na kružnici k
- zostrojiť dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo kružnice zvonku a opísať (stačí slovne) postup tejto konštrukcie približnou metódou aj pomocou Talesovej kružnice
- vedieť na kružnici vyznačiť kružnicový oblúk (prislúchajúci danému stredovému uhlu)

4

- vedieť v kruhu vyznačiť kruhový výsek (prislúchajúci danému stredovému uhlu)
- vedieť v kruhu vyznačiť kruhový odsek
- vedieť určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku
- poznať približné hodnoty Ludolfovoho čísla $\pi = 3,14$ resp. $22/7$ pre použitie v písomných výpočtoch obsahu kruhu a dĺžky kružnice
- vedieť vypočítať obsah kruhu a dĺžku kružnice, poznať základné vzorce

Pravdepodobnosť, štatistika

- získať skúsenosti z porovnávania rôznych udalostí z pohľadu na ich mieru pravdepodobnosti
- vedieť uskutočňovať jednoduché a primerané experimenty
- vedieť posúdiť a rozlíšiť možné, ale aj nemožné udalosti
- vedieť rozhodnúť o pravdepodobnosti udalosti
- vypočítať relatívnu početnosť udalosti
- vedieť spracovať, plánovať a systematicky zhromažďovať a triediť údaje v experimente
- zo zhromaždených údajov vybrať štatistický súbor
- vypočítať aritmetický priemer z primeraných údajov
- zaznamenávať a usporadúvať údaje do tabuľky
- čítať (interpretovať) údaje z tabuľky, z kruhového diagramu a zo stĺpcového grafu
- znázorniť údaje z tabuľky kruhovým diagramom a stĺpcovým grafom

5. Kľúčové kompetencie

Kompetencie, ktoré má žiak získať :

- používa prirodzené, celé a racionálne čísla pri opise reálnej situácie
- používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti, zobrazí čísla na číselnej osi
- matematizuje jednoduché reálne situácie s využitím písmen vo význame čísla (premennú, určí hodnotu výrazu)
- matematizuje a rieši reálnu situáciu pomocou rovníc
- tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a početných výkonoch

- a algebrickom aparáte
- zostavuje tabuľky jednoduchých lineárnych súvislostí, dopĺňa chýbajúce údaje na základe objaveného pravidla
- objavuje funkčné vzťahy medzi premennými a znázorňuje ich v pravouhlej súradnicovej sústave
- znázorňuje údaje na diagrame, z diagramu číta znázornené údaje
- rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu, dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky (telesová uhlopriečka vzťah hrán)
- pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť a narysovať základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami
- používa k argumentácii pri konštrukčných úlohách vety o zhodnosti
- vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov

5

- pozná meracie prostriedky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach
- analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
- vykonáva zber, zápis interpretáciu údajov a ich grafické znázornenie
- je schopný orientovať sa v množine údajov
- vie prisúdiť výrokom z blízkeho okolia správnu pravdivostnú hodnotu
- vie posudzovať realitu zo štatistického a pravdepodobnostného pohľadu, v jednoduchých prípadoch vie rozlíšiť istý a nemožný jav
- posúdi pravdivosť alebo nepravdivosť matematických výrokov
- pozná miesto definície, hypotézy a dôkazu v matematických

Dosiahnuté postoje

- na čísla sa pozerá ako na prostriedky objektívneho poznania reality
- smelšie kvantifikuje realitu okolo seba
- prostredníctvom možnosti kontroly výpočtov sa spolieha na výsledky zistené počtovými výkonmi
- poznaním písmen vo význame čísla získava pocit, že je bohatší o dôležité využiteľné vedomosti
- poznanie rovníc mu dáva rýchlejší a univerzálnejší prostriedok riešenia úloh
- nie je ľahostajný k svojmu okoliu, dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí
- snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu
- postupne si zvyká na potrebu dôkazu a v odôvodnených prípadoch ho aj nárokuje
- snaha o presnosť pri meraniach, konštrukcii a výpočtoch je pre neho samozrejmá
- ochotne používa náčrty, rôzne spôsoby znázornenia geometrických telies a predmetov, vyvíja snahu o rozvoj vlastnej priestorovej predstavivosti
- často sa opiera o svoje vedomosti a zručnosti z oblasti zhodnosti geometrických útvarov
- trvá na používaní správnej geometrickej terminológie v praxi
- v oblasti kombinatoriky, pravdepodobnosti a štatistiky vníma iným spôsobom okolitú skutočnosť, získava uspokojenie nad ovládaním ďalšieho prostriedku riešenia úloh, nad novým pohľadom na realitu, nad novou možnosťou zachytávania kvantifikácie reality
- získava sebadôveru pri interpretácii matematických a nematematických textov
- je pripravený na posúdenie pravdivosti matematických výrokov, s ktorými sa v priebehu svojej učebnej činnosti stretol
- získa nadhľad nad celkovým chápaním matematického textu

6. Hodnotenie predmetu

Matematika sa bude hodnotiť v súlade s metodickým pokynom č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie

žiacov základnej školy vydaným Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

Predmetom hodnotenia sú učebné výsledky, ktoré žiaci dosiahli v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, schopnosti používať osvojené vedomosti, získané zručnosti a návyky. Pri IŽ so ŠVP je potrebné prihliadať na druh a stupeň poruchy a pri hodnotení postupovať podľa platných metodických pokynov.

Podklady: - štvrt'ročné písomné práce počet – 4 rozsah – učivo za príslušný štvrt'rok
- tematické previerky rozsah – učivo z tematického celku

6

- didaktické testy, päťminútovky rozsah – učivo z časti temat. celku
- ústne skúšanie
- pripravenosť žiaka na vyučovanie, spracovanie domácich úloh
- aktivita žiaka na hodine
- umiestnenie v matematických súťažiach
- daltonské pracovné listy
- projekty

7. Metódy a formy práce

Na splnenie vytýčených cieľov vyučovania matematiky je nevyhnutné používať metódy aktivizujúce k činnosti a stimulujúce k učeniu. Medzi tieto metódy patrí : samostatná práca žiakov, Práca vo dvojiciach, skupinová práca, metóda individuálneho prístupu, metóda problémového výkladu, názorné vyučovanie, projektové vyučovanie, práca s informáciami (tabuľky, grafy, diagramy), využívanie prvkov daltonského vyučovania

Z organizačných foriem – vyučovacia hodina, projektové vyučovanie, využívanie IKT

8. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Matematika PaedDr. J. Žabka, RNDr. P. Černek, CSc.

Matematika Prof. RNDr. Ondrej Šedivý ,CSc.

Zbierka úloh z matematiky Česenek, Floreková

Pomocník 8.r. Mgr. Berova, doc. RNDr. Bero

Hravá matematika 8

internet, výukové programy

PREDMET: INFORMATIKA

Rozvíjajúce ciele, predmetové spôsobilosti, vychádzajúce z kľúčových spôsobilostí

V 8.ročníku je dôraz na:

- § doplnenie základných postupov pri práci s textom
- § vyhľadávanie kľúčových slov v dokumentoch
- § doplnenie informácií z oblasti operačného systému – typy a formáty súborov
- § získanie základných zručností pri práci s grafickou informáciou
- § získanie základných zručností pri vytváraní zložitejších algoritmov v programe Imagine

Žiaci budú

- § vedieť vytvoriť záhlavia a päťu v textovom súbore, vkladať hypertextový odkaz, formátovať stranu
- § vedieť hľadať a nahradiť slovo v textovom, tabuľkovom dokumente a encyklopédii
- § vedieť hľadať titul v elektronickej knižnici
- § poznať rôzne typy a formáty súborov
- § vedieť upravovať fotografiu v rôznych programoch
- § poznať a vedieť využívať príkazy programu Imagine

Učebné zdroje :

- počítačová učebňa s pripojením na internet / počítač pre každého žiaka/
- pracovné listy vytvorené učiteľom
- dataprojektor
- Pracovný poriadok učebne
- Nástenné tabule

Učebnice:

- Andrej Blaho, Ľubomír Salanci: Tvorivá informatika: 1. zošit o práci s textom, SPN 2009
- Ivan Kalaš, Blaho: Tvorivá informatika: 1. zošit z programovania, SPN 2005
- Ľubomír Salanci: Tvorivá informatika: 1. zošit o obrázkoch, SPN 2009

Hodnotenie predmetu

Predmet nie je klasifikovaný. Dôraz kladieme na slovné hodnotenie – hodnotenie práce na hodine, prístupu a snahy. Deti si navzájom budú hodnotiť svoje produkty a projekty.

Tematický výchovno-vzdelávací plán pre 8.ročník

Predmet: Informatika

Stupeň vzdelania: ISCED 2 - nižšie sekundárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Ročník: Ôsmy

Počet hodín: 0,5 hodiny týždenne, (16,5 hodín ročne ŠtVP, 17 hodín ročne ŠkVP)

Školský rok: 2011/2012

Vyučujúci:

Vypracované podľa učebných osnov Školského vzdelávacieho programu na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2, ktorý schválila ÚPK pre informatiku v Bratislave v r. 2008.

September	1	Informácie okolo nás - IKT v iných predmetoch	Mapy a encyklopédie	Používanie interaktívnej tabule, mapy a encyklopédie: zemepis a dejepis	pozná edukačné prostredia pre iné predmety (napr. dynamická geometria, fyzikálne experimenty, práca s mapami, trenažéry pre cudzí jazyk).	GEG, DEJ	Bezpečnosť pri práci s IT a zásady správania sa v učebni.
	2	Komunikácia prostredníctvom IKT	Nastavenie prehliadača	Prehliadač www stránok - nastavenie prehliadača www stránky - zobrazí/nezobrazí obrázky, tlač s/bez obrázkov a pozadia, nastavenie domovskej stránky, história prehliadaných stránok, organizácia obľúbených položiek	vie použiť nástroje na efektívnu prácu s informáciami.	OaSR, MedV	
Október	3	Informácie okolo nás - Prezentovanie informácií	Operácie so snímkami	Práca so snímkou (vytváranie, kopírovanie, presúvanie, animovaný prechod	dokáže vytvoriť prezentáciu a pozná zásady správneho prezentovania.	OaSR, PS, VV	
	4		Animácie objektov	Vkladanie objektov a priradovanie animácií (vkladanie textových polí, obrázkov, automatických tvarov)		OaSR, PS, VV	
November	5	Informácie okolo nás - Práca s tabuľkou	Prostredie a ovládanie programu	Číselná informácia, spracovanie a vyhodnocovanie - práca s tabuľkami, spracovanie informácie, grafy, kopírovanie, presun a mazanie. Triedenie.	vie doplniť údaje do tabuľky a nájsť v nej informácie.	OaSR, MAT	
	6		Výpočty v tabuľke	Niektoré základné matemat. operácie (+, -, *, /) a funkcie (suma, ar. priemer)	vie použiť základné operácie s číslami.	OaSR, MAT	
December	7	Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	Tlačítka	Imagine - podprogramy - tlačítka - postupnosti príkazov. Procedúra.	vie rozvíjať algoritmické myslenie, vie zapísať postup riešenia problémov, pozná programovací jazyk, vie použiť elementárny príkaz programovacieho jazyka Imagine.	OaSR, MAT	
Január	8		Vlastné príkazy	Imagine - vlastné príkazy	vie zapísať a interpretovať postupy do formálneho zápisu. Dokáže riešiť úlohy s opakovaním nejakých činností.	OaSR, MAT	

	9	Princíp fungovania IKT	Počítačová sieť	Princíp lokálnej siete a internetu. Zdieľanie priečinkov (na jednom počítači a na viacerých) a zdieľanie zariadení (napr. tlačiarne).	dokáže pracovať v lokálnej sieti.	OaSR, MAT	
Február	10	Informácie okolo nás - Multimédiá	Audiovizuálna relácia	Prostredie a nástroje programu Revelation Sight & sound. Ukážka stôp na hotovej relácii.	sa zoznámí s prostredím programu a pochopí princíp stôp a časovej osi.	OaSR, MedV, HV	
	11		Zvuková relácia	Radenie zvukov, hudby a zvukových efektov do stôp. Časovanie.		OaSR, MedV, HV	
Marec	12		Fotopríbeh	Radenie fotografií, časovanie.	vie zostaviť v časovej následnosti texty, obrázky a zvuky do relácie. Dokáže pracovať s časovaním v stopách.	OaSR, MedV, HV, VV	
Apríl	13		Fotografie v pohybe	Animovanie fotografií (panoramovanie), titulky a texty.		OaSR, MedV, HV, VV	
Máj	14		Fotografie so zvukom	Pridanie zvukovej stopy k fotopříbehu.		OaSR, MedV, HV, VV	
Máj	15		projekt	Spracovanie vlastnej relácie v skupinách.	dokáže v skupine vytvoriť plnohodnotnú reláciu (obraz aj s pohybom, zvuk, titulky a texty).	OaSR, MedV, HV, VV, PS	
Jún	16	projekt	Spracovanie vlastnej relácie v skupinách.		OaSR, MedV, HV, VV, PS		
	17	Princíp fungovania IKT - Informácie všeobecne	Ochrana informácií	Heslo a šifra. Ukážky na šifrovanie súborov, kódovanie prenosov informácií (napr. wifi, HTTPS), kódovanie komunikácie a heslovanie prístupu do účtov (chat..., spojenie s poštovým serverom a bankou)	dokáže posúdiť oblasť s nutným šifrovaním komunikácie.	OaSR, MedV	

Vysvetlivky:

OaSR	Osobnostný a sociálny rozvoj	CH	Chémia
VkS	Vedenie k systémovosti	ANJ	Anglický jazyk
PS	Prezentačné schopnosti	NEJ	Nemecký jazyk
VU	Výchova umením	SJL	Slovenský jazyk a lit.
VV	Výtvarná výchova	BIO	Biológia
HV	Hudobná výchova	GEG	Geografia
MAT	Matematika	ON	Občianska náuka
FYZ	Fyzika	MedV	Mediálna výchova

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ČLOVEK A SVET PRÁCE

PREDMET: SVET PRÁCE

Charakteristika predmetu

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

Program je otvorený a je možné meniť ho podľa podmienok školy.

Kompetencie žiaka

Všeobecné (univerzálne) kompetencie:

1. schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
2. schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
3. schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
4. schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť,

Pracovné kompetencie žiaka

používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky

pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt

využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoje i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste

orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie

Mes.	Č.h.	Obsahová časť (tem. celok)	Výkonová časť – ciele a kľúčové kompetencie	Poznámka
IX.	1.	Úvod do učiva. Bezpečnosť pri práci.		OZZ
IX.	2.	I. TC. Okrasné záhradníctvo 1. Význam a rozdelenie okrasných rastlín	Poznať jednotlivé skupiny okrasných rastlín a ich typických zástupcov	Byť vytrvalým pri pestovaní okrasných rastlín a využiť získané vedomosti a zručnosti pri skrášľovaní svojho domova /napr. balkón/. OSR

X.	3.	2. Okrasné kvetiny Rozdelenie	Vedieť rozdelenie: jednoročné, dvojročné, trvalky cibuľové a hlúznaté kvetiny.	OSR
X.	4.	3. Pestovanie, generatívne a vegetatívne rozmnožovanie okr. kvetín	Vedieť rozmnožovať okrasné rastliny – vegetatívne aj generatívne, poznať požiadavky jednotlivých rastlín na prostredie a vedieť ich dopestovať	Motivácia k tvorbe spoločensky prospešným projektom, produktívna práca, orientácia pre ďalšiu profesijné zameranie ENV
XI.	5.	4. Rýchlenie okrasných kvetín	Pestovaním rastlín prispieť k osvojeniu si jednotlivých pestovateľských postupov	
XI.	6.	5. Pestovanie, ošetrovanie, generatívne a vegetatívne rozmnožovanie okrasných drevín	Vedieť vybrať vhodné okrasné rastliny na určené miesto	
I.	7.	6. Praktická činnosť	Vedieť vybrať vhodné okrasné rastliny na určené miesto.	OSR
I.	8.	II. TC Skalka 1. Príprava skalničkového záhona	Vedieť využiť všetky doterajšie vedomosti a zručnosti pri výstavbe a zakladaní skalky, vysadené rastliny poznať, vedieť ošetrovať a pestovať	Výber vhodného miesta na skalku, základné pravidlá pri vytváraní skalničkového záhona ENV
II.	9.	2. Pestovanie okrasných rastlín v skalke	Okrasné rastliny vhodné do skalky, poznávanie, pomenovanie, zásady ich pestovania a ošetrovania	
II.	10.	3. Praktická činnosť	Získať zručnosti pri ošetrovaní trvalých skalničiek	Rozvoj poznania, že produktívna práca je základom pekného životného prostredia. Realizovanie vlastnej myšlienky, presadiť sa a vedieť pracovať v

				kolektíve OSR
III.	11	4. Praktická činnosť		OSR
III.	12	3. TC Trávnik 1. Zakladanie trávnik	Príprava pozemku, vyčistenie terénu, príprava pôdy, sejba. Poznať základné pravidlá zakladania trávnik, poznať základné druhy tráv.	Vidieť význam cieľavedomej činnosti z hľadiska tvorby a ochrany životného prostredia a tvorby oddychového priestoru ENV
IV.	13	2. Ošetrovanie trávnik	Vedieť ošetrovať trávnik, získať zručnosti pri práci s náradím, bezpečnosť pri práci	Vidieť význam cieľavedomej činnosti z hľadiska tvorby a ochrany životného prostredia a tvorby oddychového priestoru
IV.	14	3. Praktická činnosť	Vedieť vytvárať hodnoty a vážiť si produkty svojej práce.	RGV
V.	15	4. Praktická činnosť		
V.	16	5. Projektová práca	Vedieť pracovať s PC a odb. lit. Poznať známe záhrady doma a vo svete.	MEV, PPZ, MUV
VI.	17.	6. Záverečné hodnotenie		OSR

PREDMET: OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Stručná charakteristika predmetu:

Oblasť rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne študijný rozvoj žiaka podporujú.

So zameraním sa na svet práce, voľbu svojho budúceho povolania utvára a rozvíja u žiakov potrebné kľúčové kompetencie tým, že ich vedie k pozitívnemu vzťahu k práci, k chápaniu práce a pracovných činností ako príležitosti k sebarealizácii, sebaaktualizácii, k rozvíjaniu podnikateľského myslenia. Ďalej ich vedie k orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce, ďalej k osvojeniu potrebných poznatkov a schopností významných pre voľbu vlastného profesijného zamerania, pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu a pre uplatnenie na trhu práce.

Stručný cieľ predmetu:

Cieľom predmetu je rozvíjať u žiakov psychosociálny rozvoj, sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medzil'udské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevencia šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Témy: 1. Voľba profesijnej orientácie **5** hod. (+1úvodná hodina, úvod do predmetu)
2. Možnosti vzdelávania **4** hod.
3. Trh práce **3** hod.
4. Zamestnanie **3** hod.
5. Podnikanie **1**hod. (+ **1** záverečná hodina, hodnotenie, sebahodnotenie)

SPOLU: **18** hodín

Charakteristika vyučovacieho predmetu

OSR so zameraním na voľbu povolania ako nový vyučovací predmet sa bude vyučovať v 8.ročníku. Vzdelávací obsah je určený všetkým žiakom.

Vyučovanie bude prebiehať v kmeňových triedach, v PC alebo multimedialnej učebni.

Dôležitou súčasťou života človeka je práca, a teda aj povolanie. Povolanie ovplyvňuje to, ako sme spokojní so životom, náš životný štýl a s tým súvisí aj spôsob trávenia voľného času. Z doterajších výskumov vyplynulo, že len necelých 20% ľudí má zamestnanie, ktoré im umožňuje spokojne sa realizovať. Tento nelichotivý stav môže zlepšiť aj dôslednejšia príprava človeka na svoje budúce povolanie.

Voľba povolania patrí k najvýznamnejším rozhodnutiam v živote človeka. Môže byť až tak náročné, že si vyžaduje pomoc odborníkov. Úspešné vyriešenie otázky výberu štúdia a povolania znamená, že sa žiak rozhodne pre vzdelanie a povolanie, v ktorom sa bude častejšie stretávať s úspechom a uznaním. To bude mať aj vplyv na zvyšovanie kvality života. Výberom nevhodného povolania sa žiak môže vystaviť riziku nezamestnanosti. Preto je dôležité, aby si žiak vybral školu a prácu dobre, teda informovaným a premysleným spôsobom.

V minulosti sa zamestnanec vo svojom pracovnom vývoji snažil o usporiadaný pracovný postup v danej hierarchii v rámci organizácie alebo profesie. Dnes nové poňatie kariéry spočíva v celoživotnom zdokonaľovaní človeka a v postupe v učení a v práci. To však vyžaduje podporu a pomoc. Nie je to však jednorazová pomoc. Dnes už človek nemôže počítat s tým, že kvalifikácia, ktorú raz získa v škole, bude jeho celoživotným zdrojom obživy.

Svet práce sa dnes mení. Rastie hlavne sektor IKT, vzniklo veľa nových povolání, niektoré, naopak, takmer už zanikli, iné zásadne zmenili obsah. V neposlednom rade internacionalizácia sveta práce, resp. toľko citovaná globalizácia spôsobuje, že stále viac ľudí neobmedzuje svoj profesijný akčný rádius len na svoju vlasť, ale sa rozširuje po celom kontinente i mimo neho. Tak je to aj so vzdelávaním, čo kladie zvýšené nároky na informovanosť.

Preto treba pomôcť žiakom v základnej orientácii v problematike voľby povolania, a to prostredníctvom inštruktážnych orientačných aktivít už v základnej škole.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby voľby povolania považujeme pomôcť žiakom od ich psychosociálneho rozvoja - ich prežívania, správania, schopnosti riešiť problémy, tvorivosť, cez venovanie sa ich názorom, postojom k sebe, k učeniu, k spoločnosti, disciplíne až po premyslené rozhodnutie pri výbere učebného alebo študijného odboru, pre správnu voľbu svojho budúceho povolania. Ďalej pripraviť žiakov na život v praxi a na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu práce, tj. aby dokázali dodržiavať pravidlá, povinnosti a záväzky, aby sa vedeli adaptovať na zmenené pracovné podmienky a aby žiaci dokázali pristupovať k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, ale aj funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že poskytne žiakom zážitkovou formou aktívnu skúsenosť, vedúcu k:

- porozumeniu sebe samému – prehĺbeniu sebapoznania – uvedomeniu si silných a slabých stránok, svojich možností, sebahodnotenie
- zvládaniu vlastného správania,
- utváraniu si pozitívneho (nezraňujúceho) postoja k sebe samému i k druhým,
- prispievaniu utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo triedy,
- rozvíjaniu základných schopností dobrej komunikácie v triede aj mimo triedy,
- utváraniu a rozvíjaniu základných zručností pre kooperáciu, uvedomovaniu si hodnôt kooperácie,
- získavaní základných sociálnych zručností pri riešení rôznych (aj zložitých) situácií,
- osvojovaní si študijných zručností,
- osvojovaní si vedomostí týkajúcich sa duševnej hygieny,
- uvedomovaní si hodnôt rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov,
- schopnosti vedieť si obhájiť svoj názor, byť tolerantný k názorom druhých, dodržiavať pravidlá diskusie,
- uvedomovaní si mravných rozmerov rôznych spôsobov ľudského správania,
- predchádzaniu sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania,
- vzdelávaní k ľudským právam,
- pozitívnemu vzťahu k práci a zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce, k organizácii a plánovaniu práce,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postojom a hodnotám vo vzťahu k práci človeka,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávaniu a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, rôznych formách fyzickej a duševnej práce a k osvojeniu potrebných poznatkov významných pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- učeniu sa zodpovednosti za svoju prácu, k úcte k práci druhých, k potrebe ďalej na sebe pracovať bez ohľadu na dosiahnutý stupeň vzdelania,
- orientovaniu sa v problematike voľby povolania a vo svete práce, v médiách (pracovné inzeráty)
- písaniu štruktúrovaného životopisu, žiadosti, odvolania,
- vyplňaniu úradných tlačív: prihlášky, zápisného lístka.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Kompetencie k učeniu

Učiteľ

- kladie dôraz na pozitívnu motiváciu žiaka,

- používa vhodné učebné pomôcky, audiovizuálnu techniku, IKT,
- predkladá dostatok informačných zdrojov z učebníc a textov,
- učí žiakov vyhľadávať, spracovávať a používať potrebné informácie v médiách,
- uplatňuje individuálny prístup k žiakovi,
- motivuje k učeniu,
- vedie žiaka k akčnému plánovaniu.

Kompetencie k riešeniu problémov

Učiteľ

- motivuje žiaka k samostatnosti,
- zadáva úlohy vedúce k využívaniu žiakových skúseností,
- vedie žiaka k pochopeniu, ako funguje trh práce,
- vedie žiaka k zodpovednému rozhodovaniu o vlastnej profesijnej orientácii,
- zoznamuje žiaka s možnosťami ďalšieho štúdia a s prípravou na budúce povolanie.

Kompetencie komunikatívne

Učiteľ

- podporuje rôzne formy komunikácie, formuluje a vyjadruje svoje myšlienky,
- vysvetľuje pojmy súvisiace s pracovným procesom,
- vysvetľuje pojmy súvisiace s voľbou povolania.

Kompetencie sociálne a personálne

Učiteľ

- vedie žiaka k práci v skupine,
- vedie žiaka k prezentácii vlastných názorov a potrieb,
- rozvíja žiakovu schopnosť viesť dialóg s ostatnými,
- vedie žiaka k rešpektovaniu názoru druhého

Kompetencie občianske

Učiteľ

- vedie žiaka k pochopeniu významu práce v živote jedinca,
- vedie žiaka k zodpovednosti za vlastnú budúcnosť,
- vedie žiaka k uvedomeniu si hodnoty vlastného života a zodpovednosti za jeho naplnenie,
- uvádza pozitívne a aj negatívne príklady.

Kompetencie pracovné

Učiteľ

- vedie žiaka k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny práce,
- učí žiaka organizovať si svoju prácu a vedie ho k pozitívnemu vzťahu ku každej práci,
- vedie žiaka k premyslenému rozhodnutiu pri výbere učebného alebo študijného odboru,
- zoznamuje žiaka s kladenými nárokmi na konkrétne povolanie a podnikateľské aktivity.

Prierezové témy

Výchova demokratického občana (VDO) (MKV)

- občianska spoločnosť a škola, občan, občianska spoločnosť a štát.
identitu, byť sám sebou, reflektovať vlastné socio-

Výchova k mysleniu v európskych a globálnych súvislostiach (VMEGS) v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych

Multikultúrna výchova

- uvedomovať si vlastnú kultúrne zázemie,
- komunikovať a žiť

- sme Európania.
svoje práva a rešpektovať práva druhých, chápať a tole-
názory i schopnosti druhých.

Environmentálna výchova (ENV)

vzdelávaním, praxou a trhom práce v iných krajinách

- ľudské aktivity a problémy životného prostredia,
- prispievať k vnímaniu života ako najvyššej hodnoty.

Mediálna výchova (MDV)

- stavba mediálnych prostriedkov,
- fungovanie a vplyv médií v spoločnosti,
- médiá – zdroj informácií.

Dôvody zavedenia OSR so zameraním na voľbu povolania:

Najvýznamnejším cieľom školského vzdelávania je „vybavenie žiaka kompetenciami na to, aby dokázal efektívne využiť všetky dostupné informácie, poradenské služby a iné zdroje, aby sa podľa nich naučil samostatne a zodpovedne rozhodovať. Ide hlavne o to, aby si žiak uvedomil, ktoré faktory musí brať do úvahy z oblasti práce a vzdelávania, musí im prisudzovať váhu, ako ich má hodnotiť a kde má o nich získať informácie. Žiak by sa mal naučiť poznávať sám seba, svoje záujmy, šance i hranice, aby sa mohol lepšie zorientovať vo svete práce a vzdelávania.“ (Hlad’o, P.: Svět práce a volba povolání, s. 9)

„Podľa psychologov mnohí pubescenti ešte nie sú zrelí pre zodpovedné rozhodovanie, ich voľba ďalšej vzdelávacej cesty je sťažená množstvom okolností. Či už sú to osobnostné zmeny, malá pripravenosť pre toto životne dôležité rozhodovanie, malá informovanosť o svete práce a jednotlivých povolaniach, o potrebných zdravotných podmienkach, požadovaných znalostiach, schopnostiach a hlavne o skutočnom výkone povolania a jeho perspektívach na trhu práce.

Ďalej je to neznalosť vzdelávacieho systému, nedostatočný stupeň sebapoznania, krátkodobá perspektívna orientácia a nejasné predstavy o vlastnej budúcnosti.“ (Hlad’o, P.: Kariérové vzdělávání a poradenství v ČR, s.1)

skupín, uplatňovať

rovať odlišné záujmy,

- zoznamovať sa so

a prácou cudzincov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ: UMENIE A KULTÚRA

PREDMET: VÝCHOVA UMENÍM + HUDOBNÁ VÝCHOVA

ročník: ôsmy

časová dotácia: 0,5 hodiny týždenne Výchova umením, 0,5 hodiny týždenne Hudobná výchova – spolu 33 hodín ročne(ŠVP) +ŠkVP

názov ŠkVP: Cesta za poznáním

stupeň: ISCED 2, nižšie sekundárne vzdelanie

forma štúdia: denná

škola: Základná škola Rázusova 2260, Čadca

vyučovací jazyk: slovenský jazyk

Charakteristika predmetu:

Predmet výchova umením, ktorý patrí do vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra, nadväzuje na predmety hudobná výchova a výtvarná výchova v predchádzajúcich ročníkoch základnej školy. Má žiakom sprostredkovať živú skúsenosť umenia a svetové a národné kultúrne dedičstvo. Ťažiskovo vychádza z hudobného umenia a z vizuálnych umení – výtvarného, architektúry, dizajnu a filmu. Prierezovo obsahuje prvky literárneho a dramatického umenia.

Zámerom tohto predmetu je optimálne formovať osobnosť – emocionalitu a intelekt žiakov tak, aby si prostredníctvom tvorivých činností a komunikácie s umením vytvárali svoj autentický spôsob bytia. Prostredníctvom činnostného vyučovania, vzájomným prepojením tvorivého a objaviteľského princípu vytvárať predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov a znalostí tak, aby sa umenie stalo imanentnou súčasťou života žiakov.

Ciele predmetu:

Kognitívne ciele

Na základe vedomostí o rôznych druhoch umenia, ktoré žiaci získajú predovšetkým vlastnou činnosťou:

- nadobudnú schopnosť uplatňovať tieto vedomosti pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel,
- spoznajú najvýznamnejších slovenských a svetových tvorcov diel rôznych umeleckých druhov a ich interpretov, diela typické pre kľúčové tendencie súčasného umenia, ako aj diela charakterizujúce štýlové znaky historických epoch;
- spoznajú najdôležitejšie vlastnosti vyjadrovacích prostriedkov rôznych umení, technické postupy, nástroje a médiá;
- na základe spoznávania a osvojovania si umelekej výpovede domácich diel (výtvarných, hudobných, literárno-dramatických) v kontexte s európskou kultúrou získavajú úctu ku tvorcom a dielam svojej krajiny;
- na základe svojich činností v tomto predmete získavajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami, - nadobudnú schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale i iných národov a etník;
- dokážu analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z prírodných vied, geografie, histórie, etiky, literatúry, cudzích jazykov a vyhodnocovať ich vplyv na umenie,
- dokážu vytvárať projekty, v ktorých budú syntetizovať vlastné i prevzaté nápady z jednotlivých umeleckých oblastí v intenciách polyestetického výchovy.

Socioafektívne ciele

- prostredníctvom precítenia a pochopenia umeleckých diel žiaci dokážu prekonať svoj egocentrizmus a stotožniť sa do istej miery s autormi týchto diel (empatia) pri zachovaní svojich vlastných názorov a postojov (asertivita);
- uprednostňovať autentické tvorivé riešenia vo vlastnom vyjadrovaní prostriedkami umenia a pri vnímaní umeleckých diel;
- dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- vedia prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadajú v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život,
- získavajú schopnosti spolupracovať v tíme, prevziať zodpovednosť za plánovanie, propagáciu, realizáciu i prezentáciu vlastnej práce i skupinových projektov,
- chápu umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnienia svojho života.

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné, výtvarné, pohybové a literárne predstavy a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch;

- dokázu zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky do celkov tak, aby prostredníctvom nich vedeli vyjadriť svoje myšlienky, predstavy, postoje, a tak komunikovať s okolitým svetom;
- osvojujú si technické postupy potrebné na spracovanie materiálu (nahrávanie, montáž, strih, úprava akustického signálu, komunikácia a elaborácia prostredníctvom softvérov, vyhľadávanie umeleckých podnetov na internete a pod.

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

Základom výchovno-vzdelávacích stratégií predmetu Výchova umením je rozvoj predovšetkým kľúčových kompetencií ŠkVP – *Spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry*, ďalej kompetencia – *Sociálne komunikačné spôsobilosti*.

Pre utváranie a rozvíjanie týchto kľúčových kompetencií využívame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- poznať charakteristické diela a štýl kľúčových epoch európskeho umenia,
- poznať znaky ťažiskových tendencií moderného a súčasného výtvarného a hudobného umenia,
- orientovať sa v systémoch dizajnu a architektúry,
- poznať žánre filmu a základné tendencie v jeho vývoji,
- poznať najdôležitejšie médiá, nástroje a technické (realizačné) postupy v rôznych druhoch umenia,
- poznať základné vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy v hudbe a vo výtvarnom umení,
- orientačne poznať najdôležitejších autorov svetového a slovenského umenia,
- diskutovať o umeleckých dielach,
- identifikovať a správne používať pojmy z podnetov ponúkaných z rôznych smerov hudobného a výtvarného umenia.

Vyučovacie stratégie:

Vo výchove umením je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka – zážitku z vytvárania a vnímania umeleckého diela; časť vedomostí o výtvarnom umení, hudbe, performatívnych umeniach, filme, dizajne, architektúre, o vizuálnej a akustickej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy, internet).

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda autentické riešenie a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

Učebné zdroje:

Tematické okruhy	Edukačné témy	Odporúčané ukážky a východiskový materiál
1. obraz v hudbe, hudba v obraze (hľadanie vzťahov medzi hudobným a výtvarným vyjadrovaním synergia vizuálneho a auditívneho)	1.1. vytváranie hudby na vybrané vizuálne artefakty, 1.2. hľadanie výtvarných ekvivalentov k hudobnému jazyku, formám a druhom, štýlom	1.1. M. P. Musorgskij: Obrázky z výstavy (aj aktualizované verzie); <i>P. Hindemith: Maliar Mathis (M. Grünewald);</i> <i>E. Suchoň: Obrázky zo Slovenska ;</i> <i>(M. Benka, M. Bazovský, Ľ. Fulla...);</i> <i>C. Debussy: Faunovo popoludnie (Renoire, Cézanne, Gogh, Gauguin...);</i> <i>M. Ravel: Zrkadlá, Gašpar noci...</i> 1.2. Bachove fúgy – maľby fúgy (P. Klee, J. Weder, J. Albers, V. Kandinskij, F. Kupka); <i>Sonáta – maľby sonáty (K. Čiurlionis)</i> <i>Kontrapunkt (R. Fila...)</i> <i>výtvarné vyjadrenie džezu, punku, rocku, rapu...</i> <i>Farebná hudba a kinetické umenie</i>
2. vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v hudbe a výtvarnom umení / citové pôsobenie výrazu - správne vidíme len srdcom	2.1. štylizáčne variácie motívu, tvaru 2.2. štýl a výraz emócií v hudbe: láska a nenávisť stvárnena v hudobných dielach. Vážnosť, radosť, hnev, nepokoj, netrpezlivosť, sústredenie,	2.1. ukážky štylizácie a transformácie tvaru vo výtvarnom umení <i>surrealizmus, imaginatívne tendencie – porovnať s kubizmom, impresionizmom, fauvizmom, neodadaizmom, konceptualizmom...;</i> <i>štylizácia tvaru v dizajne,</i> 2.2. rôznosť štýlov v hudbe, F.Mendelssohn-Bartholdy: Sen noci svätéhojanskej, Piesne bez slov...; Fr. Liszt: Sen lásky; P.I. Čajkovskij: Rómeo a Júlia; S. Prokofjev: Rómeo a Júlia; R. Wagner: Tristan a Izolda; E.H.Grieg: Lyrické

	<i>meditácia, pokoj, úzkosť, strach atď.</i>	<i>kusy, Peer Gynt...</i>
3. multimédiá – pohyb a dej prostredníctvom obrazu a zvuku; technika – tretia ruka človeka	3.1. strihanie zvukov a filmových záberov; vytváranie obrazovo –zvukovej koláže	3.1. ukážky rôznych typov ozvučenia filmov; rôzne filmové a hudobné žánre; videoumenie (video, videoperformancia, videoinštalácia, klip); elektronická hudba. Piesne populárnej hudby. Marián Varga, Emerson, Lake and Palmer, Bázlik: Spektrá, Pastierska elégia Hudobné softvéry a interaktívne programy pre prácu s PC. Literatúra a príručky k akustickým a technologickým problémom nahrávacieho štúdia.
4. umenie a náboženstvo/ umenie baroka. Človek a viera	4.1. vyjadrenie posvätného a transcendentna 4.2. baroková architektúra, barokový objekt, maliarstvo a sochárstvo	4.1. využiť materiál z etickej a náboženskej výchovy; sakrálné skladby (omše, requiem, modlitby, chorály, pašie, napr. od: J.S.Bacha, L.v.Beethovena, W.A.Mozarta, G.Verdiho, G.Pucciniho, Honeggera, Hindemitha, Pendereckého.....); porovnať spirituál, gospel. 4.2. baroková architektúra maľba a sochárstvo; iluzionizmus v službe architektúry; púte, kalvárie; biblické motívy, postava Krista (vo výtvarnom umení, filme, muzikále); porovnať so súčasnou sakrálnou architektúrou.
5. prostredie a situácia / väzby hudby a výtvarného umenia na konkrétne prostredie	5.1. inštalácia in situ 5.2. mestské a vidiecke korene umenia	5.1. umenie inštalácie, umenie vo verejných priestoroch (site specific). 5.2. Čechomor, Hradištan Originálny pražský synkopický orchester slovenský folk, Bratislava Hot Serenaders Funny Fellows, Banda S. Smetanu World Music, Etno, mestský folklór, "garážová" hudba, subkultúrne žánre, šanzón, kaviarenská hudba, diskotéková hudba, dychovka, ľudová hudba...
6. divadlo a tanec /spojenie s hudbou a dizajnom. Človek medzi ľuďmi	6.1. interdisciplinárny projekt hudobnej performance:	6.1. J. Cage a jeho happeniny; M. Adamčiak (orchester pod vodou); B. Felix: Harlekyn, klavírne koncerty Bacha, Mozarta, Beethovena, Chopina, Liszta, Rachmaninova (úryvky) Husľ. koncerty Vivaldiho, Paganiniho... – Piesne a témy k variáciám (Mozart, Schubert) - Smetana: Šárka, Libuše; Musorgskij: Gnomus; Beethoven: Coriolanus, Egmont; Schubert: Grétko pri kolovrátku, Verklikár, Krásna mlynárka; Ravel: Pavana za mŕtvu infantku; tance rôznych období a žánrov.
7. portrét spolužiaka	7.1. literárny opis spolužiaka 7.2. fotografický portrét 7.3. kresba hlavy , 7.4. mentálny portrét ľudskej osobnosti v hudbe	<i>ukážky popisov osôb z literatúry; maľby a sochy portrétu v dejinách umenia; ukážky karikatúry; rozprávanie o funkciách portrétu od magického ponímania až po reklamu,</i> Musorgskij: Gnomus z Kartiniek, Smetana: Šárka, J. Stivín: Temperamenty (džezové štúdio), Grieg: Solvejgina pieseň lásky, výber z Lyrických kusov atď.

Obsah vzdelávania:

Učebné osnovy:

Učivo:	Vzdelávacie výstupy:	Kritéria hodnotenia:	Metódy a prostriedky hodnotenia:	Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy:
Zvuk a obraz - JAZYK UMENIA 1. obraz v hudbe, hudba v obraze 1.1. vytváranie hudby na vybrané vizuálne artefakty	Žiak vie: hľadať hud. ekvivalenty k výtvarným dielam, hľadať príbeh a obraz v hudbe; interpretovať obraz (jeho dotváranie, oživovanie...) a umocňovať ho hudbou (pohybom, sprievodným slovom),	Žiak vedel: hľadať hud. ekvivalenty k výtvarným dielam, hľadať príbeh a obraz v hudbe; interpretovať obraz (jeho dotváranie, oživovanie...) a umocňovať ho hudbou (pohybom, sprievodným slovom),	Aktívna práca na hodine Zapájanie sa do aktivít Pohybové vyjadrenie témy	Hudobná výchova, Výtvarná výchova <i>hudobno-vizuálne projekty, kompozície, objekty, inštalácie ...</i> OSR1
1.2. hľadanie výtvarných ekvivalentov k hudobnému jazyku, formám a druhom, štýlom	Žiak vie: vyjadrovať rôzne hudobné formy a žánre rôznymi výtvarnými formami; analógie medzi vyjadrovacími prostriedkami a kompozičnými princípmi, žánrami a štýlmi; môže ich vyjadrovať figuratívne alebo nefiguratívne.	Žiak vedel: vyjadrovať rôzne hudobné formy a žánre rôznymi výtvarnými formami; analógie medzi vyjadrovacími prostriedkami a kompozičnými princípmi, žánrami a štýlmi; vedel ich vyjadrovať figuratívne alebo nefiguratívne.	Vlastná práca	VYV, HUV <i>maľby (kresby, grafiky ...)</i> rôznych <i>hudobných foriem (napr. fúga, sonáta, nocturno, humoreska, seriálna hudba; kánonický spev, jódlovanie, rapovanie; valčík, tango, rock and roll; kontrast, rytmus, harmónia a disharmónia);</i> OSR 8
2. vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v hudbe a výtvarnom umení 2.1. štylizáčne variácie motívu, tvaru	Žiak vie: Využívať techniky: Kresba, kolorovaná kresba, maľba, modelovanie a v nich-geometrizačia, skryštalizačia, zahmlievanie, tvarové zmäkčenie, roztečenie, zoštiehlenie, stučnenie poľudštenie, hybridácia... , transformácia podoby smerom k inému	Žiak vedel: Využívať techniky: Kresba, kolorovaná kresba, maľba, modelovanie a v nich uplatniť štylizáčne variácie motívu a tvaru	Vlastná práca	HUV, VYV <i>kresba, kolorovaná kresba, maľba, alt.</i> Modelovanie Matematika

	motívu(tvaru)			
2.2. štýl a výraz emócií v hudbe	<p>Žiak vie:</p> <p>vytvárať variácie, ponášky na obľúbené melódie a motívy z počutých skladieb; hrať na nástrojoch; hľadať ľudové, umelé i populárne piesne s tematikou lásky, radosti, strachu... zostaviť scénu s emočným zameraním (vymýšľať dialógy, zhudobniť ich, príp. aj rapovať na hotové hudobné podklady;</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>vytvárať variácie na obľúbené melódie a motívy z počutých skladieb; hrať na nástrojoch; hľadať ľudové, umelé i populárne piesne s tematikou lásky, radosti, strachu... zostaviť scénu s emočným zameraním</p>	<p>Aktivita na hodine</p> <p>Zapojenie sa do scény</p>	<p>Hudobná výchova, výtvarná výchova, literatúra</p> <p>OSR5</p> <p><i>porovnávanie rôznych typov výrazu výtvarného a hudobného stvárania; diskusia o vplyve hudby a výtvarného umenia na formovanie osobnosti človeka.</i></p>
<p>3. multimédia – pohyb a dej prostredníctvom obrazu a zvuku</p> <p>3.1. strihanie zvukov a filmových záberov; vytváranie obrazovo – zvukovej koláže</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>vybrať zvuk a krátky filmový záber z archívu (edukačné DVD); generovať počítačové zvuky a kombinovať zvuky a obraz; tvoriť vlastné zvuky prostredníctvom elektronického nástroja, mikrofónu a vlastného hlasu, ruchov rôznych nástrojov...; ozvučovať zábery zvukmi; prezentovať výstupy a diskutovať o rôznosti výrazov; využiť počítačové programy k hudobnej, výtvarnej výchove.</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>vybrať zvuk a krátky filmový záber z archívu, generovať počítačové zvuky a kombinovať zvuky a obraz; vytvoriť vlastné zvuky prostredníctvom elektronického nástroja,.....; ozvučovať zábery zvukmi; prezentovať výstupy a diskutovať o rôznosti výrazov; využiť počítačové programy k hudobnej, výtvarnej výchove.</p>	<p>Vlastný projekt a prezentovanie</p>	<p>Informatika</p> <p>TPPZ 3</p> <p>TPPZ 1</p>
<p>TRADÍCIA A IDENTITA</p> <p>4. umenie a náboženstvo/ umenie baroka. Človek a viera</p> <p>4.1. vyjadrenie posvätného a transcendentna</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>Vypočuť si skladbu a diskutovať o nej, hudbe, ktorá pôsobí meditatívne, posvätné; porovnávať s hudbou iných kultúr.</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>Vypočuť si skladbu a diskutovať o nej, hudbe, ktorá pôsobí meditatívne, posvätné; porovnať ju s hudbou iných kultúr.</p>	<p>Zapojenie sa do diskusie</p>	<p>Hudobná výchova</p> <p>Náboženská výchova</p> <p><i>základné ľudské postoje - modlitba, vyjadrené v hudbe a výtvarnom v umení – porovnanie,</i></p>

				MKV 1 MKV 4
4.2. baroková architektúra, barokový objekt, maliarstvo a sochárstvo	Žiak vie: pripraviť návrh barokového objektu, napr. relikviára: - návrh a realizácia „relikviára“ pre ruku, nohu, ucho, kvetinu, knihu, predmet ... z rôznych materiálov; alt.: kresliť prvky barokovej architektúry (kolonáda, priečelie, kopula...).	Žiak vedel: pripraviť návrh barokového objektu, napr. relikviára: - návrhol a realizoval „relikviár“ pre ruku, nohu, ucho, kvetinu, knihu, predmet ... z rôznych materiálov; alt.: kreslil prvky barokovej architektúry (kolonáda, priečelie, kopula...).	Vlastná práca	Výtvarná výchova, Náboženská výchova TPPZ 2 <i>baroková archit., maľba a sochárstvo; biblické motívy, postava Krista (vo výt. umení, filme, muzikále) porovnať so súčasnou sakrálnou architektúrou.</i>
5. prostredie a situácia / väzby hudby a výtvarného umenia na konkrétne prostredie 5.1. inštalácia in situ	Žiak vie: dotvoriť priestor (školy, klubovne, pamiatky...) inštalovaním prvkov (predmety, zrkadlá, materiály, maľba, kresba, grafiti), ktoré pozmenia jeho význam	Žiak vedel: dotvoriť priestor (školy, klubovne, pamiatky...) inštalovaním prvkov (predmety, zrkadlá, materiály, maľba, kresba, grafiti), ktoré pozmenili jeho význam	Vlastná práca, Inštalácia prác	
5.2. mestské a vidiecke korene umenia	Žiak vie: vytvárať hudobno-scénické modely, typické pre život v meste a na dedine: diskotéka, oslavy Nového roka na námestiach, pouliční muzikanti, svadba na úrade, pohreb v krematóriu - dožinky, dedinská svadba (pohreb), zábava s dychovkou, s folklórnym súborom, hasičský bál - žiaci vyberajú hudbu a píšu scenáre...	Žiak vedel: vytvárať hudobno-scénické modely, typické pre život v meste a na dedine: diskotéka, oslavy Nového roka na námestiach, pouliční muzikanti, svadba na úrade, pohreb v krematóriu - dožinky, dedinská svadba (pohreb), zábava s dychovkou, s folklórnym súborom, hasičský bál - žiaci vybrali hudbu a písali scenáre...	Aktívne zapojenie sa do témy Príprava a realizácia scénky, práca v skupine	Hudobná výchova Regionálna výchova MKV 3 <i>Čechomor slovenský folk World Music, Etno, mestský folklór, "garážová" hudba, subkultúrne žánre, šansón, kaviarenská hudba, diskotéková h., dychovka, ľud. hudba...</i>
PRIENIKY UMENÍ 6. divadlo a tanec /spojenie	Žiak vie: pohybovo prezentovať rôzne charaktery na	Žiak vedel: pohybovo prezentovať rôzne charaktery na	Vlastný výstup – pohybové	Výtvarná výchova, hudobná výchova, Slovenský

<p>s hudbou a dizajnom. Človek medzi ľuďmi</p> <p>6.1. interdisciplinárny projekt hudobnej performancie:</p>	<p>improvizovanú hudbu vhodného výrazu; -predviesť tanečné kreácie; výtvarné stvárnenie charakterov podľa hudby; líčenie, masky, návrh kostýmu; literárny dialóg, monológ, rozhovor - jeho zhudobňovanie alebo podkresľovanie vybranou hudbou...</p>	<p>improvizovanú hudbu vhodného výrazu; -predviesť tanečné kreácie; výtvarné stvárnenie charakterov podľa hudby; líčenie, masky, návrh kostýmu; literárny dialóg, monológ, rozhovor - jeho zhudobňovanie alebo podkresľovanie vybranou hudbou...</p>	<p>stváranie</p>	<p>jazyk a literatúra</p> <p><i>návrhy kostýmov; premena prozaického textu na dramatický; pohybové stváranie postáv; polyológ - dialóg - monológ v hudbe; otázka a odpoveď ako forma hudobnej myšlienky; hudobné charaktery a portréty.</i></p>
<p>7. portrét spolužiaka</p> <p>7.1. literárny opis spolužiaka</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>Vytvoriť opis, jeho tváre postavy, zvykov, vkusu ...</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>Vytvoriť opis, jeho tváre postavy, zvykov, vkusu ...</p>	<p>Vlastná práca</p>	<p>Slovenský jazyk a literatúra</p>
<p>7.2. fotografický portrét</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>Vytvoriť fotografiu so správnym osvetlením, výrazom, orámovaním – výsekom reality (reklamná fotografia)</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>Vytvoriť fotografiu so správnym osvetlením, výrazom, orámovaním – výsekom reality (reklamná fotografia)</p>	<p>Fotografia, prezentácia</p>	<p>Informatika</p> <p>TPPZ 1</p>
<p>7.3. kresba hlavy</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>kresliť podľa modelu; snaha o výstavbu proporcií; na základe kresby pokus o karikatúru,</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>kresliť podľa modelu; snaha o výstavbu proporcií; na základe kresby pokus o karikatúru,</p>	<p>Vlastná práca</p>	<p>Výtvarná výchova</p>
<p>7.4. mentálny portrét ľudskej osobnosti v hudbe</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>pohybovo prezentovať charakter ľudskej osobnosti na improvizovanú hudbu vhodného výrazu; - výtvarne stvárniť charakter podľa hudby;</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>pohybovo prezentovať charakter ľudskej osobnosti na improvizovanú hudbu vhodného výrazu; - výtvarne stvárnil charakter podľa hudby;</p>	<p>Pohybové stváranie</p>	<p>Hudobná výchova</p> <p>Výtvarná výchova</p>

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ZDRAVIE A POHYB

PREDMET: TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika predmetu: Vypracované v 5. ročníku.

8 Ročník		Chlapci / Dievčatá			
Mesiac	Hod.	Tematický celok	Obsahový štandard	Ciele	Výkonový štandard
September	1	Úvodná hodina, poučenie o BOZP	Poznať zásady BOZP a úrazovej zábrany.	Vzbudiť záujem o športovú činnosť na hodinách TV.	Na základe somatických údajov vypočítať BMI.
	2	Somatometria- meranie, váženie			
	3	Atletika , bežecká abeceda, štarty - nízky	Osvojiť si atletickú terminológiu,	Podnietiť pozitívny vzťah k	Vedieť demonštrovať správnu
	4	polovysoky. Technika behu - šliapavý,	vedieť opísať základnú techniku	atletike, najmä k vytrvalostnému	techniku behu, nízkeho a polovysokého
	5	švihový. Beh na 60 m.	atletických disciplín	behu, aby vo voľnom čase	štartu, skoku do diaľky a hodu kriketovou
	6	Skok do diaľky, Beh na 300 m.	Poznať pravidlá atletických disciplín	vhodne využívali jednotlivé atletické	loptičkou. Osvojiť si pohybové zručností
Október	7	Hod kriketovou loptičkou.	disciplín	disciplíny na zvýšenie svojej telesnej kondície.	v daných atletických disciplínach.
	8	Hádzaná , Pravidlá, Trojkr. vedenie lopty	Osvojiť si poznatky, ktoré umožnia primerane hodnotiť kvalitu realizovanej činnosti.	Vypestovať tolerantné správanie a pocit zodpovednosti za konanie.	Spoločne osvojiť herné a pohybové zručnosti a návyky v hádzanej.
	9	Prihrávky, Strelba			
	10	Postupný útok, Obrana, Hra			
	11	Herný výkon			
	12	Volejbal , Pravidlá, Odbitie, Podanie	Osvojiť si poznatky, ktoré umožnia okrem funkcie hráča, podieľať aj na funkcii rozhodcu.	Vzbudiť pozitívny vzťah u žiakov k športovým hrám.	Osvojiť si kolektívne psychomotorické zručnosti, zosúladiť vlastný motorický prejav.
	13	Nahrávka, Prihrávka			
	14	Útočná a obranná hra, Hra			
15	Herný výkon				
November	16	Futbal , Pravidlá, Preberanie lopty	Poznať pravidlá futbalu a ich využitie v rámci Fair-	Vytvoriť pozitívny vzťah a aktívny	Vypestovať psychomotorickú a pohybovú koordináciu vo futbale.
	17	Obchádzanie súpera			

	18	Útok, Obrana, Hra	Play.	záujem o futbal ako o najpopulárnejší šport vo svete.	
	19	Herný výkon			
	20	Gymnastika , Kotúle- vpred, vzad, letmo	Poznať zásady bezpečnosti pri cvičení v rôznych podmienkach a prostredí. Aplikovať ich v telovýchovnej praxi. Vedieť uplatniť názvoslovie, opísať základné pojmy, všeobecné pravidlá športovej gymnastiky.	Vedieť ovládať pocity v rizikových situáciách a prekonávať pocity ohrozenia vlastnej bezpečnosti a pudu sebazáchovy. Vypestovať schopnosť nebáť sa, prekonávať prekážky. Rozvíjať pozitívny a aktívny vzťah ku gymnastike.	Optimálne rozvinúť koordinačné schopnosti, kĺbovú pohyblivosť a elasticitu svalov, statickú a dynamickú silu, vedomú kinestetickú diferenciáciu pohybov. Rozvinúť dynamický stereotyp psychomotorickej činnosti spojenej s dopomocou a poskytnutím záchrany spolužiakom. Zautomatizovať gymnastické pohybové činnosti.
	21	Stoj na rukách			
	22	Premet bokom- obojručne			
Dec emb er	23	Premet bokom- jednoručné			
	24	Premet bokom- rondát			
	25	Zostava			
	26	Roznožka, Skrčka			
	27	Preskok- koza, debna, kôň			
	28	Hrazda- náskoky/ Kladina- Skoky			
Jan uár	29	Hrazda- zoskoky/ Kladina- Obraty			
	30	Hrazda- zhyby/ Kladina- Rovnováž. cvič.			
	31	Výmyk- jednožmo/ Kladina- Zostava			
	32	Výmyk- znožmo/ Tlieskanie, Tamburínka			
	33	Kmihanie vo vise/ 2/4, 3/4 takt			
	34	Väzby cvičebných tvarov/ 4/4 takt			
Feb ruár	35	Zostava/ Cvičenia vo dvojiciach	Vedieť vysvetliť útočné a obranné kombinácie. Osvojiť si poznatky o nemých činnostiach.	Vytvoriť pozitívny vzťah k športovým hrám, aby sa im venovali aj vo svojom voľnom čase.	Dosiahnuť optimálnu úroveň hernej výkonnosti, ktorá umožňuje hrať zápasy podľa pravidiel.
	36	Basketbal , Pravidlá, Dribling, Prihrávky			
	37	Strelba, Uvoľňovanie, Dvojtakt			
	38	Útočné kombinácie, Hra			
	39	Obranné kombinácie, Hra			
	40	Herný výkon			
Ma rec	41	Plávanie , kraul, prsia, znak.	Poznať zásady bezpečnosti na	Vytvoriť pozitívny vzťah k plávaniu.	Osvojiť si základné pohybové
	42	Hry vo vode, kraul nohy, ruky zvlášť.	plavárni a pri plávaní.	Naučiť sa prekonávať pocit strachu, pocit	zručnosti pri jednotlivých plaveckých
	43	Kraul súhra nôh a rúk. Kraul súhra s	Osvojiť si poznatky o jednotlivých	ohrozenia vo vodnom prostredí.	štýloch. Rozvinúť dynamický stereotyp
	44	dýchaním. Prsia - hry vo vode, nácvik	plaveckých spôsoboch.	Vypestovať schopnosť nebáť sa,	v zložitých pohybových úkonoch pri

	45	nôh, rúk - súhra, súhra s dýchaním.	Vedieť ich využiť pri zdokonaľovaní	prekonávať prekážky vo vode.	súhre v plaveckom štýle.
	46	Znak - základy, skákanie, potápanie sa.	plaveckého štýlu.		
Apríl	47	Štafetový beh	Vedieť opísať základnú techniku atletických disciplín, vedieť vysvetliť význam zásad hygieny a úrazovej zábrany.	Podnietiť pocity súťaživosti v rámci Fair- Play ako pretekári, rozhodcovia, organizátori a diváci.....	Osvojiť si pohybové zručnosti v daných atletických disciplínach. Rozvoj psychomotorických schopností a pohybových zručností zodpovedajúcim predpokladom žiakov.....
	48	Štafetový beh			
	49	Skok do diaľky, beh na 1500 m			
	50	Skok do diaľky, vytrvalostný beh			
	51	Vytrvalostný beh			
	52	Beh 12 min			
	53	Hod granátom			
	54	Vrh guľou			
Máj	55	Basketbal , Herné činnosti jednotlivca-	Zdokonaľovanie- pohyb hráča bez lopty, pohyb bez lopty, s loptou. Osvojiť si poznatky o obrane a útoku.Vytvoriť dobrý vzťah k basketbalu, s využitím aj vo voľnom čase detí mimo vyučovaniaOsvojiť si ďalšie herné činnosti v basketbale na zdokonalenie hernej činnosti jednotlivca s využitím v zápasovej praxi..
	56	zdokonaľovanie- pohyb hráča bez lopty,			
	57	s loptou, obranná hra útočná hra.			
	58	Tvojtakt, trojtakt.			
	59	Výberový tematický celok	Osvojiť si poznatky o pohybových činnostiach z výberového TC, ovládať názvoslovie a pravidlá.	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej činnosti a motivovať žiakov k realizácii športových aktivít vo svojom voľnom čase.	Rozvinúť silové, rýchlostné vytrvalostné koordinačné a pohyblivostné schopnosti na primeranej úrovni.
	60	Výberový tematický celok			
	61	Výberový tematický celok			
	62	Výberový tematický celok			
Jún	63	Výberový tematický celok	Poznať vlastný somatický vývin.	Motivovať žiakov k ďalšej športovej činnosti.	Usmerniť ďalší rozvoj somatických schopností.
	64	Eurofit test			
	65	Eurofit test			
	66	Eurofit test			